

TY JSI SVĚDEK MÉHO MILOSRDENSTVÍ

**SBORNÍK TEXTŮ
Z DRUHÉHO KONGRESU
O BOŽÍM MILOSRDENSTVÍ
V ČESKÉ REPUBLICE**

NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ
SLAVKOVICE
23.–25. KVĚTNA 2014

2015

Přednášky v této publikaci byly sestaveny
z přepisu audiozáznamů.

PODĚKOVÁNÍ

*Děkujeme všem, kdo se podíleli na přípravě a průběhu kongresu,
všem kteří přepisovali texty z audiozáznamů
a fotografům za poskytnutí fotodokumentace.*

Vydáno za podpory MKČR

TY JSI SVĚDEK MÉHO MILOSRDENSTVÍ

Sborník textů z druhého kongresu o Božím milosrdenství v ČR
Nové Město na Moravě / Slavkovice 23.–25. května 2014

Zpracoval: P. Mgr. Wojciech Zubkiewicz SAC
Jazyková korektura: MUDr. Markéta Knobová
Grafická úprava, logo kongresu: Josef Karhan

© Společnost katolického apoštolátu – pallotini 2015

Vydavatel: Společnost katolického apoštolátu – pallotini, Jámy 71, 592 32 Jámy
Vydáno za přispění členů „Knihy milosrdenství“
(kruhu vzájemné modlitby za Boží milosrdenství)

Cena není stanovena

Dobrovolný příspěvek na účet: 35-6219210237/0100

O B S A H

1. Program kongresu	4
2. R. D. Patrice Chocholski (Francie), světový koordinátor kongresů o Božím milosrdenství: Modlitba o světlo Ducha Svatého a pozdrav účastníkům kongresu.	7
3. I. přednáška: Mons. J. Kajnek, pomocný biskup královéhradecký: Proměna hříšníka ve svědka přijetím Božího milosrdenství.	11
4. II. přednáška: Mons. ThDr. RNDr. Ladislav Hučko, CSc., apoštolský exarcha: „Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci...”	17
5. III. přednáška: R.D. Mgr. Petr Vrbacký, spirituál Teologického konviktu v Olomouci: Osobní vztah ke Kristu – nezbytnost při hlásání Božího milosrdenství. Význam svátostí, modlitby a duchovního vedení.	25
6. Setkání s R.D. prof. ThDr. Janem Machniakiem, Th.D., rektorem Mezinárodní Akademie Božího milosrdenství (Krakov): Svatý Jan Pavel II. – svědek Božího milosrdenství.	33
7. IV. přednáška: P. ThDr. Adrian Galbas SAC, provinciál pallotinu Provincie Zvěstování Páně (Polsko): „Poslal je před sebou po dvou.” (Lk 10,1) Unie katolického apoštolátu, čili spolu pro evangelizaci.	39
8. V. přednáška: MUDr. Viola Svobodová a prof. MUDr. Augustin Svoboda, CSc., komunita Emmanuel (Brno): Rodina – škola milosrdenství a první místo hlásání Božího milosrdenství.	49
9. VI. přednáška: Kardinál Miloslav Vlk, emeritní arcibiskup pražský: Boží láska a Boží milosrdenství.	61
10. PROMLUVY: Promluva Mons. Vojtěcha Cikrleho, biskupa brněnského ..	69
12. PROMLUVY: Promluva Mons. Jana Graubnera, arcibiskupa olomouckého	71
13. Zamyšlení nad Božím milosrdenstvím: Mons. Mgr. Jindřich Bartoš, děkan a farář ve Znojmě	75
14. SVĚDECTVÍ: Ocitl jsem se zničehonic v Božím hrobě	79
15. SVĚDECTVÍ: Svědectví o pěší pouti k Božímu milosrdenství – Veronika ...	83
16. SVĚDECTVÍ: Sestry pallotinky	87
17. Modlitba zasvěcení Božímu milosrdenství.	95
18. Slavkovice (bohoslužby, kostel)	97
19. Kniha milosrdenství	98
20. Pěší pouť k Božímu milosrdenství	99
21. Reklama ABM / Pallotini	100

Pátek / 23. května 2014**Slavkovice, kostel**

- 15.00** Hodina milosrdenství. Vede společenství „Modlitby matek“.
- 17.00** Ohlédnutí za prvním kongresem v ČR: P. Mgr. Wojciech Zubkowicz SAC, koordinátor kongresu v ČR.
- 18.00** MŠE SVATÁ na zahájení kongresu s předáním ostatků sv. Jana Pavla II. pro kostel ve Slavkovicích: Mons. ThLic. Vojtěch Cikrle, biskup brněnský.
- 19.30** Občerstvení u kostela.
- 20.15** Slovo na úvod kongresu: R. D. Patrice Chocholski (Francie), světový koordinátor kongresů o Božím milosrdenství.
- 20.45** Film „Já Jsem“. Po filmu bude následovat do 7.00 hod. ráno Nikodémova noc (adorace za dobré plody kongresu).

Sobota / 24. května 2014**Nové Město na Moravě / kulturní dům**

- 7.00–8.30** Registrace účastníků.
- 8.15** R. D. Patrice Chocholski (Francie), světový koordinátor kongresů o Božím milosrdenství: Modlitba o světlo Ducha Svatého a pozdrav účastníkům kongresu.
- 9.00** I. přednáška: Mons. J. Kajnek, pom. biskup královéhradecký: Proměna hříšníka ve svědka přijetím Božího milosrdenství.
- 10.00** Přestávka. Prezentace knih a materiálů nejen o Božím milosrdenství.
- 10.30** II. přednáška: Mons. ThDr. RNDr. Ladislav Hučko, CSc., apoštolský exarcha: „Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci...“
- 11.30** III. přednáška: R.D. Mgr. Petr Vrbický, spirituál Teologického konviktu v Olomouci: Osobní vztah ke Kristu – nezbytnost při hlásání Božího milosrdenství. Význam svátostí, modlitby a duchovního vedení.
- 12.30** Oběd
- 13.30** Setkání s R.D. prof. ThDr. Janem Machniakem, Th.D., rektorem Mezinárodní Akademie Božího milosrdenství (Krakov): Svatý Jan Pavel II. – svědek Božího milosrdenství.
- 14.30** Přemístění do Slavkovic.

■ Slavkovice / nahoře

- 15.00** Hodina milosrdenství s Janem Pavlem II.: Sestry Kongregace Matky Božího milosrdenství (Dvůr Králové nad Labem).

- 15.30** MŠE SVATÁ ke sv. Janu Pavlu II.: Mons. ThDr. MUDr. Henryk Hoser SAC, arcibiskup varšavsko-pražský (Polsko). Po mši svaté možnost uctívání ostatků sv. Jana Pavla II.
- 17.00–18.00** Večeře.
- 18.00–20.30** Program u pódia: Svědectví o působení Božího milosrdenství.
- 21.00** Večer u ohně Božího milosrdenství.

Od 17.00 budou otevřeny stany, ve kterých budou prezentovány výstavy a projekty spojené s Božím milosrdenstvím, bude možné zakoupit si knížky a devocionálie.

Neděle / 25. května 2014**Nové Město na Moravě / kulturní dům**

- 8.15** Ranní modlitba: Sestry pallotinky (Polsko-Itálie).
- 9.00** IV. přednáška: P. ThDr. Adrian Galbas SAC, provinciál pallotinů Provincie Zvěstování Páně (Polsko): „Poslal je před sebou po dvou.“ (Lk 10,1) Unie katolického apoštolátu, čili spolu pro evangelizaci.
- 10.00** V. přednáška: MUDr. Viola Svobodová a prof. MUDr. Augustin Svoboda, CSc., komunita Emmanuel (Brno): Rodina – škola milosrdenství a první místo hlásání Božího milosrdenství.
- 11.00** Přestávka.
- 11.30** VI. přednáška: Kardinál Miloslav Vlk, emeritní arcibiskup pražský: Boží láska a Boží milosrdenství.
- 12.30** Slovo na závěr kongresu. Společná modlitba Anděl Páně, oběd.

■ Slavkovice / nahoře

Od 13.00 budou ve stanech prezentovány projekty spojené s Božím milosrdenstvím. Možnost zakoupení knížek a devocionálií.

- 14.15** Zamyšlení nad Božím milosrdenstvím: Mons. Mgr. Jindřich Bartoš, děkan a farář ve Znojmě.
- 14.45** Korunka k Božímu milosrdenství: Sestry Kongregace Matky Božího milosrdenství (Dvůr Králové nad Labem).
- 15.00** **MŠE SVATÁ NA ZÁVĚR KONGRESU s modlitbou zasvěcení Božímu milosrdenství. Předsedá Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký a metropolita moravský, za účasti kardinála Miloslava Vlk.**

Registrace účastníků

Mši sv. na začátku kongresu předsedal Mons. Vojtěch Cikrle, biskup brněnský

R.D. **PATRICE CHOCHOLSKI**
SVĚTOVÝ KOORDINÁTOR KONGRESŮ
O BOŽÍM MILOSRDENSTVÍ

Modlitba o světlo Ducha Svatého a pozdrav účastníkům kongresu

přivítání / modlitba

Začneme tento kongres modlitbou. Vraťme se k tomu, co jsme si včera povídali o zkušenosti mladého Jorge Bergoglia, dnešního papeže Františka z Buenos Aires. Zdá se mi, že mnozí z vás tam včera nebyli. Krátce to shrnu. Když byl papež František mladý, tak vůbec neměl v úmyslu stát se knězem. Čtení je z evangelia o sv. Matoušovi, kdy Pán volá Matouše a prokazuje mu své milosrdenství. A František upozorňuje na to, že právě v té chvíli, kdy putuji k Božímu milosrdenství, mě Bůh volá. Teď už se obraťme k Bohu společně s papežem Františkem, který dnes odjel do Jordánu, do svaté země.

Obrácíme se, Pane, k Tobě a prosíme Tě společně se sv. Janem Pavlem, aby jakýkoli člověk na této zemi mohl zažít Tvoje milosrdenství. Pomoz nám, abychom dokázali v každém člověku, ať je to věřící nebo nevěřící, rozpoznat Tvoji tvář, tedy Tvůj obraz. Pomoz nám, abychom dokázali přijmout světlo Tvé tváře a viděli Tě v tomto obraze. Pomoz nám, abychom skrze Bibli, skrze svaté písmo, dokázali rozpoznat přítomnost Tvého milosrdenství v každém člověku. Pomoz nám, Pane, abychom dokázali odhalovat Tvou tvář v nás stejně, jako se odhalila Tvoje tvář u sv. Pavla. Abychom dokázali dobře prožít tvoje milosrdenství a mohli se stát svědky Tvého Božího milosrdenství. Víme, že nevlastníme Tvoje milosrdenství, ale přejeme si, abys přišel k nám a prostoupil nás svým milosrdenstvím. Pomoz nám k tomu, abychom dokázali pocítit Tvoji přítomnost mezi námi během tohoto kongresu. Jenom tehdy, když se nám podaří rozpoznat Tvoji přítomnost, Tvoji tvář Božího milosrdenství, potom se můžeme stát opravdovými svědky Božího milosrdenství. Pomoz nám, abychom stejně jako věřící

v nejchudších oblastech Sao Paula v Brazílii dokázali jít životem společně s Tebou. Stejně jako mladí z evangelizační školy milosrdenství v Brazílii dokázali jít mezi ty nejchudší, mezi zdrogované, zpátky na ulici, pomáhat a získávat si jejich důvěru. Pomoz nám, abychom dokázali být s radostí s Tebou ve všech okolnostech našich životů. Pomoz nám, abychom stejně jako mladí v Papui v Nové Guinei byli schopni jít do chatrčí mezi nejchudší, prostitutky a zvěstovat s radostí Tvoji přítomnost. Pomoz nám, abychom sami pocítili, že jsme také chudí. Pomoz nám, abychom v pokoře a důvěře pocítili chudobu a byli potom schopni sdílet milosrdenství s těmi nejchudšími. Pomoz nám, Pane, aby naše společenství byla svědky Božího milosrdenství. Pomoz nám, aby se ti nejchudší, ti nejubožejší, ti nejnemocnější, ti nejhříšnější a ty nejstarší osoby dostali do středu našich společenství. Protože právě ti nejchudší, ti nejprostší nám pomůžou obrátit naše společenství a vytvořit novou tvář církve. Pomoz nám, Pane, a buď přítomen během tohoto kongresu, proměň naše životy, pomoz nám, abychom se stali svědky Tvé přítomnosti, Tvého milosrdenství, stali se všem svědky naším obyčejným přirozeným životem. A prosíme také tebe, Panno Maria, která jsi vždycky byla příbytkem Boží lásky, Boží přítomnosti, pomoz nám vrátit se od nás samých a naplň nás Boží přítomností. Můžeme se pomodlit společně Otče náš.

Velké díky otcům pallotinům za to, že zorganizovali druhý kongres k Božímu milosrdenství. Tyto kongresy v rámci myšlenky mezinárodních kongresů Božího milosrdenství jsou odpovědí na volání o Boží milosrdenství ve světě a pro svět. V roce 2002 papež Jan Pavel II. v Krakově řekl, že právě povolání k Božímu milosrdenství je všeobecné povolání celé církve, každého hnutí, každé farnosti. Je to hlavní poslání. Projevuje se právě tehdy, když pokřtěný objeví sílu Božího milosrdenství, Boží lásky a v té chvíli pocítí chuť jít evangelizovat. Ta evangelizace se musí dít v opravdu hlubokém dialogu s ostatními. Jenom tehdy, pokud uděláme opravdu hlubokou zkušenost s Boží láskou, s Božím milosrdenstvím, tak tehdy ji můžeme sdílet s ostatními, svědčit jim o Boží lásce. Třeba můžeme jít na pivo s nějakým ateistou, agnostikem, hindem nebo muslimem a ve chvíli, kdy oni uvidí, že jste zamilovaní do Krista, který je uprostřed vás, řeknou vám: „Dejte mi toho vašeho miláčka, toho, koho máte rádi!“ Pokud jsme zamilovaní, tak je to vidět na naší tváři, máme růžové tváře, jsme radostní. Ostatní uvidí, že jsme zamilovaní. Je to na nás vidět, ta láska. A i ten ateista, agnostik se nás zeptá, jaké je tajemství toho štěstí. Vy mu můžete odpovědět, že příčinou toho štěstí je přítomnost Krista ve vás. Jak objevit tvář Krista? Svátý otec František říká: „Potřebujeme každý den

čist evangelia, všechna čtyři evangelia.“ Sv. Augustin říká: „Toho, koho máme rádi, s tím udržujeme vztah, s ním komunikujeme, snažíme se poznat jeho tvář. Trávíme s ním čas.“ A Kristovu tvář můžeme poznat tehdy, když budeme čist evangelia, budeme čist svaté písmo, budeme se modlit. A to je také věc, kterou hodně připomínají, zdůrazňují všechny farnosti v Latinské Americe, kde bude mít místo příští světový kongres o Božím milosrdenství, který se bude konat v srpnu tohoto roku v Bogotě. Kardinál Bergoglio napsal text o misii starého kontinentu Latinské Ameriky: „Pokud objevíme Boží tvář Krista v nás, potom se můžeme stát opravdu božími dětmi, spolu s ním kráčet a můžeme být božími misionáři, božími apoštoly.“ Papež František nikdy neříká: „Staňte se apoštoly a pak se staňte misionáři.“ On říká: „Staňte se apoštoly misionáři!“ A heslem kongresu v Bogotě, který bude od 15.–19. 8., je „staňte se učedníky misionáři Božího milosrdenství“.

Jan Pavel II. řekl, že máme sdílet Boží lásku, Boží milosrdenství se všemi lidmi. Boží milosrdenství je jako oheň, který v nás hoří, který nezhasne, který nespáluje ruce a posílá nás k ostatním do všech periférií, i k chudým. Právě proto budou na kongresu přítomny diecéze celého světa. Co se týče Latinské Ameriky, tak tam budou farnosti z celé Argentiny až přes Porto-riko, celá Latinská Amerika bude v Bogotě. Pozváni jsou i pravoslavní a protestanti. S jedním protestantským pastorem budeme také spolupracovat a připravovat materiály ke kongresu, abychom pochopili a poznali přítomnost Božího milosrdenství. Sv. Faustyna ve svém Deníčku velmi často opakuje: „Zvěstuji Boží milosrdenství celému světu!“ Nemějte strach mluvit ke všem jak uvnitř církve, tak mimo církev, k celému světu. Dnes bude papež František mluvit v Jordánsku a jeho poselství je: „Lid nenajde pokoj, pokud se neobrátil k Bohu!“ Už i muslimové a židé často mluví o Božím milosrdenství. A my máme tu velikou milost, že známe příjemnou tvář Božího milosrdenství. To nám nezabráňuje, abychom nekráčeli společně s ostatními. A naše poslání je pomoci světu objevit tvář Božího milosrdenství. V Bogotě je občanská válka již 50 let. A během kongresu tam budou svědectví o smíření, o odpuštění. Abychom ty lidi smířili, tak se hodně pracovalo s tématy o spravedlnosti. Pak se podepíše mírová smlouva. Poté bude potřeba obrátit se k Božímu milosrdenství, ale také k milosrdenství mezi lidmi. Protože právě milosrdenství pomůže znovu postavit, znovu zlepšit sociální, společenské, ale i lidské vztahy. A Ježíš měl pravdu, když řekl sv. Faustyně, že svět nenalezne pokoj, pokud se neobrátil k Božímu milosrdenství. To je hlavní poslání našeho českého kongresu, najít přítomnost Božího milosrdenství. Tak vám přeji hodně štěstí.

Po mši sv. v pátek měl slovo P. Chocholski, světový koordinátor kongresů o BM

Mons. J. KAJNEK
POMOČNÝ BISKUP
KRÁLOVÉHRADSKÝ

Proměna hříšníka ve svědka přijetím Božího milosrdenství

I. přednáška

Když mě otec pallotin oslovil, tak jsem byl zrovna v takové náladě, že jsem si říkal, že mluvit o Božím milosrdenství je krásné. A jak se to začalo blížit, tak jsem z toho měl čím dál větší obavy. A dnes si oddechnu.

Hříšník je v podstatě každý člověk, který šlape po této zemi, i svatí jsou hříšníci. Každý, kdo zachytí Boží milosrdenství, určitě mu nějakým způsobem pomůže. V neděli Dobrého pastýře 11. 5. (2014) Svatý otec František vysvětlil několik kandidátů na kněžství ve svatopetrské bazilice. A v krátké promluvě k nim rozebral formulář svěcení a potom mluvil o poslání být knězem. Když se přiblížil k vysluhování svátosti smíření, ke zprostředkování Božího milosrdenství, tak řekl: „Tady bych se chtěl zastavit a požádat vás o lásku Ježíše Krista. Nedejte se unavit tím, že budete milosrdní. Prosím vás o to, mějte kapacitu odpouštění, jakou měl Pán Ježíš. Nepřišel, aby nás soudil, ale aby nám odpustil. Mějte takové milosrdenství! Neodsuzovat, ale odpouštět!“ A pak říká: „A když přijdete domů a bude se vám zdát, že jste byli příliš milosrdní a shovívaví vůči delikventovi, a že se i kvůli tomu dostaví třeba určitá nejistota svědomí, tak jděte před svatostánek a řekněte: Pane Ježíši, odpusť mi, že jsem byl příliš milosrdný. Ale tys mi k domu dal „špatný“ příklad!“ A papež potom říká: „Já vám říkám, bratři, je mi velmi líto, když kněží nejsou v tomto duchu v souladu s Ježíšem. A když zavírají svoje srdce před možností odpustit. Milosrdenství, milosrdenství,“ opakoval znovu Svatý otec. A také je zvláštní, že při svém prvním kázání z okna své pracovny při Anděl Páně mluvil také o Božím milosrdenství. A když se ho ptali: „Kdo jsi, papeži?“, řekl jim:

„Jsem především hříšník. To znamená ten, který potřebuje Boží milosrdenství.“ A to k nám přichází v plné síle především přes svátost smíření.

Zachytil jsem tuto aktualitu a řekl jsem si, že tím začnu, protože je to čtrnáct dní nebo tři neděle od tohoto papežova projevu. A teď bych řekl něco, co všichni víte, takový úvod o Božím milosrdenství. A nazval jsem si ho, abych to měl nějak pojmenované v počítači, Boží milosrdenství a papež sv. Jan Pavel II. Víte, že papež Jan Pavel II. byl v těchto spisech velice plodný. Nenechal žádnou otázku nezodpovězenou. Napsal možná patnáct nebo víc encyklik a k tomu ještě dalších patnáct nebo dvacet postsynodálních listů. Také jeho pontifikát je o tom, a je dlouhý. Ty dokumenty jsou opravdu rozsáhlé. První encyklika byla o Kristu Vykupiteli a myslím, že hned druhá byla o milosrdném Bohu Otci. Myšlenky k této encyklice čerpal ze spirituality milosrdenství, jejíž zakladatelkou je sv. Faustyna Kowalská, kterou papež blahobřečil v roce 1993. Ve stejném roce také ustanovil, že se v církvi bude slavit svátek Božího milosrdenství na druhou velikonoční neděli, tedy týden po Velikonocích, protože to je nověna 9 dní od Velkého pátku, kdy se Ježíšovým utrpením a smrtí otevřely zdroje nekonečného Božího milosrdenství. V milostivém roce 2000 došlo k jejímu svatořečení. Svátá řeholnice a vizionářka Marie Faustyna Kowalská se narodila roku 1905, v roce 1933 složila věčné sliby v klášteře kongregace sester Matky Božího milosrdenství v Krakově. Této omilostněné sestře a vizionářce Ježíš světil poslání, které je určeno celému světu. Řekl jí: „Ve Starém zákoně Bůh posílá proroky svému lidu. Dnes posílám celému světu skrze tebe zprávu o mém milosrdenství. Nechci zraněné lidstvo trestat, ale toužím je vyléčit a přivínout na své milosrdné srdce. Předě dnem spravedlnosti posílám den milosrdenství. Kdo důvěřuje v mé milosrdenství, nezahyne!“ Ježíš naučil sestru Faustynu modlitbu zvanou Korunka Božího milosrdenství, kterou je možné počítat na růženci, a k této modlitbě dal také řadu příslibů.

My máme v naší diecézi ctihodné sestry, které šíří tuto spiritualitu. A byl jsem u toho, velice jsem stál o to, aby zůstaly v naší diecézi, protože na Boží milosrdenství opravdu spoléhám. Sv. otcí Janu Pavlu II., jako bývalému krakovskému arcibiskupovi, byla tato spiritualita velmi blízká a je příznačné, že jeho odchod na věčnost před devíti lety byl právě v předvečer tohoto svátku, který zavedl. A jeho letošní kanonizace spolu s papežem Janem XXIII. se uskutečnila právě ve svátek Božího milosrdenství. Takže sv. papež Jan Pavel II. je papež, který prostřednictvím sv. Marie Faustyny Kowalské vtisknul církvi tuto spiritualitu. A myslím, že je to spiritualita dnes už rozšířená na všech kontinentech a že tento příslib o dni milosrdenství přede dnem spravedlnosti se šíří světem.

A nyní bych se pokusil něco říct k tématu samotnému. Co dnes svět potřebuje? Co si zasloužíme? To jsou otázky, které si položíme. A ještě: Co přejeme dnešnímu světu nejvíc? Lidé často úsměvně říkají, aby s tímto světem Bůh už pořádně zaklepal. Je to ten správný postoj? Chce takový postoj právě dnešní svět? Nepotřebuje jinou aktivitu? Máme-li mluvit o milosrdenství, o tom, jak se projevuje ve světě, musíme se nejdříve zeptat: „Co je to milosrdenství, kdo je milosrdný?“ Už samo slovo nám napovídá, co bychom si mohli pod ním představit. Milosrdenství = milé srdce. Ale je to všechno? Vzal jsem si do ruky knihu hesel, byla to kniha vydaná ještě za komunismu, a hledal jsem tam toto heslo – milosrdenství. Na stránce, která si o toto heslo přímo říkala, jsem našel dvě hesla – militarismus a milost prezidenta. O milosrdenství tam nebylo ani slovo. Jistě, byla to doba náboženského útlaku a nesmělo se na toto téma mluvit, protože mluvit o milosrdenství by znamenalo bořit státní ideologii, která počítala s nepřítelem. Která stále v člověku živila nepřátelské napětí a mluvila o velkém výdobytku světa a ideologie jako o třídním boji, o třídním nepříteli. Milosrdenství je vždycky odpovědí na lidskou bídu. Ale totalitní režimy vygumovaly z lidských myslí tento pojem, aby člověk ze své bídy nepovstál. Pak jsem si otevřel knihu cizích slov a tam jsem pod heslem milosrdenství našel napsáno: milosrdenství je účinný soucit s člověkem v nouzi, s nějakým potřebným či bezmocným, s člověkem zadluženým, nemajícím nárok na příznivé zacházení. Zajímavá definice. Ale obsahuje všechno? Obsahuje to, co člověk právě pro svůj život nejvíc potřebuje? Milosrdenství se nedá vtěsnat do lidských slov, milosrdenství není ani kategorií, kterou lze zařadit jen do filozofického bádání.

Milosrdenství, to skutečně, které člověka nejvíc oslovuje, daleko překračuje hranice všech filozofií, všech lidských zákonů a každé lidské zkušenosti. Milosrdenství má mnoho jiných rozměrů. V teologickém slovníku je slovo milosrdenství vysvětleno jako ochota pomáhat v nouzi. Lidské milosrdenství se podle Pisma měří nikoliv podle velikosti citů, ale jeho konkrétními důkazy. V praktickém životě křesťana se jeho povinnost milosrdenství neomezují jen na ukázkové skutky. Milosrdenství se musí projevovat tím spíš, že mu bylo nepoměrně víc odpuštěno.

Základ milosrdenství není ve světě, ale v Bohu. Už první výrok Hospodina ve vztahu k člověku – oslovení člověka: „Adame, kde jsi?“, už to byl projev Boží hledající milosrdné lásky. Adam, který se skryl před Hospodinem, protože se styděl za své skutky a postoje. Ale Hospodin se nestydí za svoje dílo, člověka. A přiblížil se k němu právě svou milosrdnou láskou. A tam, v atmosféře ráje, tam, kde člověk poznal svou bídu a tragédii hříchu, tam

poprvé zaznívá poselství Božího milosrdenství. „Nepřátelství položím mezi tebe a ženu, mezi potomstvo tvé a potomstvo její. Ono potomstvo ženy, tedy můj syn Kristus, ti rozdrtí hlavu, zatímco ty budeš lapat po patě.“ Této větičky z třetí kapitoly Geneze říkáme Prvoevangelium. Tam poprvé jakoby září ta jiskra radosti zvěsti evangelia. To, že bude jednou zlo zničeno. Hospodin mluví o svém milosrdenství i ve vztahu ke Kainovi, který zabil Ábela, svého bratra. Kain se bojí, že mu budou ubližovat, a Hospodin chrání jeho život. Právě ta milosrdná láska, která nezavírá oči ani před bratrovraždou, které se Kain dopustil. Zůstává s člověkem ve svém velikém milosrdenství. A vezměme kteroukoli biblickou postavu, u každé z ní se setkáváme s milosrdnou Boží láskou. Ta dominuje nad všemi vlastnostmi, kterými Bůh disponuje. Mojžíš, když se chtěl přesvědčit, kdo je to Bůh, anebo ještě lépe když chtěl uvidět Boží tvář, tak v osamocení prochází onou skalní slují a slyší: „Hospodin je milosrdný a milostivý, shovívavý a plný lásky!“ Tak také jedná Hospodin s Davidem a se všemi, kteří se provinili, s těmi, kteří se postavili proti Hospodinu.

Celé toto drama milosrdné lásky vrcholí v Novém zákoně v postavě Ježíše Krista, který dovršil tento projev milosrdné lásky na kříži, když říká: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí!“ Předtím ještě odpustil i zločinci. Ten zločinec a Boží Syn. Čistá svatá milosrdná Boží láska a lidské sobectví prostoupené zločinností se setkávají na Golgotě. Ale vítězí právě Boží milosrdná láska, protože má víc moci než lidská zloba a lidské sobectví. Odpověď Boha na bídu člověka, na bídu, kterou si člověk uvědomí, přizná i vyzná. „Ještě dnes budeš se mnou v ráji,“ to je odpověď.

Příběh o Zacheovi. To je také velmi důležitá ukázka toho, jak jde Bůh daleko ve své milosrdné lásce. Zacheus byl celníkem zamilovaným do peněz, byl ochotný k lidským a hříšným kompromisům. Díval se den co den do tváře ustrašených lidí. Do tváře člověka, který přicházel, aby platil povinné poplatky, daně. Jednalo se o hříšný obchod plný dohadů, nenávistných pohledů, možná i výhrůžek. Jak hluboko prostoupila atmosféra celních tahanic do Zacheova života? Nemohl v sobě úplně udusit, vědomě úplně popřít stvořitelství plánu Boží. Právě tato skutečnost v něm vzbuzovala touhu po alternativě toho, co bylo až doposud jeho nechvalným údělem. Proto chce alespoň z dálky vidět Ježíše. Prožít alespoň na okamžik něco nového, vymanit se z ponuré a lidskou bídou prostoupeného duchovně sterilního života. Nečekal, že tato událost se dostane až tak daleko. Že dokonce uslyší od Ježíše své jméno: „Zachee, pojď rychle dolů, dnes musím zůstat v tvém domě!“ Jako by se v tomto zavolání Zachea znovu ozývalo to první zavolání na člověka: „Adame, kde jsi?“ Tady se

ukazuje síla a moc Boží milosrdné lásky. V Zacheově srdci dochází k zázraku, který nikdo nečekal, ani on sám. Jak rychle dovede Bůh proměnit lidské srdce nabídkou svého milosrdenství! Tento dar nebyl však jen pro Zachea samého. On je ochoten nabídnout milosrdenství těm, které okrádal, kteří ho neměli rádi. V atmosféře těchto dnů dostal novou tvář.

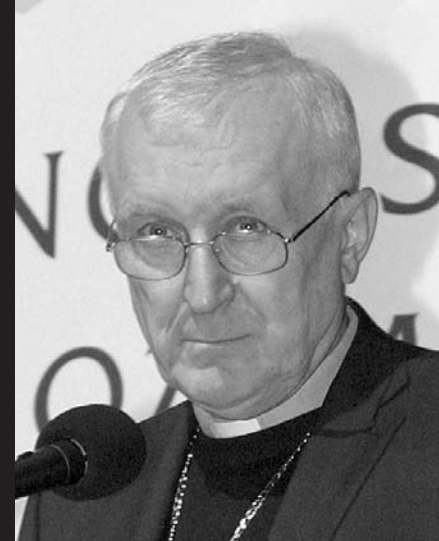
Je mnoho příběhů, které mohou dokreslit pravdu toho, co bylo řečeno. Spirituál naší základní školy přišel jednou do školní kaple a tam klečelo děvčátko. Chodilo asi tak do třetí třídy. Zeptal se ho: „Co tady děláš?“ A to děvče odpovědělo: „Chci se dát pokřtít!“ A on odpovídá: „Proč?“ „Protože se chci vyzpovídat!“ Možná že byla přítomna rozhovoru prvokomunikantů, jak si vyprávěli své zážitky ze zpovědi a z prvního setkání ve svatém přijímání s Ježíšem. A to asi způsobilo touhu prožít něco podobného. Už setkání s Boží milosrdnou láskou vždy člověka poznamenává. A poznamenává ho tak, že je ještě schopen rozdávat z bohatství svých duchovních zkušeností. Musíme si připomenout, že milosrdná Boží láska se nejvíc projevuje ve svátosti smíření. A svátost smíření, to není jen příležitost k odpuštění hříchů, je to oslava Boží milosrdné lásky. Je to liturgie, je to zpřítomnění celého díla vykoupění. A proto kněží, kteří, jak to rádi vzpomínali a vyprávěli, byli ve vězení a nemohli tam denně sloužit mši svatou, denně si navzájem posloužili svátostí smíření. Aby měli ve svém srdci, ve svém životě tu velikou výzbroj Boží milosrdné lásky. Aby se tak stali silnější v zápase se zlem, kterého se denně dotýkali. A zároveň aby aspoň na chvilku prožili a zakusili tu svobodu, kterou garantuje Bůh a která se nedá spoutat žádnými okovy, zavřít žádnými dveřmi, žádnou vězeňskou instancí. Boží svoboda je vždy svobodná. A tak kněží prožívali v této těžké situaci ve vězení, kde neměli třeba žádné prostředky ke mši svaté, tuto svátost smíření.

Dá se také říci, že Boží milosrdná láska, která je silně nakažlivá, se dá použít i v takových těch úplně běžných každodenních situacích, v běžné atmosféře života. Jeden známý mi vyprávěl o sousedce, starší paní, která byla sama, neměla nikoho a neměla si s kým povídat. Vždy, když viděla, že se vrací domů, tak jakoby náhodou otevřela dveře a toužila po tom vyměnit s ním několik slov. A on to pojal vždy jako projev milosrdenství, slova, která také mohou člověka obohatit a pomohou mu nést vlastní úděl samoty. Stejně tak je možné hovořit o milosrdném úsměvu, o milosrdném podání ruky, o milosrdné ochotě druhým pomáhat. A tak mohou milosrdenství šířit ve všedních situacích, prolnout ho do atmosféry rodinného života. Milosrdenství času, lásky, pokoje. Manžel k manželce, rodiče k dětem. Není to náš krásný úděl, který můžeme s touhou po bohatství Boží lásky, která nás oslovila, také rozdávat? Ale člověk musí samozřejmě

nejdříve tu Boží lásku přijmout, otevřít se jí, a potom je schopen ji rozdávat dál, být průtočištěm té Boží milosrdné lásky ke druhým lidem. Zakončil bych to odstavcem z knížky Thomase Mertona Hora sedmi stupňů. On ji chápe jako svoji autobiografii a má tam krásný odstaveček o milosrdenství. Před tímto odstavcem říká: „Uvědomoval jsem si, že mé vlastní hříchy byly dostačující k tomu, aby zničily celou Anglii a Německo. Teď chce ukázat na tu ničivou sílu hříchu. Dosud ještě nebyla vynalezena bomba, která by aspoň z polovice byla tak účinná jako první smrtelný hřích. Ve hříchu totiž není pozitivní síly. Hřích je jediné negace, pouhé mučení. A snad proto je tak destruktivní. Je to nicota. Kde je smrtelný hřích, tam nezůstane nic než naprosté mravní vakuum.“ A teď je ten odstaveček o milosrdenství. „Jedině nekonečné milosrdenství a láska Boží nám zabránily, že jsme se dosud neroztrhali na kusy a že jsme už dávno nezničili veškeré Boží tvorstvo. Lidé někdy berou za důkaz neexistence milosrdného Boha skutečnost, že na světě je tolik válek. Ale je tomu právě naopak. Uvažte, jak lidská rasa navzdory všem staletím plným hříchu, chamtivosti, chtíčů, krutosti, zášti, lakomství, útisku, nespravedlnosti, což vše se vylíhlo a vypěstovalo svobodnou vůlí lidí, jak tato lidská rasa je dosud schopna znovu se vzchopit. V každé době ještě ze sebe vydat muže a ženy, kteří překonávají zlo dobrem, záští láskou, chamtivost milosrdenstvím, chtíče a krutost svatostí. Jak by to všechno bylo možné bez milosrdné Boží lásky, která na nás vylévá svou milost? Může být nějaká pochybnost o tom, odkud pocházejí války? A odkud pochází mír? Když děti tohoto světa vylučují Boha ze svých mírových konferencí, a tak vyvolávají tím větší války, čím více mluví o míru.“ On tato slova napsal nebo zařazuje do situace, kdy odjíždí z Evropy do Ameriky před vypuknutím druhé světové války.

Mons. ThDr. RNDr.
LADISLAV HUČKO, CSc.
APOŠTOLSKÝ EXARCHA

**„Podle toho
všichni poznají,
že jste moji
učedníci...“**

II. přednáška

Moderátor nám před chvílí položil otázku, podle čeho lidé poznají, že jsme učedníky Ježíše Krista, a já se pokusím na ni odpovědět. S tím, že tato moje odpověď bude trochu omezená, protože láska je nekonečná a my ji nedokážeme nikdy plně vyčerpat. Je to způsobeno právě tou velikostí, že věci Boží nemůžeme uchopit, ale musíme se jimi nechat obestoupit a nechat se jimi vést. To je vlastně tajemství našeho evangelizačního působení. Nepůsobíme my, ale působí za nás Boží dílo. Takže to, co budu chtít říct, bude zkušenost toho, co nám říká náš Spasitel, jak souvisí Boží milosrdenství s novou evangelizací.

Na celý život našeho Pána, na jeho vtělení, narození a nakonec smrt a vzkříšení, se díváme s vědomím, že toto všechno je výrazem Božího milosrdenství vůči lidstvu, které se vzdálilo, které zhřešilo, které se dívalo jenom na své zájmy a chtělo se postavit na místo Boha. A Bůh se neurazil, ale projevil lidstvu své milosrdenství. A teď je na nás, abychom toto pochopili, abychom to přijali.

V mediálních výstupech nebo v duchovních článcích se běžně používá pojem tolerance, spravedlnost, milosrdenství, láska a jednota. Každé toto slovo má svůj význam a hodnotu, ale jak spolu souvisí a čeho se týkají? Je potřeba umět je rozlišovat. Takže můžeme říct, že tolerance je ten nejobecnější pojem. Bez tolerance nemůže být spravedlnost. Bez spravedlnosti nemůže být milosrdenství, které je víc než spravedlnost. Bez milosrdenství nemůže být láska. A bez lásky nemůže být jednota.

Připomeňme si centrální výpověď našeho Pána Ježíše Krista v evangeliu, který říká: „Milujte se navzájem,“ a potom prosí: „Aby všichni bylo jedno.“

Láska a jednota jsou to hlavní, o co Ježíš žádá a prosí. Cílem našeho křesťanského života je jednota. Řeknu takovou větu, nevím, jestli s tím bude každý souhlasit, že v přikázáních je na prvním místě jednota, ne láska. Ale proč? Láska je obsahem jednoty. Je jeden Bůh ve třech osobách, a Bůh je láska. Či že láska to dává všemu smysl a obsah, buduje milosrdenství, spravedlnost a toleranci? Jen láska umožní odlišnost, která nerozděluje, ale spojuje. Jen láska v jednotě přitahuje, obrací a svědčí před světem. To je nová evangelizace.

A když se vrátíme k tomu citátu, který je v titulku mého příspěvku: Ježíš říká, že podle toho všichni (říká všichni, takže všichni, bez rozdílu) poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku k sobě navzájem. A v evangeliu vždycky vše se vším souvisí, i ty jednotlivé výroky v evangeliu, které mají svou určitou „hierarchii“ jeden vůči druhému, zachovávají mezi sebou jednotu a my bychom je také měli vidět vždy v této jednotě. Protože právě tyto souvislosti, tato jednota zabraňuje tomu, aby se nějaká věta nebo myšlenka vytrhla z kontextu a mohla se osamostatnit. A víme, že právě skupiny rozdělující církev k těmto souvislostem nepřihlížely a nevnímaly je. A právě taková věta, která začne žít svým životem, může být nebezpečná. Proto je úkolem učitelského úřadu církve podávat učení vždy v jednotě. A vždy bychom si měli ty souvislosti uvědomovat, prohlubovat, na ně pamatovat a také je nově objevovat. To je také smyslem rozjímání nad duchem evangelia. Jednou z těchto souvislostí je znalost role milosrdenství jako pojmu a jeho zasazení do celého kontextu evangelijního poselství. Hlavní náplní a metodou evangelia je láska a cílem této metody je jednota mezi Bohem a lidmi, mezi lidmi navzájem. Je potřeba si uvědomit, jak poselství milosrdenství zapadá do těchto metod a cílů. Víme, že láska není jen cit, ale musí se projevit navenek, nějakým konkrétním skutkem. A při pohledu na Ježíše, který lásku žil ve svém životě, můžeme vidět, že Ježíš zapomíná na křivdy. Toto zapomínání je předpokladem lásky a hlavním momentem milosrdenství. Zjišťujeme, také na příkladu vlastní zkušenosti, že bez milosrdenství není možné milovat nikoho. Proč? Protože faktem je, že jsme všichni hříšníci. Kdo by miloval lidi tak, aby nemusel nic odpouštět, miloval by nakonec už jenom sebe. Tam, kde končí milosrdenství, končí vše individualismem a egoismem. Milosrdenství musíme projevovat především vůči blízkým lidem, se kterými jsme denně v kontaktu. Čím je někdo dál, tím je snadnější ho milovat, třeba někoho v Africe, kde můžu i posílat nějakou sumu peněz, což je velmi pěkné. Čím je ale někdo bližší, tím víc vidíme jeho chyby a nedokonalosti a tím je to těžší. Víme, kolik manželství s velikou láskou nakonec selhává, protože na začátku bylo

idealizování a potom člověk zjistil, že tomu tak není. Svým blízkým máme nejen odpustit to, že udělali něco, čím se nás dotkli, ale i to, že jsou jiní než my, že nám na nich může mnoho věcí vadit, třeba jejich subjektivní názor, jejich vkus. Největší zkouškou milosrdenství jsou naši blízcí, se kterými žijeme. Ale je v tom také druhý aspekt – že nejen nám vadí něco na druhých, ale i druhým vadí něco na nás. S tím, z lidského hlediska, ani nemůžeme moc udělat. Každý má svůj charakter, své preference, svůj pohled na svět. Vždyť už i Ježíš řekl, že nikdo není prorokem ve vlastní zemi, mezi svými. Protože ti naši, mezi kterými žijeme, si myslí, že nás znají, nebo někoho znají, zaškatulkovali si ho někam a těžko svůj názor mění. Jako když si učitel udělá určitý obraz o nějakém žákovi, tak ten se může snažit, jak chce, ale učitel si ho už stejně zaškatulkoval. Ano, nějaká představa nám pomáhá v konkrétních věcech, musíme si nějak pomáhat lidi rozlišovat, ale nesmíme si lidi škatulkovat, natrvalo říct o někom, že je špatný nebo nějaký, a nechat ho tam roky spočívat. K člověku bychom měli vždy přistupovat nově. A k tomu je právě potřebný milosrdný postoj vůči každému, především vůči těm, o kterých si myslíme, že je velmi dobře známe. Někdy právě ten náš názor na někoho může tomu člověku bránit, aby se změnil, aby udělal nějaký první krok. Asi bychom si měli přiznat, jakkoliv je to nepříjemné, že to, v čem bychom se měli zlepšit, je milosrdenství vůči našemu okolí. Třeba i vůči těm, kteří se proti nám provinili. Neznamená to, že to máme schvalovat, že máme být vůči tomu lhostejní, není jedno, kdo co dělá. Musíme ale otevřít srdce a zavřít emoce. Není to lehké, proto za to prosíme Boha – o jeho milost, o jeho pomoc. Ale když k srdci připojíme rozum, můžeme čekat dobrý výsledek.

„Podle toho poznají, že jste moji učedníci.“ Můžeme se zeptat kdo, kdy a za jakých podmínek může být Ježíšovým učedníkem? Může se sám někdo tak nazvat a říct: „Já jsem Ježíšův učedník?“ Stačí být zbožným, dobrým člověkem? Katechismus katolické církve říká, že pokud někdo neměl šanci slyšet a poznat evangelium, ale hledá pravdu a plní Boží vůli, jak ji poznává, může být spasen. Je to ale pravděpodobnost, možnost. O tom, kdo byl pokřtěn v katolické církvi a žil život podle přikázání, můžeme říct, že bude spasen s maximální pravděpodobností. Víme také, že některé lidi církev vyhláší za svaté, čímž nejen prohlašuje, že jsou spaseni, ale dává nám je jako vzor. Může si to církev dovolit? Odkud má tu jistotu? Církev má jistotu subjektivní a objektivní. Subjektivní, protože jí bylo sděleno, že co sváže na zemi, bude svázáno v nebi. A také objektivně se může opřít o fakta ze života svatého a zázraky, které jsou s jeho životem spojené.

Kromě Božího zjevení a sdělení má Boží milosrdenství základ v tom, že kdyby ho nebylo, bylo by asi velmi málo spasených. Víme přece, že všichni máme slabosti a hříchy, a přece Ježíš jasně řekl, že do nebe vede úzká brána. A že se tam dostane jen málo lidí. Můžeme si uvědomit, že pokud by kritériem byla svatost života, dostalo by se tam jen málo lidí. A právě Boží milosrdenství tuto bránu rozšiřuje. To, co je podle učení katolické církve ke spáse potřebné, jsou svátosti. To jsou ty objektivní a objektivizující prostředky, které když se připojí k naší snaze o svatost, zaručují dobrý výsledek. Bez nich, na prvním místě bez eucharistie, je všechno nejisté. Není tam objektivní jistota. A přece se jedná o věčnou spásu. Tam by nemělo být místo pro riziko. Jde o to, aby se lidé pomocí svátostí a změnou života dostali z nejistoty do jistoty. Protože my nehlasáme, že máme kritéria, pomocí kterých můžeme říct, že někdo jistě spasen nebude, ale kdo spasen bude. Můžeme říct jenom to, že spása může být nejistá. Protože by to bylo divné, kdyby Ježíš přišel na svět, zemřel, nechal poslat Ducha Svatého, zanechal svátosti, skrze které přece mezi námi žije a působí, a toto všechno by nemělo jaksi spojitost a význam pro spasení. To není z našeho pohledu pravděpodobné. Jsou to věci těžce pochopitelné, ale je třeba se snažit, abychom zkusili probudit lidi z jejich způsobu života, z letargie a pohodlnosti. Slyšíme přece dnes tak často, že stačí být dobrým člověkem. Když podnikáme nějakou cestu, hodnotíme její rizika. Když je skoro jisté, že se nic nestane s letadlem, tak ten let podniknu. Ale kdyby mi někdo řekl, že let touto linkou je maximálně nejistý, tak nevím, zda bych na palubu toho letadla nasedl. Ale u životní cesty o tom mnoho lidí takto nepřemýšlí. A jedním ze základních kritérií jistoty spásy je, aby vládla láska mezi těmi, kteří se hlásí ke Kristu jako jeho učedníci. Vzájemná láska je něco neobjektivnějšího a zároveň nesubjektivnějšího. A jednotu vytváří Ježíš v eucharistii. Je to láska nadpřirozená. Křesťanství se zakládá na nadpřirozené, ne na zájmové jednotě svých věřících, na jejich vzájemné lásce, a ne třeba na nějakých politických nebo národnostních zájmech. Pokud mají křesťané nějaký společný zájem, tak jím může být jenom služba, láska a dobro – to je Bůh.

Mám tady další otázku: Jak jsou slučitelné pokrok a tradice? To, co bylo dosud řečeno, je takový pojmový postoj, ale život je dynamický, je v pohybu. Pohyb a statičnost si neprotiřečí, ale jedno předpokládá druhé. Bez statiky by nebyla dynamika, pohyb a vývoj, který nespočívá v popření toho, co bylo, ale v prohloubení a zpřesnění toho, co bylo, a opačně. Bez něčeho pevného bychom nemohli posuzovat nic, co se pohybuje. Vždyť všechno se pohybuje vůči něčemu, samotný, absolutní pohyb neexistuje.

Pokrok znamená krok vpřed, a tradice je zachování toho, co bylo. Když hlásáme něco, co nenavazuje na nic před námi, ztrácíme kontakt se skutečností, historie je vzduchoprázdna. Tomu se pak říká virtuální svět, který může být na první pohled pěkný a zajímavý, ale není schopen nic zrodit, není živý. Není schopen se rozvíjet a přinášet plody, je umělý. Tak to vypadá mnohdy v některých proudech současného křesťanství, že se jakoby odstraňuje všechno, co bylo předtím, a to staré se chce přepsat na nové. Vše, co je staré, je špatné, a to nové vyřeší všechny problémy. To by byly jenom iluze, které by se nemohly skutečně rozvíjet. V takovémto virtuálním světě není možné milosrdenství. Existují trochu alarmující čísla o současném křesťanství. U anglikánů je 2,9% návštěvnost bohoslužeb. V Norsku se třeba k luteránům hlásí 70 procent, ale návštěvnost je velmi nízká, jenom několik procent. Ale jsou i takové „pozitivní ostrovy“, kde dochází k obnově. Tato obnova spočívá především v prohloubení duchovního života a vztahu s Kristem. Podobně je to třeba s pravoslavnými. Ale nedávno vyšla kniha „Bůh se vrací“ o tom, jak prožívání víry mění svět. Vidíme třeba narůst věřících v Číně a je to tak, že počet věřících často stoupá tam, kde je pronásledování, jako třeba administrativní pronásledování v Číně. To je jenom pro ilustraci toho, že misijní činnost církve je potřebná.

Základním předpokladem pro svědectví jednoty je jednotné vnímání Boha. Světové jednoty se zakládají na stejné technice, na stejných zákonech o lidských vztazích. Náboženská jednota není závislá na lidských zákonech, ale na Božím zákoně, který musí být dodržován. A je třeba pamatovat na to, co se říká v evangeliu, že pokud by někdo změnil jednu čárku, bude nejmenší v nebeském království. Znamená to mimochodem, že bude někde na okraji, to znamená, že v nebi je nějaká hierarchie.

Každý skutek je podmíněn tím, jaký má člověk postoj k sobě, ke světu a k Bohu. Proto nauka je důležitá, spoléhat se na lidskou přirozenost je mylné. Tato přirozenost byla narušena a napravit se může jenom s pomocí Boží milosti pocházející z Ježíšovy smrti a vzkříšení.

Můžeme se teď zeptat, co jednotě pomáhá. Je známo, že lidé v nějakém státě nebo městě se sjednocují, když jim hrozí nějaké nebezpečí. V případě nebezpečí je hlavním zájmem záchrana a tomu se vše podřídí. Když se cítíme v bezpečí, myslíme si, že nám nic nehrozí, a začneme se rozdělovat. Platí to nejen pro civilní život, ale i pro církevní, kdysi i dnes. A my se ve svém duchovním životě nemůžeme nikdy cítit v bezpečí, protože sv. Petr nám říká, že někdo chodí kolem a pořád se nám snaží ublížit, takže si musíme dávat pozor.

Církev vždy byla a je pronásledovaná. Je to pronásledování různého druhu. Ti, co nechtějí být pronásledováni, nebo nejsou, nechápou, co znamená být křesťanem. Být křesťanem znamená být pronásledován. Bez Krista vládné ve světě duch světa. Kdyby však křesťané byli jednotní, pronásledování by nemohlo být. Tímto se poukazuje na to, že nejednota bude největší hrozbou pro učedníky Ježíše Krista. V modlitbě Kristus ukazuje, jak mají být jednotní ti, kteří jsou jeho: „Tak jako Ty, Otče, ve mně, a já v Tobě.“ Takto ukazuje na trojičný model jednoty. Kdo žije ve vzájemné lásce k Ježíši, už tvoří jednotu. My, kteří se chceme nazývat učedníky Ježíše, musíme mezi sebou usilovat o takovou jednotu, která je mezi Otcem a Synem. To je smysl modlitby o jednotu. Znakem, že je někdo skutečně učedníkem, je to, že patří do jednoty všech tak, jak to Ježíš žádá. Podle lásky poznají, že jsme jeho učedníky, a láska vytváří jednotu.

Musíme se proto věnovat trojičnímu modelu jednoty, prohlubovat biblické a teologické chápání naší víry. Víra není samozřejmost, musí se pěstovat, prohlubovat a udržovat. Musíme vše vnímat v trojiční perspektivě. I přikázání lásky směřuje k Bohu, k bližnímu a k sobě samému. Tato trojiční dynamika je schopná zajistit, abychom byli jednotní.

Nejsme moc rádi, když nám někdo začne něco vyčítat. Ví o tom kniha Moudrosti, kde se říká: „Bezbožní, ti si ve svých pochybných záměrech navzájem říkají: Nastražme léčky spravedlivému, protože nám překáží a staví se proti našemu jednání, vyčítá nám naše provinění proti zákonu a žaluje na nás, že se proviňujeme proti výchově.“ Tato slova se vztahují na Ježíše a na každého, kdo chce plnit Boží přikázání. Můžeme zjistit, že tato slova platí také pro každodenní život. Když třeba někdo začne dělat něco lépe, vznesse se vlna kritiky. Toto je také často důvod pronásledování křesťanů, kteří poukazují na špatný způsob života.

Jistý učitel morální filozofie na setkání biskupů v Itálii v roce 2009 řekl: „Dnes je potřebná taková antropologie (nauka o člověku), která sjednocuje, a ne rozděluje.“ Encyklika Benedikta XVI. „Caritas in Veritate“ pomáhá najít originální, antropologický postoj, který neodděluje dvě stránky tak zvané antropologické otázky. Dnes se také zdůrazňuje, že v dnešní kultuře chybí rozměr vztahů. Tímto se kultura ochuzuje a ze svobody se stává idol. A svoboda bez pravdy o člověku se obrací proti celé společnosti.

Ano, láska bez milosrdenství není možná. Každé odpuštění, o které se prosilo a které bylo přijato, je totožné s novým stvořením. Odpouštět máme být připraveni vždy, ale objektivně se odpuštění realizuje tehdy, když je vyjádřeno a je přijato. V duchu musíme ale odpouštět, potenciálně, všem.

Pro milosrdenství je potřeba dvou: toho, kdo dává, a toho, kdo přijímá. Milosrdenství tvoří vztahy. A zároveň je samo podstatný vztah. Bůh je vždycky připraven odpustit a nikdy se nemstí. A tak se můžeme zeptat, zda je dnes pojem milosrdenství důležitý a podstatný.

Ti, kteří hřeší a neřídí se Božími zákony, škodí nejvíce sami sobě. Když člověk něco bolí, hledá způsob, jak se bolesti zbavit, ale když člověk udělá něco nepříjemného, nemůžeme s ním zacházet jako s věcí, odstranit jej jako bolest. Všechno se vším souvisí: tolerance, spravedlnost, milosrdenství, láska, jednotu.

Přijímání během páteční mše svaté v doprovodu deště, symbolu Božích milostí

R. D. Mgr. **PETR VRBACKÝ**
SPIRITUÁL TEOLOGICKÉHO
KONVIKTU V OLOMOUCI

Osobní vztah ke Kristu – nezbytnost při hlásání Božího milosrdenství

III. přednáška

Význam svátostí, modlitby a duchovního vedení

Jestli chceme hlásat Boží milosrdenství, pak je nezbytné, alespoň si myslím, aby to bylo zároveň a hlavně formou osobního svědectví – už to tady také několikrát zaznělo. K osobnímu svědectví nás přivede jediné osobní zkušenost a tato zkušenost pak je, myslím, dvojsměrná. Musíme mít zaprvé zkušenost s tím, jaké je Boží milosrdenství doopravdy, jak je reálné, co ve skutečnosti obsahuje Boží milosrdenství, a zadruhé musíme mít zkušenost s tím, co prožije člověk, když se tomuto milosrdenství otevře, když zakusí jeho sílu. Jako u všeho Božího, co chceme lépe poznat, i v případě milosrdenství platí Ježíšovo: „Kdo viděl mne, viděl Otce.“ (Jan 14,9) Boží milosrdenství je tedy zřetelné na Ježíšovi. Zviditelňuje se a dostává velmi konkrétní tvar, není nějakou neurčitou a nezávaznou lidskou spekulací. Skrze Ježíše se Boží milosrdenství stává silou proměňující a přetvářející svět i člověka. A protože Ježíš sám nemluví příliš v teoriích – jeho teoretická vysvětlení, když pročítáte evangelia, jsou v nápadném nepoměru k vysvětlením praktickým, tedy k podoběním a především ke skutkům – tak i to naše pochopení a následné hlásání Božího milosrdenství začíná známostí a posléze i znalostí Ježíše milosrdného.

Pokud byste v evangeliích chtěli najít všechny Ježíšovy citáty, které v nějakém kontextu výslovně používají nebo obsahují termín milosrdenství, asi budete překvapeni, protože je spočítáte na prstech jedné ruky a většina z nich je v evangeliu svatého Matouše. Dvakrát Ježíš cituje proroka Ozeášě,

když říká: „Milosrdenství chci, a ne obět.“ Jednou zazní slovo milosrdenství, když vytýká farizeům „Zanedbáváte, co je v zákoně daleko důležitější – milosrdenství například.“ Jedenkrát slyšíme toto slovo v jeho přímém významu mezi blahoslavenstvími: „Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství,“ a konečně jedinkrát toto slovo zazní jako apel: „Buďte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec.“ Toto poslední už je evangelium svatého Lukáše, šestá kapitola. To by bylo, sami uznáte, dosti málo, kdyby teď nemělo přijít jedno velké ale: Ale celý Ježíšův život je přece jeden velký projev milosrdenství! Což je první skutečnost, kterou bych teď chtěl podtrhnout.

Čím méně se Ježíš slovem milosrdenství ohání, tím více milosrdenství projevuje na každém kroku a téměř v každém svém činu. A myslím, že tím už nastavuje velmi zřetelně zrcadlo mravům a praxi naší doby, která nezřídka činí přesný opak. Slovně se milosrdenstvím neustále zaklíná, ale přitom žije velmi nemilosrdně. Proto my, chceme-li milosrdenství hlásat, musíme naprosto samozřejmě milosrdenstvím žít. Možná to zní jako banalita, ale pokud se rozhlédnete kolem sebe, vždycky to až taková banalita není. A ještě jeden poznatek v souvislosti s Ježíšovým hlásáním Božího milosrdenství bych chtěl uvést. Podíváme-li se na kontext všech těch míst v evangeliích, která jsem tady nyní vypočítal, zjistíme, že vždycky se pojem milosrdenství objevuje ve stejné souvislosti: v souvislosti s hlásáním Božího království. Tedy Ježíš nikdy nevyjadřuje nebo neprojevuje milosrdenství jen tak samoúčelně, bez hlubšího významu, jakoby ve vzduchoprázdnu – prostě milosrdenství jako pěkné gesto nebo jako projev určité blahosklonnosti. Milosrdenství v Ježíšově životě vždycky znamená kvalitu i předpoklad Božího království, a jednoznačně tedy souvisí s jeho přijetím (myšleno s přijetím Božího království). A to samozřejmě znamená nejdříve přijetí Ježíše samotného.

To samo o sobě je jistě šance, nabídka – ale i nárok a závazek. A zde jsme zase u jedné výrazné disproporce ve vnímání pojmu „milosrdenství“ dnešním člověkem. Ten si totiž jeho význam zaměňuje zjednodušeně s pojmem „tlustá čára“ nebo například amnestie. Což obojí má vůči biblickému pojetí milosrdenství jeden zásadní handicap – naprosto vylučuje ze hry další neoddělitelné rozměry, jako je spravedlnost, zodpovědnost či náprava. Ježíšovo milosrdenství tedy určitě neznamená dnes tak oblíbené – tvařme se, že se nic nestalo. Daleko víc se jedná o nový začátek, probuzení, možnost obrácení, šanci a v určitou chvíli i výzvu vkročit do nového života.

Boží milosrdenství, které máme hlásat, je tedy nejzřetelnější v osobě Mesiáše – Božího syna. Zcela logicky prvním předpokladem hlásání, spočívajícím v napodobování tohoto milosrdenství, tedy musí být dobrá znalost ori-

ginálu samotného Ježíše. Chceme-li něco napodobovat, musíme mít před očima originál.

A tím se už dostávám k našemu vlastnímu tématu osobního vztahu ke Kristu jako nezbytnosti pro hlásání Božího milosrdenství. Víme, že i sama víra je definována jako osobní vztah. Ten podobně jako naše vzájemné mezilidské vztahy prochází určitým vývojem, má své zákonitosti, je také ohrožován některými lidskými faktory. Nejprve se zastavme u onoho vývoje. Na začátku naší víry jako vztahu musí být okouzlení – okouzlení Ježíšem. To je víc než informace nebo vědomost o někom a následné kalkulování s vytežitelností příležitostně navázaného vztahu. Informace jsou ale užitečné, protože mohou člověka k setkání přiblížit. Vzpomeňme na první Ježíšovy učedníky Jana a jeho bratra Ondřeje, známé z evangelia svatého Jana hned na začátku, kteří se za Ježíšem vydávají poté, co o něm dříve slyšeli, a nyní v tomto okamžiku jejich dosavadní učitel Jan Křtitel říká: „Hle, Beránek Boží.“ Vydají se za Ježíšem – a zřejmě i pro ně samotné naprosto nečekaně u něj zůstanou už napořád. A teď se ptám: Způsobila to ta informace? Zprostředkovaně ano, ale ve skutečnosti ne. Ve skutečnosti to způsobila síla Ježíšovy osobnosti. Museli jím být zcela uchvázeni, zcela okouzleni, když bez váhání tak radikálně otočili kormidlo svého životního nasměrování.

A tak i každý další hlasatel evangelia, s nímž je zvěst o Božím milosrdenství neoddělitelně spojená, musí sám prožít takové uchvácení, nadšení či okouzlení Kristem. Existuje jenom jedna možnost, a to je setkání s ním, tváří v tvář, a dokonce neváhám říct, z očí do očí. Logická námitka hned zní, copak to dnes jde? Odpověď je nasnadě – ano, zcela jistě. Máme přece Písmo, máme církve, tedy i svátosti. A to oboje je dostatečným, samozřejmě mystickým, avšak přesto reálným prostředím, v kterém se dá prožít onen klíčový zážitek, kdy se člověk na celý život vrhá do Ježíšovy náruče s vědomím, že našel svoje životní štěstí. A pak i jeho hlásání přestává být sdělením informace a začíná být vyzařováním tohoto štěstí do okolí – tím přesvědčivěji, čím více se obejde beze slov. To znáte jistě z vlastní zkušenosti: Pokud je člověk s někým šťastný, většinou to nepotřebuje komentáře, je to zkrátka na něm vidět, neboť to jaksi prosakuje do všeho, co dělá.

Podmínkou ovšem je, abychom i my vstoupili do tohoto procesu osobně. Začněme u Písma. Je zásadní rozdíl, pokud otevíráme Písmo s přáním nalézt a rozšířit informace, a pokud do něj někdo vstupuje celým srdcem s touhou: Pane, ukaž mi svou tvář. V tom prvním případě rozšiřuji okruh svých vědomostí, argumentů a někdy paradoxně spíš otázek. V tom

druhém navazují vztah. Nezapomínejme, že Písmo není nositelem informace o Kristu, ono je především a hlavně nositelem Krista samého. Ne nadarmo prvotní církev uchovávala, a dnes to už zase v některých kostelích můžeme znovu spatřit, knihu Písma se stejnou úctou jako eucharistii. Písmo je médium, skrze něž je Bůh reálně přítomný tam, kam vstupuje jeho slovo. My na jeho stránkách o Bohu nečteme, my se s Bohem setkáváme. Toto setkávání je pak tím hlubší, čím je intenzivnější. A k tomu nikoliv na okraj připomínám – intenzita je dána i četností a pravidelností. Není žádný důvod opovrhovat starou zkušeností duchovního života, že co je pravidelné, je také snadné. Proč? Protože už tolik nemusím usilovat o to, aby vůbec něco bylo, a namísto toho můžu usilovat o to, aby to bylo kvalitní.

Tak tedy v každodenním setkávání s Ježíšem na stránkách evangelia se zákonitě přibližuje chvíle, kdy skrze následování a naslouchání Ježíšovi přijde okamžik vzplanutí. To slovo „zákonitě“ podtrhuji, protože jsme už na začátku řekli, že i víra má své zákonitosti, s nimiž lze počítat jako s jistými, podobně jako je tomu třeba u přírodních zákonů. Tak tedy zákonitě se přibližuje chvíle, kdy srdce je zapáleno a rozum uchváten poznáním: to je ten, s nímž chci zůstat napořád. Je-li vztah navázán, musí následně žít a růst. Obecná lidská zkušenost praví, že vztah žije komunikací a sdílením či vytvářením společných hodnot. Komunikací vztahu víry je modlitba. Ta je tak intenzivní a hluboká, jak vzrušující a zároveň i reálný je obraz Boží – tvář Ježíšova, jakou člověk objevil a nyní uchovává ve svém srdci. A i zde nastupuje jistá zákonitost, ale bohužel v tomto případě spíše negativní. Ježíšův obraz má tu nepřijemnou vlastnost jako většina našich obrazů a fresek v kostelích, že totiž je-li ponechán sám sobě, časem tmavne, ztratí svou zářivost, je postupně překrýván nánosy prachu, který se sice nepozorovaně, ale velmi vytrvale usazuje.

Nezbytností vztahu víry tedy je jakési průběžné restaurování, obnovování původní barvitosti a jasu Ježíšovy tváře. Proto je tak důležité opřít svou víru o každodenní komunikaci, především skrze osobní, vytrvalou modlitbu. Analogií je zase kterýkoliv jiný vztah – třeba vztah manželský. Když vám někdo bude tvrdit – my se s manželem (s manželkou) opravdově milujeme, nicméně už si popravdě řečeno nemáme moc co říci – jak přesvědčivá bude jeho řeč o lásce? A když má někdo za to, že je člověkem věřícím, Ježíšovým učedníkem, ale jeho modlitba si vystačí s několika frázemi či mechanicky rychle neosobně odříkanými formulami, jaká bude nakažlivost jeho víry? Je tedy nutné znovu a znovu se vracet k Písmu a v něm být stále s Ježíšem všude tam, kam přichází, aby člověk znovu a opakovaně zakoušel vzrušení z objevování dosud netušeného. A je stejně tak nezbytné

v osobním rozhovoru a modlitbě tohoto Ježíše nepřetržitě zvát do všech svých situací, míst a vztahů, kterými procházíme. Kéž by pomůckou k tomu byla neutuchající zvědavost – touha srdce, které tuší, že ještě zdaleka není u konce s poznáním mnohotvárnosti Ježíšovy lidské a především Božské tváře, že existuje ještě nepřeberné množství darů a milostí, kterými nás Bůh chce obdarovat.

Druhou rovinou autentického a plodného prožívání vztahu je pak vytváření a sdílení společných hodnot. Jaká je nejdůležitější hodnota víry, to víme, to je láska. Ta má ovšem celou řadu konkrétních projevů a způsobů prožívání. Ježíšova láska se projevuje mnoha způsoby. Je to láska, která život dává i křísí. Je to láska očišťující i usměrňující. Je to láska sloužící, ale třeba také uzdravující. V každém případě však nástrojem, jímž Ježíš vkládá lásku do našeho lidství, jsou svátosti, protože ony jsou zviditelněním a jakýmsi „zhmotněním“ neviditelné síly milosti, tedy lásky Boží. Z celého spektra možností zde soustředíme svou pozornost na lásku, jejímž dominantním rozměrem je právě milosrdenství, a na svátost, která toto milosrdenství zprostředkuje, tedy na svátost pokání a smíření.

Už zde byla řeč o tom, že o milosrdenství bude nejlépe svědčit ten, kdo ho v plné míře zakusí. Tedy logicky hříšník, jemuž bylo odpuštěno. Ale i jeho následné svědectví musí pak být v jistém dobrém slova smyslu instrumentalizováno. Tím se rozhodně nemyslím „degradováno“ do podoby nějakého neosobního a bezduchého mechanismu. Bylo by nesmírně pošetilé pokoušet se Ježíšovu odpouštějící lásku jakkoliv limitovat lidskými pravidly a mantinely. Vždyť Ježíš je erupce Boží lásky...!

Z opačného břehu však je nejen možné, nýbrž i nezbytné opřít dosažitelnost a prokazatelnost, vnímatelnost i objektivizaci jejího ovoce o nástroje, které jsou v dosahu lidských možností a v jejichž užítí se každý člověk posléze může stát zručným a sdílným. Pro svědky Božího milosrdenství je návyk správného, tedy účinného a radostného slavení svátosti smíření stejnou samozřejmostí, jakou je pro řemeslníka ovládnutí nástroje. Když neumíte vzít do ruky dláto nebo hoblík, sotva se můžete považovat za truhláře. Kdo není schopen se v tom nejlepším slova smyslu normálně zpovídat, co chce hlásat za Boží milosrdenství.

Svědčit mohou jen o tom, čeho jsem autentickým účastníkem. Všechno ostatní je jenom zprostředkované z druhé ruky a často to nemá věrohodnost ani toho, co „jedna paní povídala“. A my musíme o Božím milosrdenství mluvit jako o krásné a ušlechtilé ideji, to je pravda, ale my musíme Boží milosrdenství také konkrétně nabízet – to doslova i s „návodem k použití“!

Ve svátosti smíření se stáváme přímými účastníky Božího milosrdenství. Ježíšova láska se v nás zviditelňuje svými plody. A právě toto zviditelnění je pro ostatní nejpřesvědčivějším důkazem reálnosti a funkčnosti tohoto milosrdenství. Máme pro to celou řadu příkladů. Vzpomeňte na svatého Pavla a jeho hlásání evangelia. Vždycky znovu začínal nejprve osobním svědectvím a vypočítáním svých hříchů: „Slyšeli jste přece, jak jsem se kdysi choval...“ (čteme například v listě Galaťanům). Totéž současný papež: „Jsem hříšník – ale omilostněný hříšník.“ Schopnost svědčit o Božím milosrdenství je integrálně spojena s ochotou svědčit o svém odpuštění, nebo alespoň znovu a znovu odpouštění hříchu. Jinak naše svědectví bude jen jakousi sterilní a málo strhující reklamou – podle známého aforismu: „Nikdo vám nedá, co my vám slíbíme...“ Bylo by ovšem kontraproduktivní mluvit jen o hříchu jako takovém. Musíme mluvit o hříchu odpuštěném, o usmířené vině, o uzdraveném zranění. A je nasnadě, že taková řeč může být svědectvím jen tenkrát, když se opírá o vlastní osobní zkušenost.

V souvislosti se svátostí smíření cítím jako potřebné zmínit jednu častou potíž, se kterou se i velmi pokorní a ryzí lidé osobně potýkají, že je totiž vědomí vlastní hříšnosti spíše skličuje. Paradoxně právě pro jejich upřímnou touhu po životě s Kristem a po svatosti se projevuje „velký třesk“, který nastane v kolizi této touhy s následným rozčarováním z každodenní reality. Potíž je právě v úhlu pohledu. Můžu se v setkání s Ježíšem dívat jen na svou slabost, jen na své selhání či hřích, ale můžu se také podívat jemu do očí. Předpokladem je samozřejmě ten stále zmiňovaný osobní vztah. Jestli se mu dívám do očí, tím svůj hřích nezastírám ani nepopírám, ale zároveň s ním nezůstanu sám. Nemůže se stát mým traumatem, neuza-vřu se do svého nekonečného smutku a zoufalství, protože právě jen v těch Ježíšových očích můžu vidět nebo slyšet ono osvobozující: „Já tě neodsuzuji, jdi a od nynějška už nehřeš.“ Bylo by nepravdivé a především nefunkční, hlásat toto milosrdenství jen v rovině teoretické, tedy bez přijetí nutnosti být osobním svědkem milosrdenství skrze zkušenost mně osobně odpuštěných hříchů.

Ovšem rovněž tak osobně drásající a pro víru nebezpečné by bylo hříchu se dotýkat jenom v sobě samém. Existuje jeden jediný způsob, kdy se lze dotknout svých hříchů a přitom zakusit – až fyzicky – něco, co bych nazval slovem šok radosti, asi jako je elektrický šok. Jak? To je ten dotyk, o kterém jsem hovořil, to je dotyk Tomášův. Apoštol Tomáš, kterému Ježíš po Zmrtvýchvstání nabízí: „Dotkni se mých ran.“ Protože tyto rány způsobily naše hříchy, tyto rány jsou jejich důsledkem a doslova je zviditelňují – v jis-

tém slova smyslu je to tedy ten náš hřích na Ježíšově těle. Ovšem zároveň jsou to už rány na těle oslaveném, zmrtvýchvstalém, a proto svědčí také o našem hříchu odpuštěném a vykoupeném! A to je ten jediný dotek vlastního hříchu, skrze který do mého života vstupuje nikoliv zármutek, frustrace nebo dokonce ponížení, nýbrž ta nejintenzivnější zkušenost Ježíšovy milosrdné lásky. To je ten okamžik, skrze který se svátost smíření stává z něčeho minimálně nepříjemného, trapného, těžkého, obtížného, frustrujícího, okamžikem veliké osobní radosti.

Závěrem chci zmínit ještě jeden rozměr profesní dokonalosti nebo chcete-li profesionality svědka Božího milosrdenství. Je jím v nadpise zmíněné duchovní vedení. Když se podíváme kamkoliv přes hranice společenství lidu Božího, tedy církve, ať už je to svět podnikání, umění, vědy nebo co já vím, třeba služby sociální, vzdělávací, všude už je téměř naprostou samozřejmostí, že jeden každý aktivista – pracovník se naprosto pravidelně a samozřejmě podřizuje čemusi, co se označuje termínem supervize. Každé, byť sebenadšenější a zapálenější lidské úsilí totiž musí být objektivizováno. Jedinec, který se na sebe nedívá se zpětnou vazbou, vidí se bez nadhledu a bez nezávislé inspirace, začne dřív či později sám sebe deformovat, být samozřejmě s tím nejlepším úmyslem. Ale přesto se jeho práce stává nevyváženou, nesouměrnou nebo dokonce objektivně kontraproduktivní, až nakonec bez vazby na zázemí širšího společenství úplně vyhoří.

Ještě horší variantou pak je, že se stává jakousi neřízenou střelou, „utrženým vagónem“, zdrojem napětí, konfliktu i pohoršení, a v posledku i příčinou zmaření vlastního evangelizačního úsilí a ideálu vůbec. Moderní svět to poměrně čerstvě objevil. Církev to ví už dávno, a proto považuje za samozřejmou součást duchovního života jednotlivce i formování celku společenství lidu Božího nástroj duchovního vedení.

Řekl jsem, že církev to považuje za samozřejmé, a když se podíváte do historie, do života mnoha světců a velkých učitelů víry, právě toto v jejich duchovním životě nacházíte téměř ve všem. Bohužel ale tuto samozřejmost zdaleka tak jednoznačně nenacházíme také dnes v životě mnohých, jinak nadšených a zapálených evangelizátorů. Přitom, co je duchovní vedení? Služba objektivizace, poskytnutí zpětné vazby, nadhledu a především propojení s nevyčerpatelnou pokladnicí kolektivní zkušenosti víry, jak se dá jiným slovem opsat termín „tradice“. Kolik inspirace je takto možno načerpat, anebo jinak řečeno, kolika zbytečným slepým uličkám a „objevům Ameriky“ by bylo možné se vyhnout díky službě duchovního vedení, netřeba zvlášť zdůrazňovat.

Nicméně jsme v této věci stále znovu svědky až podráždění, když na duchovní vedení přijde řeč: „Přece se nikdo nebude stavět mezi mě a Krista...“ Jenomže Kristus sám svěřil svoje dary do rukou jím zvlášť pověřených lidských služebníků. Svou přítomnost váže na společenství učedníků. Účinnost modlitby podmiňuje souzněním bratří a sester ve víře – a sebe samého zpřítomňuje do naší lidské reality ve svátostech církve. Tam všude je vidět společenství, tam všude je zprostředkování, ale málokde jen jakýsi do sebe uzavřený individualismus.

A když už by nás dnes nemělo oslovit a přesvědčit nic jiného, pak – v souvislosti s tématem hlásání Božího milosrdenství – ve prospěch nezbytné přítomnosti církve hovoří i sám argument „selského rozumu“: Jak chceme svědčit o milosrdenství bez společenství, bez vztahu, jako individualisté? Přece odpustit lze jen někomu někým. Smířit se může jen někdo s někým. Projevit milosrdenství může jen někdo někomu, to jedinec sám nikdy nezvládne. V tom je mimo jiné i svatost církve. Totiž ve vztazích dosud hříšných jednotlivců se najednou projeví Ježíšovo odpuštění. Zde se smiřují dřívější nepřátelé, jedni vůči druhým se chovají milosrdně s použitím darů Ježíšovy milosti, svým každodenním úsilím vytvářejí společenství žité lásky. No a tím samým je dána i odpověď na častou otázku po smyslu a nezbytnosti církve: Chceme-li totiž přesvědčivě hlásat Boží milosrdenství, bez církve to prostě nejde! Ona je laboratoř, učební pomůckou, specializovaným pracovištěm a také třeba výkladní skříní Božího milosrdenství, protože si je dobře vědoma hříchů svých dětí – ale zároveň si je také naprosto jistá zárukou Ježíšovy spásonosné přítomnosti, jeho odpuštění a uzdravení každé lidské viny, tedy toho všeho, co zahrnujeme pod pojem milosrdenství. A na tom všem chceme jistě i my mít svůj malý podíl.

Prof. JAN MACHNIAK, Th.D.

VEDOUcí KATEDRY
SPIRITUÁLNÍ TEOLOGIE
NA PAPEŽSKÉ UNIVERZITĚ
JANA PAVLA II. V KRAKOVĚ

setkání

Přijel jsem k vám s velikou radostí, abych se s vámi podělil o svou zkušenost s Božím milosrdenstvím, zejména se sestrou Faustynou a pak s Janem Pavlem II.

Bylo to totiž tak, že když v roce 1993 došlo k blahořečení sestry Faustyny, odjížděla z krakovské diecéze do Říma delegace a já jsem bohužel nebyl na seznamu této oficiální návštěvy. A tak jsem řekl sestře Faustyně: když chceš, abych tam jel, tak prostě něco udělej. A stalo se, že otec kardinál Macharski mě požádal, abych jel jako člen oficiální delegace města Krakov, spolu s primátorem a ostatními představiteli města, a tak se tedy stalo, že jsem tam jel.

V tomtéž roce po beatifikaci sestry Faustyny jsem měl možnost se zúčastnit setkání s Janem Pavlem II. Svatý otec se mě během tohoto setkání zeptal, čím se zabývám, a já jsem odvětil, že se chystám psát práci o sestře Faustyně. Na to se mě papež zeptal, co si o sestře Faustyně myslím, a já jsem řekl, že podle mě se v jejím případě jedná o velkou mystiku. Na to mi papež odvětil: „Já si myslím totéž.“ Bylo to pro mě veliké povzbuzení, protože už jsem věděl, jakou cestou v mém bádání půjdu: mystika, tedy bezprostřední poznání Boha, zvláštní dar, který člověk obdrží, aby poznal Boží tajemství.

Měl jsem pak ještě další možnost setkat se se Svatým otcem tři měsíce po kanonizaci s. Faustyny, v roce 2003 v Římě. Během té schůzky jsem se papeže zeptal, co si myslí o teologii Božího milosrdenství u sestry Faustyny. Řekl jsem, že je to velká teologie, že je důležitá. Papež mi odpověděl,

že je třeba tuto teologii zkoumat a že sv. Faustyna jednou může být vyhlášena učitelkou církve. Jan Pavel II. sám v roce 1993 vyhlásil sv. Terezii z Lisieux učitelkou církve. Pak sv. Otec Benedikt XVI. vyhlásil sv. Brigitu Švédskou učitelkou církve a máme teď už čtyři ženy, které mají titul učitele církve.

A dnes bych vám chtěl říct něco na téma Jan Pavel II. – svědek Božího milosrdenství. Na tohoto papeže se budeme dívat očima sv. sestry Faustyny. Jan Pavel II. vydal encykliku o Božím milosrdenství (*Dives in misericordia*, tj. Bůh bohatý v milosrdenství). A v této encyklice řekl, že Boží milosrdenství je znamením naděje pro náš svět, pro současný svět. Psal v této encyklice, že 20. století bylo stoletím hrozných válek. Bylo také stoletím hrozných systémů, jako národní socialismus, tedy hitlerismus, a komunismus v Rusku. Mnozí lidé během tohoto století ztratili víru. Ti, kteří viděli Auschwitz, kteří viděli ohromné množství zavražděných lidí. Říká se, že během 2. světové války přišlo o život kolem 50 milionů lidí. Po 2. světové válce se tak zrodila filozofie smrti Boha a mnozí filozofové i teologové hlásali, že po událostech 20. století Bůh není. A Jan Pavel II. v této své encyklice na to vše odpovídal a říkal, že Bůh je, protože Bůh je láska a milosrdenství. Takže, když člověk trpí, Bůh se sklání nad trpícím člověkem, tedy Bůh je, Bůh existuje.

Jan Pavel II. také řekl, že když se dobře podíváme, tak i v Auschwitzu byli lidé, kteří dávali svědectví o lásce a milosrdenství Boha, jako třeba Maxmilian Maria Kolbe nebo Edita Steinová. A zde máme souběh těchto myšlenek Jana Pavla II. a sestry Faustyny. Papež řekl, že Bůh dal sestru Faustynu jako znamení naděje pro naši dobu. Ve své encyklice o sestře Faustyně ale ještě nehovořil. Pak ale v roce 2000 během svatořečení sestry Faustyny řekl, že toto je připomenutí toho, že láska je, že milosrdenství je ve světě, protože sestra Faustyna nám toto Boží milosrdenství ukázala, že Bůh ji mezi první a druhou válkou dal jako svědka a znamení, že Bůh je.

To, co Jan Pavel II. zdůrazňoval, bylo, že prostá řeholnice, která uměla pouze číst a psát a nikdy nestudovala teologii, připomněla největší pravdu: že Bůh je Milosrdenství. Během svatořečení Jan Pavel II. přímo citoval slova z Deníčku Faustyny o tom, že lidstvo nespočine, pokud se neobráť k Božímu milosrdenství. Dnes můžeme říci, že jsme svědky toho, jak se lidé čím dál více otevírají Božímu milosrdenství. Sestra Faustyna slyšela Ježíšův hlas, který jí říkal: Jdi do celého světa, ale ona sama vlastně nikdy klášter neopustila. Už během jejího života byl namalován obraz milosrdného Ježíše a vešla ve známost Korunka k Božímu milosrdenství. Od smrti sestry Faustyny v roce 1938 uplynulo už téměř 80 let a její poselství je známo po celém světě. Proto, když hovořím o Janu Pavlu II., tak musím říci, že ses-

tru Faustynu vzal vážně a že to on poukázal na ni a na její Deníček. Je to důležité, protože i dnes slyšíme názory, že tato teologie sestry Faustyny je velmi jednoduchá. A Jan Pavel II. říká, že tato teologie je sice jednoduchá, ale zároveň je v této své jednoduchosti velká. Protože ve své jednoduchosti se dotýká samotného tajemství Boha.

Dnes jsou jak Korunka, tak obraz a svátek Božího milosrdenství známé po celém světě. Velkou zásluhu na šíření tohoto poselství měl Jan Pavel II. Když hovoříme o tom, že sv. Faustyna by mohla být doktorem – tj. učitelkou církve, tak se občas potkávám s údivem. Protože přece učitel církve, to musí být někdo velmi výjimečný. Protože v tomto kontextu hned myslíme na sv. Tomáše, sv. Augustina, sv. Řehoře Velikého. Ale papežové přece už dříve poukazovali na to, že existuje hluboká teologie, velká Boží moudrost, u prostých lidí. Papež Pavel VI. vyhlásil učitelkou církve sv. Terezii Velikou a Kateřinu ze Sieny. Kateřina Sienská neuměla ani číst ani psát. Měla vize, dívala se na Boží tajemství a tlumočila jejich obsah, který čtyři další sestry zapisovaly. Tímto způsobem vznikla velká teologie o Boží prozřetelnosti. Sv. Tereza Veliká žila později, v 16. století. Byla vzdělanou řeholnicí, uměla číst a psát, i když teologii nikdy nestudovala. Popisuje, jak se člověk otevírá Bohu a jak Boha přijímá do svého nitra, v podobě šesti komnat, o čemž píše v díle *Setkání duše s Bohem*. A nebyli to teologové její doby, ale právě ona žena, Terezie z Avily, která připomněla, že každý člověk může své srdce otevřít Bohu a že Bůh může přebývat v srdci člověka. A když vezmeme sv. Terezii od Dítěte Ježíše, je to velmi podobné, uměla číst a psát a popisovala své prožitky tak krásným jazykem, že budila u teologů překvapení – odkud měla takové znalosti.

A proto před třemi lety v Krakově, během Kongresu o Božím milosrdenství, vznikla myšlenka, abychom požádali Svatého otce o to, aby vyhlásil svatou sestru Faustynu Kowalskou učitelkou církve. A napsali jsme dopis, pod kterým se podepsalo 1 000 lidí, protože kongresu se účastnilo 1 500 lidí. V této žádosti jsme psali, že nám nejde o nějaká privilegia pro sestru Faustynu, ale o to připomenout, že ta její jednoduchá cesta naprosté důvěry může být i v dnešním světě pro lidi velkou pomocí.

Je to tak, že s. Faustyna je už známá po celém světě a její Deníček je přeložen do několika desítek jazyků. A Svatý otec František, který dnes vede církev Kristovu, řekl, že Korunka k Božímu milosrdenství je nejlepším lékem na naše nemoci, na samotu, na špatné myšlenky, na nepochopení mezi lidmi. Jak jsem to viděl u papeže Jana Pavla II., tak i papež František, pokud jen má čas, tak se ve tři hodiny odpoledne modlí Korunku k Božímu milosrdenství.

Během svých studií v Římě v letech 1986 – 90 jsem byl mnohokrát pozván Janem Pavlem II. do jeho soukromé kaple v Apoštolském paláci a tam jsme se společně s ním, jeho sekretářem a řeholními sestrami modlili tuto Korunku. Svátý otec tuto Korunku velice rád zpíval. Tato modlitba trvala většinou půl hodiny a pak nás papež obvykle pozval na čaj a kávu a tam jsme hovořili o tom, čím je ta modlitba a proč dává člověku takový klid.

Je to modlitba velmi jednoduchá, protože se stále opakují stejná slova: pro Jeho bolestné utrpení buď milosrdný k nám a k celému světu. A já si pamatuji, že jsem řekl: Otče svatý, je to stejně jako Ježíšova modlitba ve východní církvi, která se tam modlí už po deset století. A Svátý otec říkal, že když se modlí Korunku, tak zapomíná na všechny problémy a těžkosti, které má, a že mu Korunka obcerstvuje síly a nabíjí ho energií.

Já jsem jednou měl v Římě takový zážitek: jel jsem nabitým autobusem, ve kterém se lidé hádali. Až najednou někdo, a nebyl jsem to já, začal zpívat tuto modlitbu. A ostatní se připojili a najednou se atmosféra v tomto autobuse úplně uklidnila. Pro mě to bylo znamení, že v této Korunce a dokonce jen v samotné melodii je nějaká moc.

Sestra Faustyna nám zanechala důležitou teologickou pravdu o tom, že Bůh je přítomný v našem současném světě. Je aktuálně přítomný jako Otec milosrdenství, jako Otec, který miluje každého člověka. Je to samozřejmě známá pravda, jelikož o tom hovoří celá teologie. Jenže tato pravda byla připomenutá právě teď, v důležitém okamžiku dějin. A tak když se my dnes stavíme do řady těch, kdo hlásají tuto pravdu, tak se zapojujeme do hlásání pravdy o Božím milosrdenství. Protože dnes je třeba mít hodně odvahy na to, tuto pravdu připomínat. Jsou samozřejmě různé způsoby, jak hlásat Boží milosrdenství. Jan Pavel II. napsal encykliku, blahořečil a svatořečil sestru Faustynu. Ve své kapli se modlil Korunku k Božímu milosrdenství a měl také obraz Ježíše milosrdného. Myslím, že mezi námi, kteří hlásáme Boží milosrdenství, jsou různá charizmata a dary. Viděl jsem, že jsou mezi námi četní kněží a řádové sestry, kteří mohou hlásat zprávu o Božím milosrdenství. Ale řekl bych, že mnohem důležitější je svědectví víry v Boží milosrdenství: dát někomu malý obrázek, naučit někoho se tuto Korunku modlit, to už je velká věc, to už je předávání pravdy o Božím milosrdenství.

Chtěl bych zde ještě říct jednu moji zkušenost. V New Yorku jsem byl pozván k těžce nemocnému, umírajícímu člověku. Už sotva dýchal a byl v bezvědomí a jeho ošetřovatelka mi řekla, že ten člověk už dlouho trpí a nemůže umřít, a ptala se, jak je možné mu pomoci. Já jsem mu samozřejmě udělal svátost pomazání nemocných, jelikož to je svátost, která má

pomoci umírajícímu člověku v setkání s Bohem. A pak jsem této ošetřovatelce řekl, aby se modlila Korunku k Božímu milosrdenství, jelikož jsem zahlédl, že v modlitební knížce měla obrázek s Ježíšem milosrdným a s touto modlitbou. A tak jsme spolu vzali ten obrázek, protože já jsem Korunku v angličtině neznal nazpaměť, a modlili jsme se spolu. Ten člověk se během naší modlitby uklidnil, nebylo to dlouho, ta modlitba trvala pár minut, jeho dech se stal vyrovnaným. Druhý den jsem měl telefonát a ošetřovatelka mi řekla, že tento člověk v noci klidně zemřel. Pak jsme se setkali na pohřbu toho člověka a ona mi sama řekla, že v této Korunce musí být nějaká neobvyklá moc, protože ona se velice snažila, dávala mu léky, injekce, a přesto byl ten člověk stále neklidný. Samozřejmě působila tam i moc svátosti nemocných, ale když ona se modlila Korunku, ten nemocný člověk se okamžitě uklidnil.

Vzpomněl jsem si na slova Pana Ježíše k sestře Faustyně o tom, že Korunku budou dávat umírajícím, aby měli odvahu setkat se s Bohem a nebáli se při přechodu z tohoto života na věčnost.

Myslím, že teď mohu svoje vystoupení ukončit, a ještě bych doplnil nějaké své zkušenosti.

Chtěl bych vám říci o tom, jak se svátý otec Jan Pavel II. setkal s tajemstvím Božího milosrdenství.

Během 2. světové války v roce 1942 pracoval jako dělník v chemické továrně na výrobu sody, která se jmenovala Solvay. Před válkou mu umřela matka a starší bratr a během války zemřel jeho otec. Byl v té době na světě sám a hledal nějaký opěrný bod ve svém životě.

Po práci, mezi 4. a 5. hod. odpoledne, se stavoval v kapli u sester Matky Božího milosrdenství. A tam na přelomu let 1942/43 prvně uviděl obraz Ježíše milosrdného. Sestry v této době rozdávaly lidem obrázky milosrdného Ježíše s textem Korunky. V této době se začal tuto Korunku modlit. A také mu v této době přišla myšlenka na kněžství, na to, aby dal svůj život službě Bohu a lidem. Pochopil, že život každého člověka je velmi vzácný a jedinečný, že má velkou cenu, a proto si dal předsevzetí, že se bude učit a studovat.

Přihlásil se u místního biskupa a jelikož musel kvůli nasazení pracovat, tak se nabídl, že bude studovat samostatně a že bude docházet na zkoušky. V roce 1945 po ukončení války byl kněžský seminář znovu otevřen, tak tam vstoupil a v roce 1946 byl vysvěcen na kněze, pak odjel do Říma na doktorské studium. Vrátil se do Polska a od roku 1948 pracoval ve farní správě. Stal se profesorem a pak v roce 1958 pomocným biskupem. V roce 1963 se stal biskupem v Krakově.

Pak jako biskup krakovský spolu se sestrami započal proces blahořečení sestry Faustyny Kowalské.

Svatý otec velmi často opakoval, že v životě nejsou náhody, že Bůh nás vede svými cestami a my se potřebujeme naučit ty Boží cesty číst a nalézat.

Pro něj to bylo znamení, protože proces blahořečení v Krakově ještě nebyl ukončen a on byl zvolen papežem a jako papež měl tu možnost osobně blahořečit a pak svatořečit sestru Faustynu.

Proto jsem vám všem chtěl sdělit, že máme uvěřit tomu, že tady nejsme náhodou a že Bůh má s námi své plány. Protože se můžeme stát svědky Božího milosrdenství, a to velmi jednoduchým způsobem: můžeme někomu ukázat obrázek a říci o Božím milosrdenství, dát druhému člověku naději.

Můžeme také někoho přivést k Božímu milosrdenství, třeba ve farnosti ve Slavkovicích je obraz Ježíše milosrdného, ale my můžeme poprosit našeho faráře, aby ten obraz byl i v našem kostele.

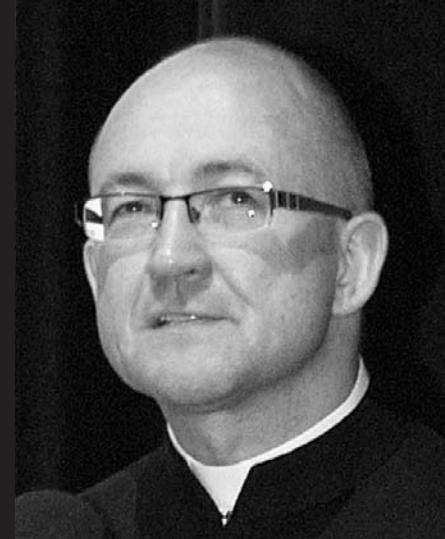
Můžeme vysvětlit, co to je a co to znamená úplně důvěřovat Bohu, tak jak to dělala svatá Faustyna. Můžeme se také modlit tuto Korunku za umírající a za nemocné.

Také bych vás rád vybídl ke zpěvu této Korunky. Já sám mám takový zvyk, že si melodii této Korunky broukám a lidé si toho všímají a vidím, že se uklidňují. Je ještě hodně krásných písní k Božímu milosrdenství, třeba v Polsku jsme měli takové putování obrazu Ježíše milosrdného a relikvií sv. Jana Pavla II. Tento obraz navštěvoval farnost za farností a lidé se pod vedením varhaníků naučili zpívat hodně písní o Božím milosrdenství. Jako třeba následující píseň: Naše plány a naděje něco stále maří, jen Boží milosrdenství nás nikdy nezklame. Já jsem se tyto písně naučil a často si je zpívám, protože v životě to takto často je, že člověk myslí na to nebo ono, a pak nám to nevyjde a je třeba umět se s tím smířit. A když zpíváme, tak ten obsah spojený s Božím milosrdenstvím se hluboce zabydlí v našem srdci. Jelikož si doma často broukám, tak jsem si všiml, že moji synovci se také naučili takto zpívat a broukají si také. Řekl bych, že je to dobré, je to dobré pro naši duši.

Děkuji vám, Pán Bůh zaplať.

P. ThDr. ADRIAN GALBAS SAC
PROVINCIAL PALLOTINŮ PROVINCE
ZVĚSTOVÁNÍ PÁNĚ (POLSKO)

**Poslal je před
sebou po dvou**

IV. přednáška

Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!

Téma, které mi navrhnul otec Vojtěch, zní: hlásat Boží milosrdenství společně. Význam a síla jednoty v hlásání Božího milosrdenství.

Rád bych o tomto tématu ve čtyřech bodech něco řekl: nejdříve o tom, že Boží milosrdenství vytváří společenství s druhým člověkem. Dále se pozastavíme nad tím, co to znamená hlásat Boží milosrdenství. Pak se pozastavíme nad tím, o jakou jednotu jde a co to znamená, hlásat společně. A na konci se podíváme na konkrétní příklad společenství, které hlásá Boží milosrdenství: společenství katolického apoštolátu založené sv. Vincencem Pallottim.

K prvnímu bodu: Boží milosrdenství, které je otevřené pro každého člověka. Pokud si vezmeme na pomoc Bibli, najdeme tam několik způsobů vytváření mezilidských vztahů:

V Bibli čteme, že Ábelova krev bude několikrát pomstěna – znamená to, že když ti někdo udělá něco zlého, pak ty mu to můžeš vrátit sedmkrát. Toto je míra msty. Podle této míry jsou vedeny všechny války, ty rodinné i ty světové. Stručně se jedná o toto: musím tě potrestat více, než ty jsi potrestal mě. V této situaci neexistuje žádné společenství s druhým člověkem.

Dále podle biblických textů můžeme mluvit i o jiné míře, a to když čteme: oko za oko, zub za zub. Toto už není 7krát více, jedná se tedy o to, že co jsi ty udělal mně, to ti vrátím. Toto už je nějaká míra spravedlnosti. Podle této míry fungují všechny věznice. Všichni známe symbol spravedlnosti, Themis se zavázanýma očima držící miskou vah. Jde o to, aby váhy byly

v rovnováze, spravedlnost nevidí člověka a nebere na něj ohled. Jde jen o spravedlnost, ne o člověka.

Další míru lze shrnout takto: budeš milovat Boha a bližního svého jako sebe sama. Toto je míra lásky.

Kdybychom ve světě tuto míru zachovávali, hodně by se toho ve světě změnilo.

Ale Pán Ježíš řekl ještě něco jiného: jestliže milujete jen ty, kteří milují vás (o to totiž jde v přikázání lásky) – neděláte nic zvláštního. Protože to dělají všichni normální lidé.

Takže hledáme ještě další míru, a to takovou, která by upravovala celkové otevření se každému člověku. Takovou mírou je míra Božího milosrdenství. Tato míra byla známá už ve Starém zákoně, ale v plnosti byla zjevena teprve Ježíšem. Ježíš o ní hovořil a ukazoval ji. A úplně ji zjevil, když byl na kříži a řekl: Otče, odpusť jim, protože nevědí, co činí. A podívejte se, jak v těch všech mírách roste, mění se způsob otevření se druhému člověku, způsob přijetí druhého člověka.

Když mluvíme o té první míře, míře msty, máme co do činění s uzavřením se vůči druhému člověku.

Další míra, míra spravedlnosti, nevidí člověka, vidí jen jeho skutky.

Míra lásky sice vidí druhého člověka, ale jen některého, jen toho, který je dobrý vůči mně, toho který mě má rád.

Ale míra milosrdenství vidí každého člověka.

Je otevřením se každému člověku. A už samotné slovo misericordia etymologicky znamená: dej srdce druhému, tomu, kdo je nuzný, ubohý, nešťastný, ale i malicherný, všivý, kdo je mizera – bez srdce. Vyjdi k tomu, kdo k tobě sám nevyjde. Otevři se tomu, kdo je vůči tobě uzavřený. Toto je milosrdenství.

Milosrdenství znamená, že Bůh nás vždy chce a chce vždy každého člověka. I když my Boha nechceme.

Milosrdenství prakticky znamená, že i když uděláme něco zlého, tak Bůh nás tak nevnímá. Je to přece velký rozdíl, protože zlého je třeba potrestat, ale tomu slabému, kterým jsme pro Boha my, tomu je třeba pomoci.

Kiko Arguello, zakladatel Neokatechumenátu, je Španěl, takový energický člověk. Jednou to vyjádřil výrazným způsobem. Řekl totiž, že my všichni jsme vůči Bohu jako, řekněme, lehké děvy. Jelikož my všichni neustále Boha zrazujeme, nejsme Mu věrní, a On nás stále chce. Toto je milosrdenství. Jde o otevření se Bohu vůči člověku nezávisle na tom, jaký ten člověk je. A obrazem milosrdenství je Ježíš milosrdný a obraz Ježíše milosrdného. Podívejme se na něj: ten obraz vlastně vytváří společenství.

Toto není Themis se zavázanýma očima. Jedná se o pravý opak: Ježíš na obraze přece vidí. Malíři říkají, že nejtěžší částí obrazu pro malování jsou Ježíšovy oči. A ti, kteří tento obraz milují, říkají, že nejkrásnější na tomto obraze jsou oči. Všimněme si, že všechny detaily obrazu Ježíše milosrdného vytváří společenství: Ježíš jde k nám. Jednou přišel do večeradla přes uzavřené dveře. A dnes přichází k nám i přes to, že my k sobě máme uzavřené dveře. Další detail: Ježíš žehná. Nemá uzavřené dlaně, nemá dlaň uzavřenou v pěst, má otevřené dlaně, neukazuje nám žádná jiná gesta. V naší kultuře otevřená dlaň znamená přijetí. Je to také dlaň, která přijímá a žehná. Latinsky se „žehnat“ řekne „benedicere“, to doslova znamená: říkat, hovořit o někom dobře.

Druhá Ježíšova dlaň poukazuje na srdce. A opět, to srdce je otevřené. Z tohoto srdce vychází Boží obsah, to, co představují tyto dva paprsky: bledý a červený. Milosrdenství. Bůh je naplněný, přeplněný milosrdenstvím. Tyto paprsky nesměřují někam dozadu, ony jdou směrem k nám, dopředu, jsou jako most, ony to společenství staví, vytvářejí. Když se na tento obraz díváme, pak vnímáme, že tyto paprsky jdou k okrajům obrazu a nezastavují se tam, zahrnují celou zeměkouli a každého člověka.

Když Panna Maria zpívala Magnificat, říkala: Jeho milosrdenství z pokolení na pokolení. Znamená to, že tyto paprsky zahrnují všechny lidi, kteří existovali, existují a kdykoliv existovat budou. Kdyby někdo v těch paprscích nebyl, tak jako by vůbec nebyl.

O Ježíšových očích na obraze jsem už hovořil. Mluvil jsem o očích, dlaních, paprscích a o ústech. To jsou ústa, která hlásají dobrou zvěst. To jsou ústa, která řekla: jdi a více už nehřeš. Tato ústa hlásají dobrou zvěst: blahoslavení milosrdní. Tato ústa řekla: Já tě neodsuzuji. A tak vidíme, jak milosrdný Ježíš proto, že je milosrdný, buduje společenství, staví je. Jde o to, abychom i my s ním spoluvytvářeli toto společenství. Protože se nejedná o společenství, když to chce jenom jeden, a ten druhý ne.

Jak můžeme budovat společenství s Ježíšem milosrdným? Tahák najdeme přímo na obraze, kde pod postavou Ježíše jsou napsaná tři slova: Ježíši, důvěřuji Ti.

Když změníme v této větě jedno písmeno, a tím i slovo, tak je vše naopak. Když řekneme: Ježíši, důvěřuji sobě (místo: Tobě), bude význam opačný, nejde už o společenství.

Když tedy žijí podle pravidla: Ježíši, důvěřuji sobě – tak v tomto případě společenství vytváří jen jeden, jen Ježíš.

Když jen řeknu: Ježíši, důvěřuji Ti – tak stále ještě to společenství s Ježíšem nevytvářím.

Jak to stojí v Písmu svatém: ten lid mě ctí jen ústy, a srdcem je daleko ode mě.

Společenství s Ježíšem buduji teprve tehdy, když nejen říkám: Ježíši, důvěřuji Ti, ale také podle toho žiji.

Obraz Ježíše milosrdného má svůj původ ve scéně, když Ježíš přišel do večeřadla po svém zmrtvýchvstání. Kdysi takové obrazy vznikaly i tak, že v pozadí hlavní postavy Ježíše bylo ještě nějaké další téma, třeba nějaká krajina. Když páter Michal Sopočko, zpovědník sv. Faustyny, uviděl jeden z obrazů malovaných podle zjevení s. Fustyně, řekl: ne, takto to nemá být, tam musí být prostě jen tma. Protože to je Ježíš, který přichází z hrobu, ze smrti, z temnot. Tady na tomto obraze se jedná o moment, kdy Ježíš přišel do večeřadla, a evangelista Jan říká: Ježíš stanul uprostřed nich. Kdyby jen tak napsal, že Ježíš přišel i přes zavřené dveře a byl mezi nimi... bylo by to jedno. Ale on napsal: stanul uprostřed nich. Zřejmě je to důležité. Protože jen ten, kdo stojí uprostřed, teprve vidí na všechny ostatní. A jen když někdo stojí uprostřed, je také viděn všemi ostatními.

A tak žít podle zásady: Ježíši, důvěřuji Ti, to znamená dát Ježíše doprostřed, dát Ho doprostřed svého života. Dát Ho doprostřed všech záležitostí. To znamená učinit Ho doopravdy, skutečně Pánem svého života. A pak teprve se já mohu podílet na vytváření společenství v Ježíši Kristu. A pak se skutečně jedná o to „spolu“. Boží milosrdenství buduje společenství s každým člověkem.

Teď krátce o tom, co to znamená hlásat Boží milosrdenství. To znamená být jako na tom obraze. Znamená to, že ten obraz není jen nějaká malůvka u mě doma, ale je mým zrcadlem. Znamená to, že vytvářím a formuji svůj život tak, aby na mně byla vidět všechna ta Ježíšova gesta. Takže vycházím směrem k druhým. Nečekám, až oni přijdou ke mně.

Evangelium říká, že Panna Maria šla ke sv. Alžběte ve spěchu. Šla tam a ještě jí sloužila. Mohla přece říct: víš, Alžběto, to ke mně přišel anděl, ne k tobě. Protože já budu Boží matkou, tak ty přijď ke mně a posluž mi. A bylo by to spravedlivé. Ale Maria šla první. Často je to tak, že čekáme příliš dlouho, a promarníme tak hodně příležitostí k tomu, abychom hlásali Boží milosrdenství. Ježíš sám ve večeřadle řekl učedníkům: Jděte, jděte na okraj země! Ale země je kulatá a jejím okrajem je pro tebe možná zrovna ten člověk, který sedí vedle tebe. Okrajem tvé země je třeba tvůj manžel, tvé děti. Ježíš říká: jděte. Běžte a hlásejte milosrdenství. Neříká: sed'te. Sezení nás nespasí. Říkám to proto, že mám starost, protože církev je dnes církví sedící. My hodně hovoříme o tom, že je třeba jít, ale málo

chodíme. Jsme často jako ten sbor v opeře, který jen stojí a zpívá: jdeme, jdeme, jdeme. Ale ten sbor nikam nejde, jen stojí a zpívá. Takže prvním krokem na cestě hlásání Božího milosrdenství je prostě odejít, dát se na cestu. Kdybychom toto dělali, tak by třeba nebyla řeč o tichých dnech a týdnech mezi námi: to ona začala, ať přijde první. On mi to udělal, ať teď přijde a poprosí o odpuštění. To ona to o mně napovídala, tak ať se omluví. Toto není milosrdenství. To není hlásání milosrdenství. Hlásat milosrdenství, to znamená odejít, vyjít. Jako první. Tak to udělal Kristus. A svatý Pavel v listu Filipským řekne: nevyužil příležitosti, aby byl rovný Bohu, a stal se člověkem. Přišel k nám první. Jedna z polských koled říká: Nebylo by lepší pro Tebe ležet si v nebi...

No jasně, bylo by to lepší, ale Pán Ježíš nezmohl to, co je lepší, ale to, co je nutné. A nutné bylo, aby k nám přišel. Takže: běžme spolu, a mne se to týká také.

Za druhé, hlásat milosrdenství znamená žehnat. Žehnat, tedy chtít dobro pro druhé.

Když jsem byl farářem v Poznani, tak jsem jednou měl takové zvláštní exercicie. Přišla ke mně jedna maminka mého ministranta. Odhalila svou ruku, která byla pokousaná, jako od psů. A řekla: to mi provedl můj syn. A to byl ministrant. Nemohu vám říci vše, v každém případě jsme šli za exorcistou. A nebudu vyprávět, co vše se tam dělo, ale nejstrašnější horory, co jste viděli, to jsou pohádky. A exorcista se zeptal toho chlapce: neproklel tě někdo? Chlapec odpověděl, že ne, nevím o tom. Vše probíhalo v pořádku, modlili jsme se nad tím chlapcem. Ale během modlitby tento chlapec najednou řekl: ale moje maminka říkala: ty jsi k ničemu, jsi nejhorší z celé rodiny, lituji, že jsem tě porodila, ty si určitě nenajdeš ani ženu. Hovořil o tom během toho exorcismu snad 15 minut a vycházela z něj ven taková hnusná, černá jakoby řeka. A pak ten exorcista řekl: tak to stačí. Říkám to proto, že nám se dnes zdá, že proklít někoho, to znamená udělat to výslovně, explicitně. Ale jsou také prokletí v jemné verzi, soft and light, ale i ona přináší smrt. Když manžel říká manželce: mám tě po krk, máš taková povadlá prsa, jsi v přechodu... Toto katoličtí manželé říkají katolickým manželkám. Anebo když manželka říká manželovi: ty jsi hrozný, a nejhorší jsi v posteli... Anebo když děti vyčítají svým rodičům: nic jste mi nedali, kvůli vám jsem nikdo, to kvůli vám nejsem někdo...

Nic z toho jsem si nevymyslel. Opravdu lidé si takové věci říkají. A toto je opak požehnání.

A hlásat Boží milosrdenství znamená žehnat. To znamená: když Bůh přijímá mě, nezáleží na tom, jaký jsem. Když mi Bůh žehná nezávisle na tom,

jaký je můj život – tak hlásat Boží milosrdenství znamená totéž. Hlásat milosrdenství znamená otevřít před někým své dobré city, své dobré touhy, znamená vztah vůči druhému. Boží milosrdenství znamená dobře se na druhé dívat. Kdysi byla v Polsku taková známá píseň, ve které stálo: už nikdy se na mě takhle nedívej... Protože my se dovedem na druhé podívat tak, že se ten druhý cítí, jako by byl v mrazáku, celý ztuhne. Můžeme někoho zmrazit pohledem anebo ho pohledem i zabít.

Hlásat milosrdenství znamená dobře hovořit. A dobrá novina, to je přece evangelium. Máme být lidmi evangelia. Hovoříme o nové evangelizaci a pořád jen: programy, koncepce, peníze...

Hovoř dobře, řkej, hlásej dobrou zvěst... to bude začátek nové evangelizace. Když mluvíme o nové evangelizaci, tak aktuálně nejpobornější věta v Polsku zní: co my můžeme udělat pro novou evangelizaci? Všichni si v Polsku kladou takovou otázku: co my můžeme udělat pro novou evangelizaci? Kolik už nad tím lidé proseděli času a kolik to stálo peněz! Ale nemůžeme v tom udělat vůbec nic. Protože když si dáváme takovou otázku, tak se prakticky díváme na to, co může udělat ten druhý. Ale otázka zní: co mohu udělat já, co já mohu udělat pro novou evangelizaci? Co můžeme udělat teď? Můžeme hlásat evangelium – dobrou zprávu, to znamená dobře hovořit o druhých.

Ještě jedna věc, a nechci, aby nám nějak utekla. Milosrdenství Boží je konkrétní. Jedná se o konkrétní věc. Podívejme se na skutky milosrdenství vůči duši a tělu. Známe je: hříšníky napomínat, poučovat neznalé, hladové nakrmit ... Konkrétní věci, to, co v předchozí přednášce říkaly sestry.

Svatý bratr Albert Chmielowski každý den ráno v Krakově dával opilcům chleba. Neříkal: dostaneš, když budeš střízlivý. Neříkal jim, že smrdí. Neříkal: běž a vydělej si, a pak přijď. Oni k němu přicházeli a on jim každé ráno dával chléb jen z jednoho důvodu, aby nepili na lačno. On vůbec nedoufal v to, že přestanou pít alkohol. Byl realista. Jedinou motivací jeho skutků milosrdenství bylo, aby si pitím tolik neubližovali. Pojmenovával ten svůj úkol: preservativum – zabezpečení. Jazykově je to v pořádku: zabezpečoval je, aby si pitím tolik neubližili. Toto je hlásání milosrdenství společně, hlásání, které vytváří milosrdenství. Stejně jsme to viděli u blahoslavené Matky Terezy z Kalkaty, když k ní jednou přišel nějaký novinář a řekl jí: matko, přece to, co tady děláte, to je jen kapka v moři. A Matka Tereza mu odvětila: ano, ale moře se skládá z malých kapek. A když ty přidáš ještě tu svoji kapku, pak to už budou dvě kapky... To chci zdůraznit. Když zpytujeme svědomí, to je ta konkrétní věc: zpytujeme svědomí večer nebo před svátostí smíření, tak hledejme tu svoji konkrétní kapku. A to je vše.

Teď se chci ještě krátce zastavit u trojitého společenství, které je velice užitečné v hlásání milosrdenství. Bude to jen jedna věta: jednota se sebou samým. Trojitá jednota se sebou samým.

Člověk, který je vnitřně rozháraný, který nemá uklizené nitro, tenhle člověk nebude obrazem Ježíše milosrdného. Takže když chceme hlásat Boží milosrdenství a budovat společenství, začněme od sebe samých. Myslím teď na to, abychom žili ve společenství, v jednotě se sebou samým. Abychom věděli, kdo jsme, a kdo nejsme.

Na jednom z internetových portálů jsem viděl takovou fotografii: ženská dlaň odsouvá divadelní masku; a titulky pod fotkou říká: konečně doma. A myslel jsem na to, jaká muka musí prožívat tato žena, která po celý den nosí tuto masku, ukazuje ostatním někoho, kým vlastně není. Předstírá před ostatními a to ji vlastně ničí. A když přichází večer domů a sundává si masku, tak se jí uleví – konečně jsem doma. To chci zdůraznit, jak je důležité žít v pravdě, ve vnitřním řádu. Jinak mohu říkat: miluji tě, miluji tě, ale... ten, kdo je vnitřně plný zloby, agresivity, kdo se sám nenašel, nesouhlasí sám se sebou, kdo ještě není v souladu sám se sebou – ten nemůže být apoštolem.

Znáte takovou starou pohádku, jak se jednou Pravda procházela a uviděla jezero. Řekla si: vykoupu se! Sundala si šaty a šla plavat. Náhodou šla tamtudy i Lež, a když uviděla oblečení Pravdy, sundala si své oblečení a vzala na sebe oblečení Pravdy. A šla dál. Pravda vyšla z vody a uviděla tam oblečení, které patřilo Lži. Nejdříve se chtěla do toho oblečení obléci, ale pak si řekla: vlastně jsem Pravda, a tak se mohu procházet i nahá. A od té doby se po světě prochází nahá Pravda a Lež v oblečení Pravdy. A jen těžko se orientujeme, jestli je to Pravda, nebo Lež v oblečení pravdy. A nejedná se jen o svět politiky. Stejně je to v nás samých. Jsem to já, nebo jen další moje maska? Jsem to já, nebo další převlek před sebou samým, další sebeklam? Proto Ježíš říká: poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Bez společenství se sebou samým nemůžeme mít žádné další společenství, leda že by se jednalo o nějaké společenství cirkusáků a klaunů.

O společenství s druhými jsem již hovořil. Doporučuji krásný text sv. Jana Pavla II. na téma společenství s druhými, doporučuji bod 43 Apoštolského listu Novo millennio ineunte. Jedná se o text o spiritualitě společenství. Budete tímto textem okouzleni, je tam vlastně vše o tom, co to znamená vytvářet společenství s druhými.

A teď společenství se samým Bohem. O tom jsem už také hovořil. Obecně jde o to, aby Bůh byl vždy ve středu a aby to mělo význam pro naše konkrétní volby. To znamená, že když mám o něčem rozhodnout, tak se mám

ptát, co by na mém místě udělal Ježíš. Jestli to, co chci udělat, je v souladu s Boží vůlí. Jednou byl proveden takový experiment: na stůl plný jídla byli vypuštěni mravenci. Ze začátku jen běhali po stole a pak si začali odnášet jen cukr. Moudří mravenci! Měli tolik možností volby, ale vybrali si jen to, co bylo pro ně nejlepší. V Knize přísloví se říká: hlupáku, uč se od mravence! Každý den máme takové možnosti volby! Žijeme přece uprostřed Evropy, v civilizované zemi, v Evropské unii. Máme přece své talenty, nadání, peníze, internet. Máme tolik možností volby, ale vybíráme si jen to, co je pro nás nejlepší, nejvíce kalorické, to, co nám dá tu nejlepší budoucnost. A tou věcí, kterou si máme vybrat, je Boží vůle. A to znamená jednotu s Bohem.

Existují různá formální společenství, která ráda hlásají Boží milosrdenství, třeba společenství Emmanuel, Neokatechumenát a další. Jsem přesvědčený, že každé společenství může hlásat Boží milosrdenství, pokud se opírá o 4 základní věci. Protože samozřejmě Bůh to charisma předal celé církvi. Těmi čtyřmi základy zdravého společenství, které je schopno hlásat Boží milosrdenství, jsou:

1. Společná modlitba. Modlíme se spolu a sami za sebe, jeden za druhého.
2. Společná práce. Tedy společně pracujeme na určitých dílech. Kdyby se jednalo o společenství, kde všichni vládnou, ale jen někteří pracují, tak to by nebylo ono.
3. Společné sdílení radosti, společné slavení.
4. Společná zodpovědnost.

Pokud sestry pallotinky zachovávají tato 4 základní pravidla, pak mohou hlásat Boží milosrdenství. Stejně je to u otců pallotinů. Kdyby to nedělali, tak budou třeba jen organizovat kongresy, ale nebudou hlásat. Ale pallotini dělají obojí.

Už to nebudu dále rozvádět, jen kratičce něco řeknu o tomto konkrétním společenství pallotinů.

Hovořím o společenství, jehož zakladatelem je Vincenc Pallotti. Toto společenství se jmenuje: Společenství katolického apoštolátu. Do češtiny se to překládá: Unie katolického apoštolátu.

Samotný Pallotti byl člověkem této trojí jednoty, o které jsem už hovořil: jednotu se sebou samým – nic nepředstíral; jednotu s druhým člověkem – vůči každému; a společenství s Bohem – Apoštol a mystik, to je název jedné knihy o Pallottim. Pallotti založil tuto Unii katolického apoštolátu,

jednotu, která vlastně nemá hranice. Mohou k ní patřit duchovní a laici, ženy a muži, chudí a bohatí, mladí a starší, všichni.

Pallotti nezanechal ani jeden konkrétní způsob, podle kterého by toto společenství mělo žít a hlásat milosrdenství. Říkal, že všechny způsoby jsou dobré. Nezanechal nám také jednu konkrétní skupinu, ke které by toto společenství mělo hovořit. Říkal: máte jít ke všem. A čím více je někdo poraněný a chudý, tím více má být tím prvním, ke komu půjdete.

Zanechal jen dvě omezení. Tím prvním je cíl: všechno, co toto společenství dělá, má být děláno pro nekonečnou Boží slávu, pro spásu duší a pro vymýcení hříchu, ale ne pro sebe. Nemá to být společenství, které se věnuje samo sobě (říkáme tomu společenství vzájemné adorace).

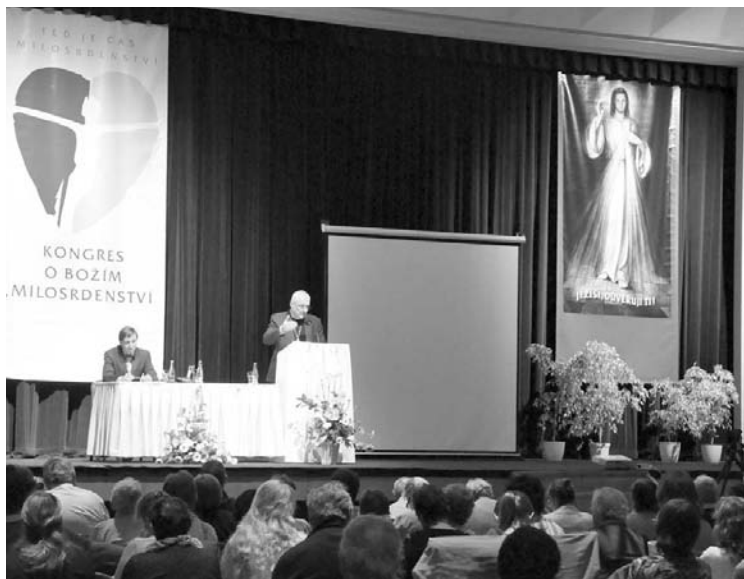
Za druhé říkal, že vše, co členové tohoto společenství dělají, mají dělat společně. V jednom ze svých textů Pallotti říká, že to dobré, co děláme samostatně, má krátké trvání. A dobro, které děláme společně, je stabilní, má dlouhé trvání. Pallotti sám na sobě zakusil Boží milosrdenství a z toho milosrdenství žil, sám sebe považoval za nejhoršího hříšníka, který vůbec existuje a který existuje jen díky Božímu milosrdenství. Celý svůj život věnoval hlásání Božího milosrdenství. A dokonale se dovedl prohlédnout v obraze milosrdného Ježíše, i když tento obraz ještě neexistoval. Vincenc Pallotti o tom ve všech okamžicích svého života nejen hovořil, ale i žil podle této zásady: Ježíši, důvěřuji Ti. Byl jako ten mravenec, který si vybírá jen to, co je užitečné. A pobízeli a dnes vybízí i nás, abychom šli v jeho stopách.

Doufám, že Unie katolického apoštolátu najde zde, v České republice, úrodnou půdu ke svému rozvoji. Ale ještě více doufám, že každý z nás bude skutečně ve svém stavu, v místě, kde žije, hlasatelem Božího milosrdenství.

Míra msty, to je málo. Míra spravedlnosti, to je také málo.

Míra lásky, to je už hodně, ale stále je to málo.

Míra milosrdenství, to je akorát pro nás a akorát pro tuto dobu.

Sál kulturního domu v Novém Městě na Moravě

Přestávka mezi přednáškami

MUDr. VIOLA SVOBODOVÁ
Prof. MUDr. AUGUSTIN SVOBODA, CSc.
KOMUNITA EMMANUEL (BRNO)

Rodina – škola milosrdenství a první místo v hlásání Božího milosrdenství

V. přednáška

Jsm rádi, že zde můžeme být s vámi. Letos jsme s manželem oslavili 50. výročí naší svatby. Máme 3 děti, které již založily své rodiny, a máme od nich 13 vnoučat. Oba jsme lékaři. Já jsem už v důchodu, ale občas ještě pracuji v hospici. Augustin je jako učitel a vědec stále v kontaktu s lékařskou fakultou v Brně. Jsme také členové katolické komunity Emmanuel, kde jsme zapojeni již téměř 20 let v duchovní obnově manželů a snoubenců. To je tedy hrubý nástin oblastí, kde jsme poznávali a poznáváme působení Božího milosrdenství – rodina a služba rodinám. A o tom by měla být naše přednáška. V komunitě začíná zpravidla vyučování nebo jakékoliv shromáždění společnou modlitbou – přímluvou k Panně Marii, a tak bychom byli rádi, kdybyste se za nás pomodlili Zdrávas Maria.

Jednou jsme měli takové setkání manželů a zmínili jsme několikrát i slovo milosrdenství. Po vyučování za námi přišel jeden muž a trochu ironicky se ptal: „Co je to to milosrdenství? Používáte slova, kterým není rozumět!“ To nás vyburcovalo a sami jsme si chtěli upřesnit, co je to vlastně milosrdenství a Boží milosrdenství. Předpokládáme, že jste se z předchozí přednášky dozvěděli mnoho a že se ještě dozvíte v následující přednášce pana kardinála. Ale přijměte alespoň pár našich postřehů.

V žalmu 136 se opakuje mnohokrát výraz: Jeho milosrdenství je věčné. V jiném básnickém překladu zase čteme: Jeho láska trvá na věky. Milosrdenství je tedy láska. Na jiných místech Písma se však otevírají další významy: slitovnost, odpuštění atd. Mohli bychom tedy termínu milosrdenství rozumět tak, jak o tom hovořil otec Adrian, že se jedná o zvláštní, vytrvalou, věrnou a bezmeznou Boží lásku, se kterou se Bůh sklání k člověku. Není to láska,

kteřá se různými gesty vemlouvá ke člověku milému, který vyniká nad jiné svými schopnostmi, který je hoden obdivu a od kterého se očekává, že nám tu lásku bude opětovat. Boží milosrdná láska je věnována naopak slabým, bezbranným, zraněným, nešťastným, poníženým, zdeptaným a i hříšníkům a nevděčnickům. A dokonce i vůči těm, kdo se vzepřeli tomu, co řekl Bůh, a znevážili úradek Nejvyššího, jak je to uvedeno v žalmu 107. Izraelský lid opět a opět bloudil, zapomínal na Hospodina, ale když v úzkostech volal, Bůh ho zachránil z tísně, vyvedl z temnot šedé smrti, seslal své slovo a uzdravil ho. Zachránil z jámy, utišil bouři, ztišil vlnobití. Na mnoha místech v Písmu je dosvědčeno, jak se Bůh nad svévolným, nestálým a zatvrzelým lidem neustále smilovává. Takový projev Boží lásky tedy nazýváme milosrdenstvím. Je to láska obrácená k nouzi člověka, ne k jeho výjimečnosti. Abychom tuto milosrdnou lásku právě pro její neustálý příliv nepřehlédli, tak nás žalmista vyzývá: „Kdo je moudrý, ať dbá těchto věcí a Hospodinovu milosrdenství ať hledí porozumět!“ (Ž 107, 43).

Jak porozumět Hospodinovu milosrdenství? Jiný žalm říká: „Okuste a vzte, jak je Hospodin dobrý!“ To je žalm 34 (verš 9). Je to skutečně tak. Pokud člověk na sobě nezakusí projev této zvláštní Boží lásky, neví, co je to Boží milosrdenství.

V dlouhé historii našeho rodinného života jsme zakusili řadu situací, kterými chceme svědčit, že se nad námi nade všemi klene Boží milosrdenství. A chceme ukázat, proč Boží milosrdenství někdy nevnímáme a dokonce jej ani nedovedeme přijmout, přestože se nám neustále a věrně nabízí v tolika skutečnostech našeho života.

Na prvním kongresu o Božím milosrdenství jsem měla přednášku a zmínila jsem tehdy příběh mladého muže, kterého jsme přijali do hospice. Byl to úspěšný člověk. Vychovávala ho pouze matka a on se celý život snažil, aby jí tu péči vynahradil. A matka usilovala o to, aby z něho vychovala čestného člověka. Problém byl ale v tom, že si to nikdy jeden druhému neřekli. Až u synovy smrtelné postele si jeden druhému dokázali sdělit, co pro sebe navzájem znamenali a jaká vlastně byla mezi nimi láska, o které ale nevěděli. Ten mladý muž se mi pak svěřil, že to, oč celý život usiloval, se při tom rozhovoru s matkou naplnilo a on poznal, že celý jeho život měl smysl. A ač byl na konci tělesných sil a umíral, byl šťastný. Proč znovu vzpomínám na tento příběh? Je pozoruhodné, že syn se s matkou milovali, dokonce hodně, protože si vzájemně poskytovali projevy lásky, a přesto to ani jeden z nich nepoznal. A když ten muž rozpoznal, že byl a je matkou milován, najednou zatoužil setkat se také s Boží láskou a zavolať si kněze, aby se s Bohem smířil a v odpuštění přijal jeho milosrdenství.

Když přemýšlíme o tom, že lidé milují a ti milovaní to nepoznávají, tak nás to zneklidňuje. Jako bychom měli před očima nějaký závoj a neviděli přes ten závoj lásku dětí, rodičů, sourozenců a dalších členů rodiny. Problém je v tom, že projevujeme svou lásku k druhému podle toho, jak bychom si přáli projevy lásky přijímat my. Ale projev lásky má být nasměrován k tomu druhému tak, jak on je schopen lásku přijmout. Jinak totiž vnímají lásku děti, jinak dospělí. Děti potřebují hlavně náš čas a naslouchání, v dospívání potřebují vědět, že se stávají našimi partnery a že nás zajímají také jejich názory. Ženy potřebují slyšet slova lásky a obdivu, muži zase potřebují od žen projevy úcty a důvěry. A starší lidé někdy čekají od těch blízkých, kteří o ně pečují, laskavé slovo nebo třeba aby si k nim na chvíli sedli, popovídali si s nimi. O tom, za co jsou jim v životě vděční, zavzpomínali na společně prožité situace, které byly hezké, na to, co pro sebe vzájemně znamenali, nebo jim také za něco poděkovali nebo jen trpělivě poslouchali už po sté ten jejich vyprávěný příběh. A je třeba také říci nějaké to slůvko – „Když jsem ti někdy ublížil, odpusť mi to, vždyť i já jsem připraven odpustit tobě.“ Možná bychom pak vyléčili nejednu nerudnost a agresivitu starších lidí. Poznám z hospice, že to jde. A snad bychom i v takové situaci mohli prožít Boží milosrdenství. Bůh nás miluje a je velmi vynalézavý, jak by nám různými způsoby projevil svou lásku, své milosrdenství. A my se můžeme od něho učit.

Jaké je to Boží milosrdenství, o tom se dovídáme např. v žalmu 136. Čteme, co všechno Bůh, počínaje od stvoření, konal, co připravuje pro člověka a pro vyvolený národ. Bůh stvořil člověka z lásky a proto, že chtěl člověka milovat. Boží láska je tvůrčí, je plodná. Skrze tuto lásku stvořil Bůh nebe, zemi, stvořil i člověka. Člověka povolal ke spoluúčasti na svém stvořitelském díle. Stvořil člověka ke svému obrazu a do srdce mu vložil svou lásku. Muži dává ženu a ženě muže, aby měli komu lásku dát. Aby se naučili zapomínat na sebe a dávat v lásce přednost tomu druhému před svým „já.“ To prožíváme v přátelství, ale i ve vztazích snoubeneckých a manželských. Víme však, že naše přirozenost je po prvotním hříchu změněná, láska už není dávající, ale sobecká, zaměřená na sebe. Je tedy třeba znovu a znovu naše vztahy napravovat, „nastavovat“ je především na lásku dávající, ne jenom očekávající.

Když přijde dítě, ten slabý tvoreček, který nás neustále potřebuje, je na nás naprosto závislý, tehdy se začíná otevírat naše srdce pro stálé a nezištné „dávání“. Dítě nic nevrací za mou námahu, neoceňuje naši pozornost, nepodává ani žádný výkon, a přesto jsme mu my rodiče schopni obětovat všechnen svůj čas, peníze, kariéru. A to jenom proto, že ho milujeme.

My ho milujeme jako první. Radujeme se, když se na nás usměje, když nám dá pocítit, že o nás ví. Ale to není podmínkou naší lásky k němu.

Na lásce k dítěti si zřetelně uvědomujeme, jakou láskou nás miluje Bůh. Milujeme své dítě dříve, než se narodí, přesně tak nás – jako první – miluje Bůh. Našemu „nejmenšímu“ dítěti je už hodně přes 40 let a už jsme řadu detailů mladé rodičovské lásky zapomněli, ale připomínáme si to u vnuků a také jinde v rodinách, kde jsou malé děti. Děťátko pláče, křičí, nedá se ničím utišit a maminka ho v náručí utěšuje, nabízí hračku, vymyslí nějakou zábavu, až ta jeho zloba či nějaká nevůle odezní. Občas sice dojde rodičům trpělivost a třeba také zakřičí, ale zpravidla se opět pokusí o konejšení. A tato trpělivá láska mámy a táty je Boží dar, který jsme dostali skrze dítě. A tak nás vlastně to malé dítě učí milovat zadarmo. Ukazuje nám tak, jak nás miluje Bůh.

Něha matky a otce je pro malého človíčka prvním setkáním s láskou. Malé dítě nepřemýšlí o lásce, nemluví o ní, slovo láska nikdy neříká, ale prožívá vztah, který je vyjadřován gesty lásky, objetím, pohlazením, konejšením, odpovídáním na jeho potřeby atd. Jak děti rostou, tak gesta lásky se rozšiřují o slova, sdílení zážitků, starostí a radostí. Skrze tento prožívaný vztah lásky je pak schopné postupně poznávat i Boží lásku. Podle věku jim sdělujeme, že tak, jak je máme rádi my, tak je má rád i Pán Bůh. Ale nejde jen o poučování. Děti totiž musí vidět, musí zažít to, že my máme k Bohu vztah. A že my mu děkujeme, že se k němu s důvěrou obracíme. Můj otec byl málomluvný. Nevzpomínám si, že by nám dětem dával někdy nějaké duchovní poučování. A když vstával ráno z postele, první úkon, který udělal, bylo, že poklekl a modlil se. Dodnes mě dojímá jeho vztah k Bohu a věrnost k modlitbě.

Jak děti rostou, tak už také něco vyvedou, neposlechnou a my se nevědomky odchylujeme od té čisté dávající se lásky a začneme mít na ně požadavky. Vzpomínáme na naši dcerku, když začala chodit do školy. Ač se před školou naučila už sama psát tiskací písmena, ve škole se jí nedařilo psát rovně čárky. Nevím, jak jsem k tomu přišel, staral jsem se jaksí o ni při těch úkolech já. A mě to zlobilo, že to nedělá tak, jak by to mělo být, ztrácel jsem trpělivost a občas jsem jí taky nějaký pohlakev uštědřil. Jenže holka se přestala těšit do školy. Ve škole se prý dívá jen do stěn a bylo znát, že má strach ze školy i z nás. Asi se nad námi Pán smíloval, protože jsme se rozhodli, že o Katku a ty úkoly se bude starat manželka. Že ona bude psát s Katkou úlohy a dokonce se domluvila s učitelkou, že ji budou obě dvě povzbuzovat. Již v krátké době bylo zřejmé, že dítě není méně schopné než ty druhé, úplně rozkvetla a škola přestala být pro ni břemenem.

Dodnes píše pěkně, téměř krasopisně. A dnes víme, že jsme ji na samém začátku nedali najevo svoji důvěru, důvěru v její dovednost. A teprve mnohem později jsme pochopili, že naše napominání a nespokojenost pocítovala zřejmě jako nedostatek lásky z naší strany. Potřebovala povzbuzení, aby se obojí napravilo.

Když děti cítí, že budou milovány, jen když budou podávat dobré výkony, jsou tím svazovány. A pak nedokážou rozvinout ani své přirozené schopnosti. A to není potom vina dětí, ale rodičů. Naše děti potřebují lásku bez podmínky. Musí cítit a vidět na našem jednání, že je milujeme takové, jaké jsou, i když se jim nedaří. Taková je totiž milosrdná Boží láska, ta je bez podmínky. Je to láska chápající, láska, která povzbuzuje slabého, zvedá z prachu ubožáka atd. Jak jsme ji charakterizovali na počátku.

Vy, kteří jste vychovávali děti, nám dáte za pravdu, že někdy přes všechnu naši lásku děti vybuchnou: „Vy mne nemáte rádi!“ To nás samozřejmě moc bolí a ptáme se: „Jak tedy můžeme přenést naši lásku do jejich srdcí, aby poznaly, že je máme opravdu rádi?“ Je to stejný problém jako s Boží láskou, s Božím milosrdenstvím. Pokud totiž nezažijeme bezpodmínečnou lásku rodičů a nezažijeme v naší určité životní situaci Boží milosrdenství, všechno zůstává teorií.

Jednou za mnou přišla jedna mladá paní s problémem, že chce, ale nějak nemůže uvěřit v Boha. Z rozhovoru vyplavalo na povrch vlastně to, že nemůže věřit v Boží lásku pro mnohé zlo, které vidí kolem sebe, a že na sobě Boží lásku nikdy nezakusila. A tehdy jsem se rozpomněla na výrok sv. Jana v jeho prvním listu a pochopila jsem, že naše víra vlastně stojí na tom, abychom poznali Boží lásku. Proto o tom také sv. Jan svědčí. Říká: „My jsme také poznali lásku, kterou Bůh má k nám. A věříme v ni.“ (1. Janův 4,16) Apoštolové poznali lásku, kterou k nim má Bůh, a uvěřili v ni. Ale jak poznat tuto lásku? Již včera jste slyšeli přednášky na toto téma a dnes už také. A možná budeme něco opakovat, ale zdá se nám, že je to důležité, že nevádí, když se to opakuje. V Janově listu je také psáno: „Řekne-li někdo, já miluji Boha, a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí!“ (v. 20) Recitujeme zbožné modlitby, zpíváme zbožné písně, ale naše láska k Bohu má jiná měřítká než množství těch zbožných slov. Boží slovo je zde nesmlouvavé: „Kdo nemiluje „bratra“, je lhář!“ Kdo miluje svého muže, miluje Boha, kdo miluje svou ženu, miluje Boha. A jistě to platí o vztazích rodičů k dětem, dětí k rodičům a k dalším členům rodiny. A kdo nemiluje někoho z těch blízkých, nemiluje ani Boha. Boží slovo je tady nesmlouvavé, kdo nemiluje bratra, je lhář! A je to třeba právě pro

všechny ty komplikované vztahy v rodinách, pro naše neodpuštění, pro naše nevěrnosti, že neumíme zavolat s takovou důvěrou jako ten slepý Bartimaios: „Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ Máme často pocit, že jsme spravedliví, ale to jen proto, že se srovnáváme s ostatními lidmi. Tato naše domnělá spravedlnost z nás dělá poloslepy. Jestliže člověk zažije, jak hluboko může spadnout ve své slabosti, nebo pozná, že ani on není imunní ke hříchu, dovede ho to k pokoře a může zažít dotek Božího milosrdenství. Na takový dotek se nezapomíná. Možná že jste to zažili při svátosti smíření nebo v jiné situaci.

O takové osobní situaci jsem svědčila na minulém kongresu, ale my jsme v rodině takovou situaci prožili společně. Dříve byla hlavní hrdinkou příběhu naše dcera, ale pak jsme zjistili, že jsme byli hlavními postavami všichni, celá rodina. Starší děti jsou často více pověřovány úkoly a volány k odpovědnosti. A protože na ně připadá již menší díl rodičovské lásky, mohou mít někdy pocit, že nejsou tak milovány jako ty mladší. To se také asi přihodilo naší dceři. Přestože jsme měli rádi stejně všechny tři děti, v dceři postupně narůstal pocit, že ji máme méně rádi než syny.

A my jsme to nepozorovali. A tak se stalo, že v 18 letech se naše dcera rozhodla žít samostatně a odešla od nás. Bez jakéhokoli varování. Nechala školu a našla si zaměstnání jako skladová dělnice a odstěhovala se někam do podnájmu. Pro nás to byl šok! Do té chvíle jsme si mysleli, že je všechno v pořádku, že si dokážeme případné střety vyjasnit a že jí všechno dáváme. Veškerou lásku a péči. A tak jsme nemohli pochopit, že by se ona mohla tak zachovat. A velice nás to trápilo. Cítili jsme se zaskočení a podvedeni, zdrceni, protože jsme nepociťovali žádnou vinu. Nemohli jsme pochopit, jak nás mohla opustit. A to bylo krátce po tom, co jsme se my sami rozhodli žít svoji víru radikálně. Naštěstí jsme ve společenství věřících přátel, kteří se začali s námi o tuto záležitost modlit. V modlitbě jsme poznávali věci i z jiné strany. Postupně jsme nacházeli také svůj podíl na této situaci. Uvědomili jsme si, že jsme ji chtěli mít podle svého obrazu, že asi nepoznávala tu naši lásku jako bezpodmínečnou, ale s podmínkou. Budeme tě mít rádi, když budeš taková, jak chceme my. Poznali jsme, že jsme ji milovali spíš pro sebe než pro ni samotnou. Trvalo moc dlouhou dobu, než jsme si uvědomili, že jsme zapomněli, že není jenom naše, ale že nám byla svěřena Bohem do péče, že je také Boží. Měli jsme víc hledět na to, co s ní zamýšlí Bůh, ne co nám se líbí. Tak jsme si to zformulovali až později, po mnoha modlitbách, které trvaly 4 roky. Ale přenechali jsme ji opravdu Pánu a ponechali jí svobodu rozhodování o svém životě. Jenže stále nenastávaly žádné změny. Vzpomínám, že jsem měl pořád po ruce způsob vyřešení

toho konfliktu. Jeho režie by se mohla odvíjet podle podobnosti o marnotratném synovi. (Lk 15,11-32) Jenže „marnotratná“ dcera domů nepřicházela. A smutek a bolest zůstávaly. Jednou v modlitbě jsme tomu příběhu o marnotratném synu porozuměli jinak. Přestali jsme vidět syna a viděli jsme Otce... Otce stojícího denně před domem, vyhlížejícího návrat ztraceného syna. A jednoho dne se dočkal – už z dálky ho zahlédl a vyšel mu vstříc. Nečekal, až bude syn prosit za odpuštění... Otevřel svou náruč a přijal ho. Takový je náš Bůh. Nemá žádné podmínky pro naše návraty k němu. Tak jsme pochopili, že máme jednat jako On. Rozhodli jsme se odpustit bez podmínek. A po třech letech se stalo, že nás začala naše dcera opět navštěvovat.

Jenže po každé návštěvě se místo uzdravování vztahů rozjitřovalo naše nitro. Poznávala jsem, že jsem jí sice vůli odpustila, ale v srdci stále zůstává zranění, které nám svým jednáním způsobila. Ta rána stále bolela. Někdy v té době jsem se rozpomněla, že ve svátosti smíření Pán nejen odpouští a uzdravuje jizvy ze zranění, která jsme si způsobili sami hříchem, ale také uzdravuje rány, které nám způsobili jiní. A že ve svátosti smíření dostáváme i milost pomáhající, abychom byli schopni odpustit a milovat bez podmínek. A tak jsem se rozhodla vyznat Bohu svou sobeckou lásku a prosit o schopnost odpustit a milovat jeho láskou. Vyznávám, že jsem zažila ten zázrak – mé srdce bylo zhojeno. Zvláštní bylo, že to naše dcera Katka vycítila hned při první návštěvě, že jsem jí v srdci odpustila. Asi jsem se chovala jinak. A to vedlo k postupnému uzdravení všech dalších zranění a dnes můžeme svědčit, že jsme se dožili nejen jejího návratu, ale že nás Bůh vyslyšel mnohem víc, než jsme byli schopni prosit. Vnímali jsme to jako velké nezasloužené Boží milosrdenství k nám i ke Katce. Za tu zkušenost jsme dnes vděční my i ona, která je šťastně vdaná. Bůh nás všechny třbil a skrze poslušnost k Jeho slovu nás vlastně všechny obdaroval. My jsme se pak vyvarovali dalších chyb při výchově synů a i Katka dnes využívá ve výchově svých dětí to, čemu se tak těžce naučila. Naše vztahy s ní i s jejím partnerem i s jejími čtyřmi dětmi snad ani nemohou být lepší. Když Katka z domu odešla, zdála se nám situace neřešitelná. Avšak byli jsme poučeni, že i takové situace mohou být příležitostí k našemu růstu. Nám se tato situace stala školou trpělivosti, školou modlitby, školou poznávání sebe samých. V době modliteb za Katku jsem poznávala, že já jsem šla také za svou vůlí a na Boží vůli jsem se neptala. Takže vlastně jsem také odešla „z Otcova domu“... Tehdy jsem začala chápat i Boží utrpení nad ztracenými dětmi. I tu radost nad tím, když je přinesena jedna ztracená ovečka do ovčince. Především však jsme zažili veliké Boží milosrdenství v naší

rodině. To ale nebylo vítězství naše. To se do naší rodiny prolomila Boží milosrdná láska. A její poznání mělo uzdravující účinek na celou rodinu. Když naše Katka od nás odešla, nebyli jsme zranění jenom my rodiče, ale oba dva naši synové – tedy její bratři. Když se rozhodla po té dlouhé době vrátit domů, bylo třeba, aby našla odpuštění i u svých bratrů. Museli jsme jim pomoci, aby toho byli schopni, aby jí mohli také vyjít vstříc. Nebylo to tak těžké, protože viděli náš příklad. Modlívali jsme se za ni společně. Těžší ovšem pro ně bylo dokázat to skutkem. Po Katčině odchodu se totiž uvolnil její pokoj a hoši se osamostatnili. Jeden si vzal ten její pokoj, ten druhý zůstal ve svém, tehdy společném. Jenže po návratu Katky stáli před problémem, jak ten pokoj uvolnit. Dovedete si představit kolik různých drátů, signalizace a všeho možného mají hoši ve svých pokojích. To všechno měli opustit. Obdivovali jsme je, že to dokázali. To bylo také ovoce odpuštění. To ovoce okoušíme stále. Rádi se scházejí dnes všichni, rány byly uzdraveny a dokonce i jizvy byly zhojeny. Když se k těm událostem znovu vracíme, jsme přesvědčeni, že ten dotek nebo přívál Božího milosrdenství, který jsme zakusili jako rodiče, se nějak přenesl i na děti. Proto, jak i říká název naší přednášky, víme, že rodina je místem, kde se nejenom dovídáme o milosrdném Bohu, ale kde ho také zakoušíme.

Když člověk prožije dotek Božího milosrdenství, změní to jeho srdce. Člověk se už nemůže vyvyšovat nad druhé. Začíná více chápat slabosti a selhání druhých lidí. Během let v nás roste soucítění s bloudícími a pobádá nás to k hlásání Boha, který je nám nablízku, který je milosrdný, dobrotivý, spravedlivý. Připomeňme si Ježíšova slova z Lukášova evangelia (6,36): „Budte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec!“ Přijetí Božího milosrdenství vyžaduje naši odpověď. Prokazovat milosrdenství. V katechizmu se dočteme, už to také zde bylo řečeno, jaké jsou skutky duchovního a tělesného milosrdenství. To jsou konkrétní příklady, jak Boží lásku zvěstovat v činech.

Patřím již také mezi pamětníky, a tak si často připomínám lidi z vesnice, odkud pocházím. Ještě na počátku minulého století to byla vesnice chudých lidí, kteří třeli bídu s nouzí, ale byli v té bídě solidární. Ne sice všichni, ale byli tam i milosrdní samaritáni či samaritánky, kteří viděli potřebného člověka a neváhali mu pomoci. I třeba člověku opilému. Vzpomínám na jednu ženu, která často podlehla pokušení alkoholu a zůstávala opilá ležet někde u plotu nebo v poli. Lidé jí opovrhovali. Zejména když ji viděli opilou a znečištěnou. Ale jiná žena, milosrdná samaritánka, ji nenechala v té její bídě. Vždycky ji vzala k sobě, umyla, oblékla, dala najíst a dovedla zpět k rodině. Nebo téměř biblický obraz: Matka vychovala šest dětí, všechny

ji opustily a nechaly ji v bídě samotnou. A tatáž milosrdná samaritánka ji chodila navštěvovat, navařila jí, nachystala topení, poklidila a dokonce dala dohromady skupinku dalších samaritánek, které se u této opuštěné matky střídaly. Na tom by nebylo nic zvláštního, většinou se najde někdo, kdo se ujme ubožáka na ulici. Vzpomínám si však dobře na tu rodinu už té zmiňované samaritánky. Její děti ji měly rády. Až do pozdního stáří o ni velmi hezky pečovaly. Její dcera se postarala nejen o oba své rodiče, ale také o rodiče svého manžela a také o potřebné sousedy. A podobně slouží i další generace. A motivem není jen humanismus, ale tito lidé vidí, že se nad nimi klene Boží milosrdenství. A tak jsou milosrdní proto, že milosrdný je jejich Bůh. Ostatně, ta zmiňovaná alkoholička přestala po dlouhých letech pít a radostně svědčila: „To mi vymodlili ty tetičky a pan farář!“ Myslím, že je to opravdu příklad rodičů nebo blízkých lidí, kteří svým milosrdným jednáním ukazují dětem tvář milosrdného Boha, a tak se po generace předává Boží milosrdenství. Rodiče, jak už bylo řečeno, jsou prvními učiteli Božího milosrdenství. Jejich postoje a také konkrétní skutky se vtiskují do srdcí jejich dětí. Jeden z názorných příkladů ilustruje kniha Tobiaš. (Tob 1,16-18) Tobiaš se vrátil z dlouhého zajetí a rodina mu uspořádala slavnost. Už si sedal k jídlu, když se rozpomněl, že by z vděčnosti za své vysvobození mohl ke stolu pozvat i nějakého chudáka. Poslal svého syna, aby přivedl některého z chudých spoluvěrců. Syn se však vrátil se zprávou, že na ulici leží mrtvé tělo jednoho z krajanů židů. Otec hned přerušil hostinu a šel se nejdřív postarat o mrtvé tělo. Pochovávat mrtvé bylo jedním ze skutků milosrdenství. Proto to šel udělat. Podle Tobiaše tento skutek nesnesl odklad. Později svému synu zanechal odkaz a vyzval k prokazování skutků lásky.

...Když prokazuješ milosrdenství, ať tvé oko nezávidí. Neodvracej svou tvář od žádného chudáka, aby se neodvrátila Boží tvář od tebe. Prokazuj milosrdenství podle toho, jak hodně máš. Máš-li málo, neboj se prokazovat milosrdenství i z mála. Dobrý poklad si tím ukládáš pro den nouze. Milosrdenství totiž vysvobozuje ze smrti a nenechá tě, abys vešel do temnoty. Milosrdenství je výborným darem pro všechny, kteří jej prokazují před tváří Nejvyššího. (Tob 4,7-11) Konání skutků tělesného a duchovního milosrdenství je konkrétním příkladem, jak žít Boží milosrdenství v rodině. (Podívejte se třeba na další příklady skutků Božího milosrdenství, jak jsou uvedeny v katechizmu.)

Dlouhá léta jsme bydleli v centru Brna a měli jsme poměrně velký byt. To věděli naši přátelé, a tak nám často posílali nějakého pocestného, který potřeboval nocleh. Tedy nám poskytovali příležitost ke konání skutků

milosrdenství – starat se o pocestné. Mezi nimi byli shodou okolností také tři kněží, kteří se později stali biskupy. Říkáme od té doby, že kdyby se některý kněz chtěl stát biskupem, ať přespí u nás. Jsme rádi, že i v rodinách našich dětí se daří pohostinnosti, a jsme za to vděční.

Další skutek milosrdenství – navštěvovat nemocné. A je to také příležitost zakusit milosrdenství Boha. Augustinova teta umírala na rakovinu. Větší část její rodiny bydlela mimo Brno. Návštěv měla tedy málo a cítila se opuštěná ve své těžké nemoci. Augustin i se svou matkou ji navštěvovali, ale já jsem k tomu nenašla sílu. Třebaže jsem už tehdy byla lékařka, nedovedla jsem s ní komunikovat. Bála jsem se, že jí nějak prozradím pravdu o povaze její nemoci. A věděli jsme, že teta tuto pravdu nechce znát. Mysleli jsme si to. Naštěstí to dokázala manželova matka, její sestra. Řekla jí pravdu, ale také, že by si měla zavolat kněze. A teta kupodivu souhlasila. Ta pravda byla řečena s láskou. O své diagnóze určitě věděla, ale bála se to vyslovit. Jenomže tehdy, ještě za totality, se kněz do nemocnice volat nesměl. Lékař odkazoval manželovu matku na asistenta a ten na ředitele. Jí to však neodradilo a za ředitelem šla. Ředitel, který byl současně předseda KSČ, mluvil o překážkách, pro které nemůže návštěvu kněze povolit. A ona se smutkem konstatovala: „Pane řediteli, vy asi nevěříte v Boha, že?“ Ředitele tato otázka evidentně zaskočila. Asi mu připomněla: „Kdo mě zapře před lidmi...“ Po chvíli váhání řekl: „Můžete si toho kněze zavolat.“ Nad předsedou strany a ředitelem zvítězila obyčejná vesnická žena. Zde se velmi silně projevilo Boží milosrdenství. A byla to asi i silná lekce pro ředitele, protože po revoluci při jedné návštěvě na mém pracovišti za mnou přišel a vzpomínal na tuto událost.

Poučovat a radit nerozhodným, to patří rovněž mezi skutky milosrdenství. Tento skutek nemůžeme odepřít našim dospívajícím dětem, vnoučatům a třeba i dalším členům rodiny. Dnes je mnoho situací, kdy se mladí lidé ocitají v problémech. Společnost na ně působí velmi destruktivně, zejména na vztahy mladých lidí. Mladí se někdy velice těžko orientují ve společnosti, která v dnešní době není křesťanská. Rodiče nechtějí vypadat jako zpátečníci, a tak jsou nerozhodní a bojí se anebo neumí poradit. Většinou ustupují požadavkům a přáním mladých lidí. Výsledkem toho je, že řada mladých lidí i z křesťanských rodin žije spolu s partnerem a neberou se. Rodiče jen tiše trpí. My jsme povinni dětem i dospívajícím říkat pravdu. A to i když se jim to nelíbí. Ale na vážné řeči bychom si měli najít čas a místo, abychom mohli společně mluvit jako partneři, ne jako nadřazení. Cítíte sami, že na takové rozhovory je třeba se připravit, vzdělávat se v určitých otázkách, abychom mladým mohli zodpovědět choulostivé otázky, vysvětlit jim

hřích, co je dobré, a co ne. A to ne povýšeným hlasem, ale laskavým, s pochopením, chápat jejich těžkosti, vždyť i my jsme procházeli podobnými těžkostmi. Ponechat jim svobodu na rozhodnutí. V některých věcech bychom však měli být nesmlouvaví. Pokud považujeme něco za hřích, tak je to třeba pojmenovat. Chceš-li žít s někým jen tak, tedy se osamostatnit. Nebude to ale pod naší společnou střechou. Pokud tě živíme a šatíme, tak se musíš řídit řádem této rodiny. Odejdeš-li, musíš se už o sebe starat sám. Velmi nás potěšilo, že náš dvacetiletý vnuk se přišel poradit s námi o jedné takové podobné záležitosti. A ptal se nás, zda je vůbec možné slíbit věrnost až do smrti? A jak může vědět, že obstojí? Že se budou mít stále rádi? To byla příležitost k důvěrnému rozhovoru a my jsme mu mohli podat svědectví o tom, jak jsme to poznávali my dva. A kde pro nás byl zdroj té jistoty, že náš vztah vydrží. Domníváme se, že poradit, napomenout, vysvětlit, říci pravdu, říci pravdu s láskou, je skutek milosrdenství. A může pomoci i hříšníkově se třeba jednou vrátit. My se pak za ty dospívající děti a vnoučata máme modlit. Tak naše milosrdenství buduje rodinu, společenství rodiny, tak jak o tom byla řeč v předcházejících přednáškách.

Jsou před námi Letnice. Očekáváme je s otevřeným srdcem, abychom mohli prožít sami nové Letnice, protože bez Ducha Svatého nejsme schopni těžké rodinné situace ustát. A když prožijeme pomoc Ducha Svatého v tom, že nám dá Ducha na odpuštění, dá sílu a trpělivost ke snášení slabostí toho druhého, překonávat zranění, odpouštět zranění, která máme v srdci od kohokoli v rodině, tak můžeme poznat Boží milosrdenství. V žalmu 117 (v. 1-2) je psáno: „Chvalte Hospodina všechny národy, všichni lidé chvalte ho zpěvem, neboť se nad námi mohutně klene Jeho milosrdenství! Hospodinova věrnost je věčná!“ Je tam psáno to „nad námi“. Nad námi všemi, bez rozdílu. Nikdo si Boží milosrdenství nezasloužíme, ale každému z nás se nabízí. Otázka je v tom, abychom my chtěli uznat, že Boží milosrdenství potřebujeme, protože máme i slabosti, jsme hříšní lidé, a chtěli ho zadarmo přijmout jako uzdravující dar. K tomu se otevřeme právě v nastávajících svátcích Ducha Svatého, o Letnicích.

My vám přejeme, abyste Ducha Svatého přijali, abyste uvěřili v Boží milosrdenství a zažili ho. A to se může stát už dnes. Nemusíme čekat až na Letnice. Svátý Pavel nás v listu Židům (v. 4,16) vybízí: „Přistupme tedy směle k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milost a pomoc v pravý čas!“

Program pro děti během kongresu

KARDINÁL MILOSLAV VLK
EMERITNÍ ARCIBISKUP PRAŽSKÝ

Boží láska a Boží milosrdenství

VI. přednáška

Na začátku chci vyjádřit svou velkou radost nad tím, že se v tyto dny koná druhý národní kongres o Božím milosrdenství a že účastníci, tedy vy, nejen posloucháte přednášky na toto téma, ale jak jsem sledoval program, tak se tomuto nesmírnému daru také otevíráte. Takže to není jen konference, přednášky a přednášky, ale také realizace, uskutečnění toho, o čem se hovoří. A celý program vás naplňuje velkou vděčností za Boží lásku, která se tak bohatě projevuje v této naší době. Je dobře známo, že dnes snad více než v minulosti je ve světě i v církvi zapotřebí Božího milosrdenství pro všechny.

Orientace mé přednášky bude spíš Bůh blízký ve své lásce a Boží milosrdenství. To je skutečnost, která mi velice leží na srdci, protože se s „Bohem blízkým“ setkávám všude. Opravdu, jak jsem řekl, je dnes víc než v minulosti ve světě i v církvi zapotřebí Božího milosrdenství pro všechny. Pro nás kněze, biskupy atd., stejně jako pro všechny věřící. Opravdu, jak píše sv. Pavel v listu k Římanům, „kde se rozmnožil hřích“, a dnes, když se rozhlížíme po světě, tak o tom není sporu, „kde se rozmnožil hřích, tam se ještě mnohem více rozhojnila milost.“ /Řím 5,20/ Takže už sv. Pavel se pod tímto zorným úhlem tehdy díval na svět a jeho citovaná věta platí i dnes. Kde se rozmnožil hřích, kde to vypadá tak, jako v dnešním světě, v dnešní společnosti, tam se mnohem více rozhojnila milost. Toho jsme vlastně svědci. Zjevení Božího milosrdenství jeho apoštolce sv. Faustyně je nesmírným darem Ducha Svatého, darem Božím pro naši dobu. To je zapotřebí jasně vyslovit a stále o tom mluvit. Šířit tuto pravdu a vnášet ji do církve i do světa.

V tyto dny jste toho už slyšeli tolik o Božím milosrdenství, tak jak jsem to viděl na programu. Slyšeli jste, jak to sám Ježíš zjevoval sestře Faustyně, jak on sám konkrétně vyslovoval své přání (a to podtrhuji), aby se jeho milosrdenství slavilo v celé církvi. Já myslím, že asi není nikdo, kdo by neměl v rukou Deníček sestry Faustyny a kdo by si v něm nečetl. Poněvadž nikoho, kdo Deníček otevře, nenechá jeho obsah klidným a musí se k němu stále znovu vracet. Myslím, že mluvím k lidem, kteří Deníček měli v rukou a také ho četli a meditovali a znovu se k němu vraceli. Zdá se mi zcela výjimečné, že Ježíš sám takovouto skutečnost tak konkrétně a naléhavě vyslovuje. Když čteme jeho rozhovory se sestrou Faustynou, tak cítíme, že to je opravdu mimořádné. Není to „nové zjevení“, vždyť Ježíš už na kříži prosí Otce: „Otče, odpusť jim, vždyť oni nevědí, co činí!“ (Lk 23,34) Zdá se mi, že je to první vyjádření, první vyslovení toho budoucího zjevení Božího milosrdenství. Tady Ježíš na vrcholku svého života prosí o milosrdenství pro hříšníky, které pak sám v dnešní době zjevil sestře Faustyně. Právě v dnešní době, která to možná více než jiné doby tolik potřebuje. Kontext naší doby, ta její situace je příznačná a je dobré si uvědomovat, že i my jsme součástí tohoto světa.

Když Ježíš žil viditelně tady na zemi mezi lidmi, diskutoval s velkým důrazem s farizeji a zákoníky o jejich základním nepochopení toho, co mu Otec uložil, totiž aby lidem svědčil Otcovu vůli, Otcovo srdce, jeho lásku a milosrdenství. Tady doporučuji, když berete do ruky Písmo svaté, otevřete si např. kapitolu 7–10 Janova evangelia. Tam jsou dialogy s farizeji, kteří žádali Ježíše: „Tak řekni, kdo jsi?“ On to farizeům otevřeně říká a oni to prostě nepřijímali. Farizeové a mnoho dalších židů nechápali ani to, co jim o Otci říkal a co jim sám na svém životě ukazoval. Zdá se mi, jako by Ježíš ani svou lidskou tvář, svým lidstvím nechtěl zmenšovat, snižovat to, co sám Otec skrze něj chtěl zjevit. Protože farizeové většinou nevěřili, že on je Boží Syn. Nanejvýš, že je velký prorok. Ježíš neprosazoval sebe, ale říkal, že přišel zjevit Otce. A proto také, aby farizeové nebrali Ježíšovo kázání jen jako nějaké prorocké nebo lidské učení, říkal o svém učení: „Moje učení není moje, ale toho, který mě poslal!“ (J 7,16) A tímto způsobem dával Ježíš židům, pro něž Hospodin byl El nebo Eloí, nejvyšší, božskou pečeť na to, co hlásal.

V celých dějinách spásy Bůh zjevuje úžasným způsobem své milosrdenství. I když možná ne tak důrazným a otevřeným způsobem, jako to Ježíš udělal v naší době skrze sestru Faustynu. Způsob, jak Bůh v dějinách spásy zjevoval sám sebe, odpovídá zcela Božímu stylu, jak je to psáno už ve Starém zákoně. V tom stylu Ježíš jednal, když žil viditelně mezi námi. On si volil

jednoduché, obyčejné lidi, kteří svou prostotou a často ubohostí nemohli zakrývat Boží moc. Ježíš přišel hlásat, přinést Boží království a zvolil si jako své pomocníky, jako svou školu, 12 rybářů, dvanáct lidí, kteří nebyli nikde ve světě, nic nestudovali. Jistě, chodili do synagogy, to ano. A to bylo zcela záměrné, aby bylo zřetelné, že celé dílo, které konali, není jejich aktivita. Nikdo se nemohl domnívat, že to, co konají, pochází z jejich intelektuálních schopností. A po seslání Ducha Svatého bylo jasné, z jaké moci a síly plní své poslání.

Bůh zjevuje svou svrchovanou moc skrze Ježíše, skrze apoštoly, a s ní se sklání k ubohému člověku. Apoštolové zjevovali tvář všemohoucího Boha. Ježíšovo zjevení Božího milosrdenství, zjevení tváře Boží lásky, chceme vidět i v současném kontextu zajímavých tendencí v dnešním světě. To chci zvláště zdůraznit, protože v souvislosti s Božím milosrdenstvím je to v posledním desetiletí krásný moment: člověk začal hledat smysl života, začal hledat duchovní hodnoty, začal hledat Boha. Ono se nám to možná nemusí z perspektivy naší malé české zahrádky tak zdát, protože máme pocit, že všechno upadá a že církev slábne, že má potíže a já nevím co všechno. Ale když se rozhlédneme po světě, uvidíme, že v poslední době se v celém světě objevuje velká řada knih, které o tomto jevu přinášejí konkrétní doklady. Když si člověk vezme Vatikánskou ročenku, světovou církevní statistiku, tak vidí, jak církev roste. Ne tady u nás, na starém kontinentu, v Evropě, ale ve světě vůbec. Nemyslím jen na ty statistiky, ale na vědecké solidně podložené práce.

V roce 2009 u nás byla vydána kniha dvou Angličanů – Johna Micklethwaita a Adriana Wooldridge. První z autorů je anglikán, druhý ateista. Ta kniha má název „Bůh se vrací“. Vyšla v Brně v nakladatelství Triton a já bych vám ji velmi doporučoval. Podrobně vědecky líčí na světové úrovni ten fenomén – Bůh se vrací. Je úžasné, že sám Bůh se sklání k člověku, který je hříšný, je v koncích a začíná hledat smysl života a vlastně i Boha. Je úžasné, že sám Bůh se sklání k hříšnému, ale hledajícímu člověku, sám mu vychází vstříc. Úžasně krásně o tom mluví kniha Moudrosti. Moudrost, to je osoba Trojice: „Moudrost se dává nalézt těm, kdo ji hledají...ukazuje se jim první... při každé myšlence jim vychází vstříc...“ (Mdr 6, 9-21). Tak se chová také dnes Bůh k lidem, podle tohoto slova Božího vidím zjevení Božího milosrdenství.

Bůh žije v jiných dimenzích než my, ale určitě v té perspektivě a v tom pohledu na dnešní dobu, jaká je ve světě a nakonec i v církvi, zjevuje už předem své milosrdenství. Svátý papež Jan Pavel II. mluvil o Božím milosrdenství. Vy víte, že on má zásluhu na kanonizaci sestry Faustyny, on ji prohlásil

za svatou a zároveň v roce 2000, tedy na prahu našeho nového tisíciletí, ustanovil svátek Božího milosrdenství na druhou neděli velikonoční. Tento papež napsal ve svém listu k jubileu 2000, že je zapotřebí znovu objevit dnešní působení Ducha Svatého v církvi Boží. Duch Svatý je v Trojici láskou. Zjevení Božího milosrdenství, tváře Boží lásky, připravoval Ježíš už tehdy v těch 30. letech minulého století a sv. papež Jan Pavel II. na prahu třetího tisíciletí ustanovil svátek Božího milosrdenství. Je to veliký doklad, jak Ježíš, který vždy plnil vůli svého Otce, vychází vstříc dnešnímu člověku, který začíná hledat Boží tvář. A Ježíš chce zjevením svého milosrdenství ukázat pravou tvář Boha, jeho nekonečné milosrdenství. Duch Svatý působí v lidských duších toto hledání a Ježíš tímto širokým zjevením Božího milosrdenství sestře Faustyně vychází hledajícímu člověku vstříc a usnadňuje mu setkání s pravým Bohem.

Je to cosi úžasného, a když na tyto souvislosti myslíme, tak nemůžeme nebýt přesvědčeni, že Bůh sám se zvlášť tímto zjevením úžasně sklání k hříšnému člověku. Jako vždy v dějinách spásy vychází Bůh člověku vstříc. Celé dějiny spásy, celý Starý zákon je o tom, že Bůh vychází vstříc. Člověk ho hledá, jistě, Abrahám a Mojžíš atd., a Bůh jim vycházel vstříc. Možná, že my věřící jsme někdy svou náboženskou praxí i svými představami o Bohu poněkud zatemnili obraz Boží tváře pro naše současníky – Bůh přísný, Bůh trestající, vznešený, nedostupný, před kterým si nikdo není jistý – to byly možná částečně rysy našich představ o Bohu. Ježíš mimořádným a jedinečným způsobem zjevil a skrze sv. Faustynu nám, církvi i celému světu představuje pravou tvář svoji i Otcovu.

Cestou přiblížení takového Boha šel i II. vatikánský koncil, který byl vyvolán v život působením Ducha Svatého. O tom není sporu. I když třeba koncil nepoužívá tak často výslovně pojem milosrdenství, otvírá cestu k jeho pochopení. Ve svých dokumentech koncil ukazuje tvář Boží lásky. V konstituci o Božím zjevení Duch Svatý ústy koncilních otců říká (poslouchejte dobře!): „Bůh se ve své dobrotě a moudrosti rozhodl zjevit sebe samého (tzn. ne už skrze proroky, ale sebe samého skrze Božího Syna Ježíše Krista) a oznámit tajemství své vůle, že lidé prostřednictvím Krista, vtěleného Slova, mají v Duchu Svatém přístup k Otci a stávají se účastnými Božské přirozenosti.“ (DV 2) To není nic zvláštního, takto jsme se to učili v katechismu. „Tímto zjevením oslovuje neviditelný Bůh ze své lásky lidi jako přátele a stýká se s nimi, aby je pozval a přijal do svého společenství“ (tamtéž). Bůh blízký. Já se domnívám, a zvlášť v roku víry jsem si to uvědomoval, že málo chápeme koncil, který je darem Ducha Svatého. Neuvědomujeme si, že když se hlásá Boží slovo – že ho hlásá Kristus, že k nám

mluví On. Že to slovo Boží je živé. Že to není čtení ze starých dávných knih, ale je to živé slovo Boží. A Bůh k nám promlouvá, aby nás pozval a přijal do svého společenství. Boží slovo vytváří rodinu. Papež František o tom mluví stále a znovu, právě o tom. A já dodávám k tomuto citátu: Ano, Bůh blízký, který se sklání k lidem hříšným, aby je ve svém milosrdenství přijal už tady na zemi.

Když jsem jako chlapec (a možná, že i vy si vzpomenete na svou víru ve svém dětství) přijal víru od rodičů (jsem z takové normální katolické rodiny), ve své dětské duši jsem věřil, že Bůh je na nebesích a že tam na nás čeká, až k němu přijdeme. Pro mne to byl Bůh vzdálený, časově i prostorově. A mnoho, mnoho lidí, kteří nejsou praktikujícími křesťany, ale Boha nepopírají, si ho také dnes často představují jako bytost naprosto vzdálenou, která se o člověka nestará. Zjevením Božího milosrdenství Ježíš ukazuje absolutní opak. Že Bůh je nám blízký, že se k člověku sklání...

Dokonce i rok víry k 50. výročí zahájení 2. vatikánského koncilu, ano i volba papeže Františka, to vše směřuje k přiblížení Boha dnešnímu člověku. To není nějaké nové zjevení. Je to v duchu Janově, který říká ve svých listech: „Milovaní, píši vám nikoliv o novém přikázání, nýbrž o starém přikázání, které jste měli od počátku... Zjevení staré, které jste slyšeli od začátku, ale i nové“ (1 J 1,7). Evangelista Lukáš, který často přinášel Ježíšovy výroky o pohanech a o hříšnících více než druzí evangelisté, přináší jako jediný Ježíšovu prosbu k Otci na kříži: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí!“ (Lk 23,34).

To je z Ježíšových úst na vrcholku jeho života důležitý odkaz na Boží milosrdenství, které Ježíš skrze sestru Faustynu dnes světu přináší. Zjevení staré a nové...

Kdybychom se pod tímto zorným úhlem ohlédli na dějiny spásy, tzn. na ty dějiny, kdy Bůh se od Abraháma, kterého si vyvolil, postupně zjevoval židům, kdybychom i všimli toho, jak zjevoval sám sebe, tak bychom v tom spatřili jasné rysy Boha blízkého. Při zjevení Mojžíšovi na poušti Bůh říká: „Já jsem ten, který jsem stále s vámi!“ (Ex 3,14) Je opravdu oslovující, jak tento blízký Bůh vedl svůj lid. V knize Exodus se dále říká: „Ve svém milosrdenství vedl jsi svůj lid.“ (Ex 15,13). A na poušti se židé někdy ptali, když jim bylo ouvej: „Je Hospodin s námi, nebo ne?“ (Ex 17,7). Bůh blízký. A v Ježíši Kristu se tato blízkost božsky naplnila. Stačí citovat třeba Lukáše, který říká: „Království Boží je mezi vámi“ (Lk 17,21), nebo Matouše: „Kde jsou dva nebo tři v mém jménu, tam jsem já (zmrtvýchvstalý) uprostřed nich!“ (Mt 18,20). Sv. Jan Pavel II. mluvil o mnohotvárné přítomnosti zmrtvýchvstalého Krista ve své církvi. Doporučuji podívat se na článek

7 Konstituce o liturgii (SC), tam se doširoka mluví o Bohu blízkém, který se s člověkem setkává.

Ale dost už s citacemi... Avšak zvláště na pozadí těchto skutečností naší víry, které je také třeba oživit a uvést do života, totiž Bůh blízký, září nekonečně to, co Ježíš světil sestře Faustyně. Ano, Bůh blízký, Stvořitel všemohoucí, ale jakou má tvář? – Bůh nekonečně milosrdný. S takovouto tvář se ukazuje dnešnímu světu a takovouto tvář Boha dnešní svět ve své bídě potřebuje. Těžko by se setkával s Bohem spravedlivým, který trestá každé přešlápnutí. Tvář milosrdného Boha může být nejsilnější odpovědí na hledání dnešního člověka s jeho hříchy, které ho tíží, a nemá sám moc, aby se jich zbavil. Jak jsem už řekl, předpokládám, že většina z vás zná Deníček sestry Faustyny Kowalské pod titulem „Boží milosrdenství v mé duši“. A celý ten proces, v němž Ježíš své milosrdenství sestře Faustyně zjevoval. Je úžasné, jak jasně, otevřeně a přímo o Božím milosrdenství Ježíš mluví. Faustyně jednou na začátku řekl: „V době Starého zákona jsem posílal svému lidu proroky s výstrahami,“ naráží tu na postupnost zjevování plánu Božího srdce podle zralosti člověka, podle toho, jak člověk i kulturně dospíval a co mohl chápat. Čili Ježíš nepřišel hned na začátku, třeba v době Davidově, aby ohlásil, že Bůh je láska, ale nechával lidstvo zrát a potom, když se naplnil čas, poslal svého Syna. A Ježíš pokračuje u sestry Faustyny: „Dnes posílám celému lidstvu tebe se svým milosrdenstvím!“ V Deníčku je pak úžasný dialog sestry Faustyny s Ježíšem. Člověk se musí zachvět, když čte slova, která ona slyšela: „Dnes posílám celému lidstvu tebe se svým milosrdenstvím!“ Já si to osobně nedovedu představit, jak to cítila v duši, když takováto slova Ježíš vyslovil. Ona měla samozřejmě víru, byla omilostněná, tak to unesla, ale jinak je to cosi úžasného: „Dnes posílám celému lidstvu tebe se svým milosrdenstvím!“ A Ježíš potom pokračuje: „Mluv celému světu o mém nepochopitelném milosrdenství!“ A Ježíš Faustynu ujišťuje, že za ní bude vždy v tomto jejím poslání stát. A vysvětluje jí, co tímto darem svého milosrdenství myslí: „Nechci zraněné lidstvo trestat, nýbrž je vyléčit přivnutím na své milosrdné srdce!“

Bůh sám ví, že pro současné lidstvo v jeho situaci není jiné východisko, pokud nemá lidstvo a svět skončit nějakou katastrofou, prostě v nicotě. Už tehdy ve 30. letech viděl dnešní bezvýchodnou, lidsky naprosto neřešitelnou situaci. Ano, je tu jediný lék, přivnutí na srdce Božího milosrdenství. Když jen pomyslíme na tragédie naší doby, na Stalina, gulagy, na Hitlera, koncentráky, na světové války, na současné tragédie – potraty, eutanazie, terorismus, dnešní války, víme, že Ježíš všechny tyto hříchy vzal na svůj kříž, jak o tom čteme u Izajáše v 53,12 na Velký pátek. Ale už se

zapomíná a je to málo známé, že Ježíš na sebe vzal také všechno utrpení a všechny bolesti (srov. Iz 53, 4). Chodíme křížovou cestou a vidíme, jak Ježíš trpěl, ale vůbec si neuvědomujeme, že na jeho bedrech, na jeho kříži spočinulo utrpení celého lidstva všech dob. Ježíš vzal všechny tyto skutečnosti na sebe, na svůj kříž. Víme, že Bůh je nekonečná láska a je schopen, když se mu člověk otevírá, takové hříchy odpustit. My lidé si tuto míru Božího milosrdenství a Boží lásky těžko dovedeme ve své mysli představit, zvláště když ji budeme porovnávat s množstvím zla, s utrpením nevinných, které stále naplňuje svět. A když slyšíme Ježíšův hlas, který o těch, kdo působí zlo, říká: „Nemohu nikoho trestat, i kdyby byl největším hříšníkem, jestliže se dovolává mé slitovnosti, ale ve svém neproniknutelném a neprozkoumaném milosrdenství ho ospravedlňuji.“ Nad touto větou by bylo zapotřebí se znovu a znovu zamýšlet a zastavovat, i když to asi nepochopíme. A Ježíš pokračuje: „Dříve, než přijdu jako spravedlivý soudce, otvírám nejprve dokořán dveře svého milosrdenství.“ Když to slyšíme od nekonečně svatého Boha, můžeme začít aspoň vzdáleně tušit, jak velká je Boží dobrota, láska a milosrdenství.

Když se mnohdy zamyslím a medituji o Božím milosrdenství, mám opakovaně hluboký dojem, že nejsme schopni pojmut Boží milosrdenství do našich lidských představ a úvah. Sám Ježíš to řekl, když vyzýval sestru Faustynu, aby byl zaveden svátek Božího milosrdenství, a přitom jí tehdy řekl slova, která ohromují a zasahují člověka: „Dcero má, mluv celému světu o mém milosrdenství. Toužím, aby svátek milosrdenství byl útočištěm a úkrytem pro všechny duše, zvláště pro všechny hříšníky!“ A pokračuje: „Mé milosrdenství je tak veliké, že jím nepronikne žádný rozum, ani lidský, ani andělský, za celou věčnost. V den Božího milosrdenství dosáhne duše, která přijme svátost smíření a svatě přijímání, úplného odpuštění vin a trestů. Žádná duše ať se nebojí ke mně přiblížit, i kdyby její hříchy byly jako šarlat. A lidstvo nedojde pokoje, dokud se neobráti ke zdroji mého milosrdenství.“ Takže to jsou slova, která nás utěšují, když cítíme, že nejsme schopni to nějak uchopit nebo pojmut. A uvědomuji si, že celou věčnost bude čas z tohoto pramene čerpat, znovu a znovu se obdivovat, děkovat, chválit Boží milosrdenství. A tak když mám v ruce Deníček, vždy si uvědomuji, že více pochopíme až při přímém setkání s Boží láskou a milosrdenstvím na věčnosti. A že tento nevyčerpatelný a nezměřitelný zdroj bude pramenem našeho štěstí po celou věčnost. Ono tady nejde jen o nějaké soukromé zjevení, papež Jan Pavel II. to jasně řekl, ale je to cosi obrovského, součást zjevení, které se týká celé naší věčnosti. A právě proto je zapotřebí se znovu a znovu obracet k Ježíšovým rozhovorům se sestrou

Faustynou, které nám lidem přinášejí nesmírnou útěchu v naší slabosti a ubohosti. Ježíš při nich vlévá Faustyně do její duše útěchu. A když čteme Deníček a ty rozhovory my, padá útěcha do naší duše. Bůh je ve vztahu k člověku vždy konkrétní. Skrze sestru Faustynu nám zanechal řadu konkrétních prostředků, abychom znovu a znovu projevovali svou důvěru v jeho milosrdenství a aby mohl na náš život vylévat své bohatství. Co konkrétně mám na mysli?

Hned na začátku, v roce 1931, zjevil Ježíš obraz svého milosrdného Srdce, jak ho máte tady před sebou. A přislíbil: „Slibuji, že duše, která bude tento obraz ctít, nezahyne. Já sám ji budu chránit jako svou chválu.“ „Ježíši, já v Tebe důvěřuji!“ – to by měla být stělná modlitba, se kterou ráno vstáváme a která by nás měla provázet celý den. Nebo: „Vezmi růženec Božího milosrdenství“, na jehož modlitbu dává Ježíš tolik nepochopitelných příslibů. Dále hodina Božího milosrdenství – v pátek vždy v hodinu jeho smrti uctívat jeho probodené Srdce, jeho milosrdenství, jak je to v různých brožurkách představené. Ježíš doporučuje nověnu Božího milosrdenství. Sestra Faustyna ji koná od Velkého pátku až do svátku Božího milosrdenství. A pro nás kněze a biskupy vyzýval Ježíš sestru Faustynu: „Neochabuj v hlásání mého milosrdenství, zchladíš tak mé srdce, které hoří plamenem slitování. Řekni kněžím, že zatvzrelí hříšníci se budou obracet pod jejich slovy, když budou mluvit o mém nekonečném milosrdenství, o slitování, jež pro ně mám ve svém Srdci. Kněžím, kteří budou hlásat a oslavovat mé milosrdenství, dám podivuhodnou moc, pomažu jejich slova a pohnu srdce, k nimž budou mluvit.“ To jsou znovu a znovu úžasné silná slova z Ježíšových úst.

Myslím, že snad ani není možné, aby Srdce Ježíšovo bylo ještě více otevřeno jako nesmírný pramen Božích darů. Jeho Srdce je výzvou, abychom trvale přicházeli. To je pozvání Ježíšova milosrdenství, které není možné přeslechnout...

O Božím milosrdenství by bylo možno mluvit do nekonečna. A znovu a znovu obdivovat, žasnout, být konsternován tím, co Ježíš říká, obdivovat hloubku jeho lásky, jeho milosrdenství. Přijměte toto vyznání jako vyjádření toho, co cítím, když se setkávám se spiritualitou sestry Faustyny, s Božím milosrdenstvím. A přeji vám, abyste tu útěchu, tu radost ze setkání s Ježíšovým Srdcem cítili a aby ta útěcha byla průvodcem celého vašeho života... Jak říká Nehemiáš: „Radost z Hospodina ať je vaší silou...!“ (Neh 8,10)

Mons. **VOJTĚCH CIKRLÉ**
BISKUP BRNĚNSKÝ

Pokoj vám

promluva

Milí přátelé,

tak jsme to teď slyšeli. Apoštolové mají strach. Strach ze světa, který je kolem nich, který jim zabil Mistra. Ale on opět přichází do jejich středu. A co je na tom zvláštní? Že přichází ne k apoštolům, ale k učedníkům. Jako by tím naznačoval, že přichází k učedníkům všech dob. Tedy že přichází i ke každému z nás. Také máme z mnoha věcí strach a svazuje nás pocit, že žijeme ve světě, který se nám zdá nepřátelský, a desítky negativních mediálních zpráv jakoby ohrožovaly naši vnitřní jistotu, že Bůh má všechno ve svých rukách. A tak jsme jako učedníci, ke kterým přichází Pán a říká jim: „Pokoj vám.“ A to „pokoj vám“, to není klid zbraní, ani to, že se máme dobře a spokojeně. Pokoj vám (hebrejsky: šálóm) jsou slova, která obsahují všechna zaslíbení, která Bůh lidstvu dává. Zaslíbení, že bude s námi, že dobro nakonec zvítězí, že Bůh může psát i po křivých řádcích. A tak se setkáme s Ježíšem, který dává pokoj. I biskup ve jménu Krista říká: „Pokoj vám.“ Naplnění slov „pokoj vám“ stále nově objevujeme. A řekl bych, že to objevujeme právě uprostřed všech možných nejistot. Nejistot, které se týkají rodiny, společnosti, všeho co vnímáme, že nás ohrožuje a staví proti Bohu. A právě do našich každodenních obav a nejistot on říká: „Já jsem zvítězil, nebojte se. Mé vítězství není sice v mnoha ohledech zřejmé, ale už nyní je zde přítomné.“ S Ježíšem, kterého vede Duch Svátý, přichází pokoj. Také s těmi, kteří jsou vedeni Duchem Svátým, přichází pokoj, jistota, stabilita. V nejistém světě a ve všem, co je v něm hříchem pokažené, bychom my, jeho učedníci, ke kterým on přichází, měli být těmi, kteří budou zaručovat stabilitu, kteří budou i pramenem naděje pro svět.

Když bylo nedávno svatořečenému papeži Janu Pavlu II. osmnáct let, pracoval ve firmě Solway a tajně se připravoval na kněžství. Každé ráno se v Lagievnících cestou do práce chodil modlit do jednoho kostela. Nevěděl, že pár let před tím právě zde žila sestra Faustyna a že jí bylo svěřováno poselství o něčem, co se má stát zřejmým a jeho prostřednictvím také obohacujícím pro celou církev. Tak se budoucí papež Jan Pavel II. ještě jako pomocný biskup v Krakově zasloužil o uznání jejího Deníčku, později ji blahořečil a svatořečil. Jako by cítil, že Boží milosrdenství je odpovědí na mnoho otázek, které si kladl i on sám. (Obdobné otázky si kladl rovněž 2. vatikánský koncil a odpovídá na ně v konstituci Gaudium et Spes.) Jan Pavel II. v Deníčku nacházel odpovědi pro současný svět poškozovaný zlem a Duch Svatý ho vedl k tomu, aby tuto odpověď nabídl celému lidstvu.

V pořadí druhou encykliku papeže Jana Pavla II. nazvanou Dives in Misericordia (první byla Redemptor hominis) jsem si vzal do auta, když jsem jel sem za vámi, a četl jsem si v ní. Jak název napovídá, je celá o Božím milosrdenství. O tom, jak se projevovalo už ve Starém zákoně. Jak se začalo projevovat v Novém zákoně. Jak se začalo projevovat s Kristem, který je tvář Boha, s Kristem, který přichází, aby právě toto Boží milosrdenství zvěstoval lidem. V této encyklice dochází Jan Pavel II. k tomu, co je důležité pro každého z nás. Všechny problémy a nedorozumění se dnes řeší příliš tvrdě, přijímáme do života jakýsi zákon odplaty, ale Jan Pavel II. ukazuje, že Bůh takový není. Obecně mezi lidmi – a připusťme si, že i v nás – je často zakotvené, že Bůh je nějaký strážník, který dohlíží, jestli všechno děláme tak, jak se patří. Je pravda, že Bůh je nejvyšší spravedlivý, ale zároveň, a to je právě důležité, i nejvyšší milosrdný. Bohu je jedno, jak si ho rozdělíme do škatulek, ve kterých přemýšlíme, protože to asi ani jinak neumíme. Ale u Boha jsou všechny ty vlastnosti soustředěny do – pro nás až nepochopitelné – jednoty. A právě jeho milosrdenství máme vidět novým způsobem. Má nás osvobodit od strachů, kdy se nám za bezesných nocí objevují všechny naše dluhy, všechno, co jsme kdy pokazili, všechno, co jsme udělali špatně, a víme, že právě toto je pro mnoho lidí překážkou, aby se setkali s Bohem, aby se setkali s jeho milosrdenstvím, s jeho odpuštěním a darovanou šancí k začátku nové cesty.

Kongres, který je před námi, má být povzbuzením a utvrzením, že právě my jsme příjemci Božího milosrdenství a že jsme těmi, kterým Bůh říká: „Pokoj vám. Nebojte se, já jsem s vámi.“ Ať nás tato radostná jistota vede k postojům Panny Marie, abychom s ní řekli Bohu: „Zde jsem.“

Mons. **JAN GRAUBNER**
ARCIBISKUP OLOMOUCKÝ

Hodina velikého milosrdenství pro celý svět

promluva

Drazí přátelé. Vy všichni, kteří jste tady ve Slavkovicích, i vy, kteří jste s námi spojeni prostřednictvím rozhlasu Proglas.

Život s Bohem znamená pro křesťana život v lásce, protože Bůh je láska, jak říká Písmo. Kdo nemiluje, Boha nepoznal. A jestli někdo tvrdí, že zná Boha, a nemiluje, tak je lhář, tvrdí apoštol Jan. Proč je to tak důrazné? V závěru dnešního úryvku evangelia Pán Ježíš slibuje, že se dá poznat tomu, kdo miluje. Ale o jakou lásku jde? O krásný cit? Ne. Ježíš říká: „Kdo mě miluje, ten zachovává moje přikázání.“ Jde tedy o víc. Jde o skutečné přilnutí k Ježíši a spojení s ním, kdy chceme to, co chce on, pro to spojení lásky, kterým je Duch Svatý, který nás naplňuje jako Boží dar. Ježíš je plný Ducha Svatého. Zachovávat přikázání je pro nás někdy těžké z celé řady důvodů, ale mně se zdá, že ten hlavní důvod je, že milujeme sebe a podle sebe všechno řídíme a rozhodujeme. Přitom by velká láska k sobě vůbec nemusela být žádným problémem, kdybychom dokázali ty druhé milovat stejně tak jako sebe a Boha ještě víc. A tak to po nás chce největší přikázání. Kdo miluje jenom sebe nebo sebe víc než ty ostatní, je prostě sobec. Ten ještě neobjevil skutečnou lásku, protože ta směřuje k druhému. Láska se daruje. Láska se raduje, když může druhého udělat šťastným. Mimořádně velkou radost pak má láska, když se jí podaří spustit celou lavinu lásky. Totiž když ten, kdo pocítil naši lásku, ji nejenom opětuje, ale především dává dál. A tak to chce Bůh, který je láska a přišel k nám v Ježíši Kristu. Který nám ukazuje lásku až do krajnosti, když za nás dává o Velikonocích život. Svou láskou v nás chce probudit naši lásku k němu, ale učí nás, že ji máme

projevovat především našim bližním. Jen vzpomeňte na jeho: „Co jste udělali tomu nejposlednějšímu, to jste udělali mně.“

Takové skutky lásky jsou školou a projevem víry. Jsou stále novým otvíráním se Bohu, když se dokážeme k člověku, protože v něm vidíme Ježíše, chovat jako k Bohu. Necháváme-li Boha milovat v nás skrze naše skutky, pak máme my přímý podíl na budování Božího království. Pak jsme také misionáři a jsme svědky evangelia, pak jsme nástrojem posvěcování, pak budujeme civilizaci lásky a kulturu života. Jsme šířiteli naděje. Velikonoce a celá doba velikonoční, v níž se z Kristovy kalvárské oběti a pak z Ducha Svatého zrodila církev, je dobou Boží milosrdné lásky, která zachraňuje a proměňuje svět. Bůh stále působí, ale pro svou lásku k nám nás potřebuje jako své spolupracovníky, kteří šíří jeho milosrdenství a jsou jeho svědky.

Důležité jsou skutky milosrdenství, kterými pomáháme potřebným, ať už jde o konkrétní pomoc, či dary a sbírky na potřebné. Ale příležitost ke skutkům milosrdenství mají všichni, i ti nejchudší, kteří nemají co dát, nebo nemocní, kteří nemohou nikomu pomáhat.

Jak říká Pán Ježíš svaté Faustyně: „Mnohem záslušnější je duchovní milosrdenství, k němuž není třeba ani dovolení, ani plné skladiště, je dostupné všem duším.“ A připomeňme si, co považuje katechismus za duchovní skutky milosrdenství: radit pochybujícím, poučit ty, kdo se mýlí, utěšovat smutné, truchlící, snášet nespravedlnost, ochotně odpouštět těm, kdo nás urazili, modlit se za živé i zemřelé. No a řekněte, nemáme každý den dost příležitostí k takovým skutkům? Jaká lavina uzdravujících lásky by se spustila, kdybychom dokázali každý den odpouštět. A dodejme, co říká Pán Ježíš sestře Faustyně dál: „Pokud duše neprokazuje milosrdenství žádným způsobem, nedosáhne mého milosrdenství v soudný den. Kéž by si duše dokázaly shromažďovat věčné poklady, vyhnuly by se mému soudu tím, že by mu předešly milosrdenstvím.“ Zdá se nám někdy, že dnešní svět je daleko od Boží lásky? Že je tvrdý a nemilosrdný? Že nezná Boží milosrdenství? Pak si připomeňme, že Pán nám říká heslem tohoto kongresu: „Ty jsi svědek mého milosrdenství.“ Ano, my máme nezastupitelný úkol. Na nás záleží, jestli se svět bude setkávat s Božím milosrdenstvím skrze nás. Bojíme se někdy, abychom nevypadali ve světě jako slaboši? Svatý Petr vyzývá, jak jsme slyšeli dnes ve čtení, že se máme umět před každým obhájit a sdělit naše důvody naděje. Jestli nás budou přesto lidé pomlouvat za dobré chování, pak hledme na Krista. My jsme v minulých měsících všichni v České republice častěji zakoušeli pomluvy církve, třeba kvůli změně hmotného zabezpečení církve. U nás není pronásledování jako třeba v mnoha zemích světa, kde je dnes více mučedníků pro Krista než v prv-

ních dobách křesťanských. Ano, připomíná nám to i dnešní cesta Svatého otce na Blízký Východ. Tolik křesťanů tam dalo život jenom za to, že jsou křesťany. Tolik jich přišlo o majetek, o všechno. Byli vyhnáni ze země jenom proto, že chtěli zůstat křesťany. Nás nic takového těžkého nepotkává. Jen si o nás občas někdo otře pusou.

Zkusme v takových chvílích, kdy máme čisté svědomí, a přesto nás někdo kritizuje a pomlouvá, hledět na Krista, který trpěl jako spravedlivý za nespravedlivé, aby nás smířil s Bohem. A zkusme tu svou bolest přidat k bolesti Ježíšově. To je příležitost, jak se můžeme účastnit jeho smírné oběti. Kéž nám to připomene každý pohled na kříž. Či každodenní třetí hodina odpoledne, kdy se můžeme na chvíli zamyslet nad Ježíšovým utrpením, nad jeho opuštěností ve chvíli umírání. Je to hodina velikého milosrdenství pro celý svět. V tu hodinu Pán neodmítá žádnou duši, která ho prosí pro jeho utrpení. Zvláště když prosí o proměnu vlastního srdce. A máme-li splnit úkol, který nám dnes při kongresu Pán dává – být svědky jeho milosrdenství, pak asi potřebujeme všichni proměnu svých srdcí.

Snad bychom mohli prosit slovy rodáka vaší diecéze svatého Klementa Maria Hofbauera z Tasovic u Znojma, který prosil: „Ježíši, Tvé nejlaskavější srdce neodmítá ani největšího hříšníka, když se obrátí. Proto Tě prosím, dej mně a všem kajícím hříšníkům srdce podobné Tvému srdci. Totiž srdce pokorné, které miluje skrytý život i uprostřed častých poct. Srdce tiché, které rádo snáší potupu a nechce se mstít. Srdce trpělivé, které se dovede vžít i do nejtrapnějších poměrů. Srdce pokojné, které s bližním i se sebou samým žije v míru. Srdce nezištné, spokojené s tím, co má. Dej mi srdce, které miluje modlitbu. Srdce, které touží jen po tom, aby všichni tvorové Boha poznávali a milovali. Srdce, které se rmoutí jenom nad hříchem a nemá jiného přání, než aby podporovalo Boží čest a spásu bližního. Dej mi srdce čisté, které ve všem hledá Boha a jen jemu se chce líbit. Srdce vděčné, které se ničeho nebojí, ale všechna protiventství snáší z lásky k Bohu. Srdce štědré k chudým a soucitné k duším v očistci. Dej mi srdce vyrovnané, jehož radost i smutek, náklonnosti i odpory a vůbec všechna hnutí se řídí jen Boží vůlí. Amen.“

Sobotní mše svatá

Během obřadu byly pro slavkovický kostel předány ostatky sv. Jana Pavla II.

Mons. J. BARTOŠ
DĚKAN A FARÁŘ VE ZNOJMĚ

zamyšlení

Pochválen buď Ježíš Kristus!

Bratři a sestry.

Mám vás teď chvíli pár slovy uvést do modlitby Korunky Božího milosrdenství a do té sváteční odpolední mše svaté. „Ty jsi svědek mého milosrdenství“ vidím tady napsáno. To je téma těchto dnů a to je samozřejmě také veliký úkol. Být svědkem Božího milosrdenství, když Pán Ježíš to říká každému. „Ty jsi ten můj svědek.“

Jeden novokněz se poprvé chystal do zpovědnice. Samozřejmě s velkým třesením. Tak si v duchu stále opakoval všechny ty vyhrazené hříchy, kdyby se tam náhodou objevil někdo, kdo třeba útočil na papeže, aby věděl, co s ním má dělat, a pak si říkal, tak jak nám to říkali ve škole: „Hlavně milosrdenství, milosrdenství, milosrdenství.“ A tak se tedy s chvěním usadil do zpovědnice a čekal. Jak myslíte, že to dopadlo? Nikdo nepřišel. Tak se to také stává. Ale přesto, že občas nikdo nepřijde, přesto je kněz ve svátosti smíření skutečně svědkem Božího milosrdenství. Tak jako Bůh, víte, že nám také často nabízí a čeká a čeká a čeká. Čeká, jestli někdo přijde, jestli tu nabídku někdo uslyší. Máme-li být svědky milosrdenství, tak někdy musíme čekat a čekat.

My, když se někde vydáváme a ono se to moc nedaří a nemá to odezvu, nikdo za to není moc vděčný, tak jsme z toho často rozladěni. A tak to znáte i jako rodiče. Řeknete: „Tak jsme pro ty děti udělali všechno možné a ony za to nejsou vůbec vděčné. Jako kdyby to nic nebylo.“ Máte někdy chuť říci: „Tak a už dost!“ Jenže milosrdenství souvisí s trpělivostí. Znáte

ten citát z písma. Trpělivostí, nebo se také někdy překládá vytrvalostí, dokonce zachráníte svou duši.

Vzpomínám si na jednoho starého člověka, který mi říkal: „Víte, mou životní zkušeností je, že všechno záleží na velké trpělivosti.“ Skutečně zřejmě mnoho věcí záleží na velké trpělivosti a mnoho věcí pokazíme netrpělivostí. Tedy nenechte se znechutit! To nám také říká Boží milosrdenství. Nenechte se znechutit tím, když se něco nedaří a když není dlouho žádná odezva a když se zdá, že se musí dlouho čekat. On to někdy může být také vliv zlého, aby to prostě člověk vzdal. Ale musíme se vždy ptát, komu tím vlastně uděláme radost, když to vzdáme? Sobě nebo druhému člověku, nebo Bohu, nebo tomu zlému? Někdy také děláme radost tomu zlému. V knize Sira-chovcově se říká: „Synu, jdeš-li sloužit Hospodinu, připrav se, že budeš vyzkoušen.“ Každé dobré rozhodnutí bývá napřed vyzkoušeno. S tím počítejte už předem, abyste se nenechali, často třeba maličkostí, znechutit.

Je třeba si říci: „Ale já se nedám.“ A od toho jsme také dnes zde. Abychom si řekli: „Já se nedám, já se prostě nedám znechutit.“ I když bych k tomu mohl mít tisíc běžných příležitostí, které k tomu vedou. Vzpomínám si ze svých školních let na jednu naši starou učitelku. Když jsem už po létech zase někdy šel kolem toho domu, bývala za oknem a každému mávala. Říkal jsem si: „Měl bych se za ní možná někdy zastavit, asi by z toho měla radost.“ Nepatřila mezi ty, kteří chodili do kostela, ale určitě byla alespoň sympatizantka křesťanství. Většinou však, když jsem šel zrovna okolo, nebyl čas. Pak jsem se jednou odhodlal, někoho se zeptal, jestli bude doma. A řekli mi, že už tam nebydlí, že ji mladí odvezli, protože už tam nemohla být sama. Dokonce jsem na ty mladé dostal číslo, ale než se mi podařilo jim zavolat, tak se mladí najednou objevili před dveřmi na faře sami – požádat, abych se s ní přišel rozloučit, že si to vždycky přála. Tak se konalo pohřební rozloučení, a když jsem odjížděl z obřadní síně, měl jsem dojem, že jsem tady možná něco trochu promarnil. Asi by si bývala ráda o věcech víry promluvila, byla to škoda, že na to nedošlo. Uvažoval jsem v té chvíli, co se teď ještě dá dělat, když už člověk odejde? Napadlo mě, že to snad může člověk jen nějak odtrpět, to co někdy nevykonat a mohl a měl vykonat. Tak jsem v duchu říkal: „Pane Ježíši, jestli je potřeba tuto situaci nějak odtrpět, jsem pro to ochoten.“ V tu chvíli mi cukl volant, ozvala se veliká rána. Pomalu jsem zastavil a jdu se podívat. Praskla pneumatika. Disk se tak celý zdeformoval, že se sotva kolo otáčelo. Nevím, jak se to stalo, jestli jsem na něco najel nebo jsem zavadil o chodník. Bylo to na ulici, chodilo tam plno lidí. Shlukli se k té situaci a ozývaly se otázky: „Co jste dělal, prosím vás? To snad není vůbec

možné.“ Nevím, jak se to stalo. Bylo potřeba vyměnit kolo, ale nechtěl jsem tam překážet a být tolik středem pozornosti, proto jsem se snažil poodjet do boční ulice. Ti, kteří mě viděli, jak jedu s tím prázdným zdeformovaným kolem, které se sotva točí, si klepali na hlavu. „Proč nezastavíte, proč jedete, copak to nevidíte?“ Já jsem byl přesvědčený, že stejně už tu pneumatiku nezachráním. Ale říkal jsem si, jestli to může nějak prospět – že se prostě stane zrovna taková příhoda, že se tomu někdo směje, že se člověk stane nechtěně takovým trapným středem pozornosti, že musí koupit nové kolo – jestli to může nějak prospět, pak tedy Bohu díky. Proč bych měl být naštvaný.

Víte, utrpení, které někdy na nás dopadne, různé těžké situace mohou být také projevem Božího milosrdenství. Něco dobrého se tím může zřejmě ještě vynahradit. To, co jsme možná někde zanedbali a pokazili. Jenom to tak musí člověk umět přijmout. Když na to bude jen nadávat a říkat: „Co jsem zlého udělal, že mě zase Pán Bůh trestá,“ tak to zřejmě moc neprospěje. To je potřeba tak přijmout, že i utrpení může být někdy projevem Božího milosrdenství, aby se pak něco dobrého dál mohlo dít. Přece víte, že naše spása se stala Ježíšovým utrpením. Ne jinak, ne jenom tím, že se stal člověkem, ale tím, že přijal utrpení, tak mohl vynahradit všechno to, co lidé pokazili. A tak je někdy potřeba přijmout nějaké trápení, nějakou bolest, někdy i neštěstí s tím, že Bůh to může použít jako projev svého milosrdenství. Když to však já umím tak přijmout a s ním spojit.

Má se za to, že když se Boží syn stal člověkem a nás pozval do Božího království a když on vstoupil s oslaveným tělem do života Nejsvětější Trojice, že se stalo snad ještě něco víc, než bylo na počátku stvoření určeno. Že to Bůh proměnil všechno ještě ve větší hodnotu. To, že lidé zhřešili a teď se mohlo projevit jeho nekonečné milosrdenství. Tedy Bůh může svým milosrdenstvím někdy dávat víc, než člověk ztratil. Papež František v jedné promluvě o Velikonocích také říkal: „Branou milosrdenství jsou Kristovy rány.“ Vzpomínáte na tu modlitbu, která se říkávala někdy po svatém přijímání, ve které se říká: „Ve svých ranách ukryj mě.“ Být účasten Kristových ran, vstoupit do Kristových ran nebo nechat se obejmout Kristovými ranami. To samozřejmě člověk musí cítit někdy i jako bolest. Tedy i takto se může projevovat Boží milosrdenství. V Bibli snad pojem Božího milosrdenství nejvíce vyjadřuje název otec a pastýř. Otec i pastýř mají nějaké povinnosti, aby byli dobrými otci a pastýři, mají také i nějaká práva, ale hlavně je potřeba, aby to byl takový bytostný vztah. Přece i pro nevďěčné děti musí otec zůstat otcem. I pro ztracené ovce musí pastýř zůstat pastýřem. A najednou nejde jenom o to, že má právo už konečně

řící ne. Najednou jde o to, aby zůstal otcem i v takové situaci, aby pastýř zůstal pastýřem i v takové situaci.

Víte, že Pán Ježíš často farizeům vytýkal: „Vy dodržujete právo, vy všechno děláte přesně, jak to předpisuje zákon, ale Bůh by měl větší radost z milosrdenství.“ Právo je potřeba dodržovat, pravidla je potřeba zachovávat. Samozřejmě, ale nesmí nikdy ničit lásku. A to je právě místo pro milosrdenství. Pravidla je potřeba zachovat, ale nesmí ničit lásku. Najednou se musí ukázat, co to je být milosrdný. Ty jsi svědek Božího milosrdenství, ty jsi svědek mého milosrdenství, říká nám dnes Pán Ježíš. V tolika situacích v našem životě se to už určitě také nějak projevilo. Někde od nás očekával milosrdenství a říkal, že čeká, že mu budeme podobni, že budeme takovými, jak to on od nás očekává. Napodobujte Boha, přece čteme v Písmu. Tedy říká také: „Napodobujte mé milosrdenství.“ Tím se tady máme také nějak nadechnout, to máme do sebe nějak nasát, aby to v nás bylo poznat. Jak se má Boží milosrdenství dostávat do světa – jediné skrze křesťany, skrze jeho lidi. Na to má tady nás, aby nás také poslal, aby ve světě bylo vidět, že Boží milosrdenství je a působí. V Božím milosrdenství je naše záchrana. Kdyby měl Bůh jednat vůči nám jenom podle práva, tak víme, že by nás musel zahubit. Jenom díky tomu, že nejedná jen podle práva, ale že jedná podle milosrdenství, že do toho zasahuje láska, kterou nechce narušit, tak proto nás znovu přijímá.

To nám má dodávat odvalu, abychom se nikdy nebáli k Bohu přistoupit, nikdy nebáli poprosit za odpuštění. Vždycky si máme představit, že on je jako ten dobrý otec a pastýř. Otec, který zůstává otcem i pro nezdárné děti a nemá větší radost, než když vidí, že se v nich něco dobrého pohnulo, že se někde k němu obracejí, že od něho něco očekávají, že se s důvěrou vrátí, že řeknou „důvěřujeme Ti“. Tedy opakujte si to často a každý den. Ježíši, důvěřuji Ti. Na poutním místě v Hlubokých Mašůvkách u Znojma o prvních sobotách lidé vždy píší různé prosby, za co se máme modlit, a když je předčítám, tak tam velmi často za tou prosbou je napsáno – Ježíši, důvěřuji Ti. Já prosím za toto a důvěřuji, že to mohu dostat. Ta důvěra je to, co je potřeba, aby Bůh mohl naše prosby splnit. Může-li se touto příležitostí a těmito dny naše důvěra v Boha povzbudit a můžete-li ji nějak vnést zase víc do našeho světa a do naší společnosti, pak to, co se zde děje, určitě splňuje svoje poslání. Tedy rozejděte se dnes večer s tím, že vás Ježíš pověřil být svědky svého milosrdenství. Amen.

Ocitl jsem se zničehonic v Božím hrobě

svědectví

Přeji vám všem pěkný a požehnaný večer. Přál bych si vyprávět vám svůj osobní životní příběh. Pocházím z nevěřící rodiny, v šestnácti letech jsem konvertoval k islámu a potom ve 33 letech jsem měl poprvé setkání s Kristem, v 41 letech došlo ke křtu.

Jsem takový ten lotr, takový ten bezdomovec, ze kterého měli dřív všichni strach. Prošel jsem dvěma vězeními a stále jsem hledal porozumění, ale vzhledem k tomu, že jsem byl muslim, milosrdenství tam nebylo tolik vidět. Spíš to bylo „musíš takhle, všechno musí být v určitém řádu“, takže jsem neměl šanci na pochopení.

Zhruba v 38 letech, kdy už jsem byl ženatý s katoličkou, se nám díky Bohu narodily dvě krásné děti – Mariánka a Matouš Jan, dvojčátka. Když byla paní těhotná, přišli jsme ke genetikovi a ten nám řekl, že naše děvčátko bude ze dvou příčin neživotaschopné a že bychom měli plod A odstranit. Já jsem se snažil doktorovi vysvětlit, že už takto malá miminka mají jména, a viděl jsem, jak moje paní postupně zelená, jak se bojí. Řekl jsem, že podepíšeme reverz. „Neboj se, budeme se modlit a děcko přijmeme takové, jaké se nám narodí.“ Díky Bohu jsem zpytoval svědomí a říkal jsem: „Bože, přece mě nemůžeš potrestat na dítěti.“ Měli jsme navíc prokletí z rodiny od mojí maminky. Říkal jsem: „To není možné, Ty jsi milosrdný, Ty bys to neudělal.“ Díky Bohu se obě děti narodily zdravé, ale vzhledem k tomu, že jsem pořád byl muslim a měl jsem to takové hodně rázné, moje paní to se mnou potom nevydržela a došlo k rozvodu.

Když došlo k rozvodu, tak mě napadla jedna jediná věc – zavolat našemu oddávajícímu knězi, je to Polák, a říct mu: „Andrzej, prosím tě pěkně, vezmi mě k sobě domů, vezmi tam můj obchod a ještě si přeji, abys vzal obě moje děti s sebou.“ Kněz mi obrovsky vyšel vstříc a vzhledem k tomu, že tam u něj jsou takové studené kostely, jako většinou v Čechách, tak měl otevřenou kapli, byla to kaple Božího milosrdenství, a tam jsem poprvé takto viděl Ježíše. Vzhledem k tomu, že jsem tam s ním bydlel, tak jsem postupně sám chodil za Ježíšem a hledal u něj spásu.

Jednoho dne, bylo to v březnu nebo v dubnu před třemi roky, jsem dostal poznání: „Jeď do Svaté země, jeď do Jeruzaléma a zbytek uvidíš.“ Den nato jsem zavola do Prahy do letecké společnosti, jestli mají letenku. Měli, a tak jsem se na pár dní vydal do Svaté země. Když jsem tam přijel, byl jsem celý šťastný, takový ten český Honza s buchtami, který nic pořádného nezná. Přišel jsem tam asi ve dvě hodiny v noci. Druhý den, ještě jako muslim, jsem chtěl navštívit třetí nejposvátnější místo islámu, mešitu al-Aksá. Když jsem k ní přicházel, stála tam náboženská policie, něco jako teď v katedrále sv. Víta, kde i když je člověk věřící, tak ho tam také chvílkami nechťejí pustit. Vzhledem k tomu, že jsem měl na krku od katolického kněze posvěceného archanděla Michaela a snubní prstýnek, kde mám v hebrejštině napsáno „Pán Bůh žehnej“, tak si tato islámská policie přála, abych to všechno ze sebe sundal. Já jsem to odmítl a odcházel pryč z podloubí u mešity al-Aksá. V duchu jsem si říkal: „Bože, to už není islám islámem? Vždyť se píše, že i lidé z druhé strany – křesťané a křesťanské knihy – by měli být přijímáni.“ Jak jsem tak bloumal a hovořil k Hospodinu, ocitl jsem se zničehonic v Božím hrobě. Ani jsem nevěděl, že je to Boží hrob, protože jsem si podle filmů myslel, že Golgota je ta skála, a netušil jsem, že je na ní Boží hrob, ta velká bazilika. Když jsem tam dorazil, tak první, kdo mě přitahovali, byli bratři sv. Františka, shodou okolností, díky Bohu, také Poláci. Přišel jsem za nimi a říkám: „Je tady nějaký Čech nebo Polák?“ A oni mi říkají: „Přijď za hodinku, bude tady Čech.“ Za hodinku tam přicházím, žádný Čech tam nebyl, byl tam jenom Polák, hned mě vzal do zpovědnice a říká mi: „Tak pojď, uděláme zpověď.“ A já mu říkám: „Bratře, ty mě nemůžeš zpovídat, já jsem muslim.“ A on říká: „Dobře, v pořádku. Proč jsi přijel?“ Já jsem mu vyprávěl, že máme v rodině bohužel přes všechny linie ztráty miminek, potraty, a tak mu říkám: „Trápím se kvůli těmto záležitostem.“ Vedli jsme spolu duchovní rozmluvu a on mi říká: „Až se zavře Boží hrob, tak přijď a budeš tady moct být sám, budeš moct rozjímat.“

Když se zavřel Boží hrob, tak jsem přišel a říkám si: „Potěš Pánbůh, co já, muslim, tady teď budu dělat v Božím hrobě.“ Bratr byl tak hodný, že vytáhl

polskou Bibli, založil mi tam evangelia, já jsem to ještě neznal, protože jsem znal jenom Korán, a říkal mi: „Toto se tady modli a uvidíš.“ Se mnou tam zůstala ještě jedna pravoslavná jeptiška, protože u Božího hrobu jsou Arméni, pravoslavní, kopti a naši františkáni. Vzhledem k tomu, že jsem kuřák, tak každému smrdím, jak jsem nasáklý kouřem. Byli jsme na místě zmrtvýchvstání a jeptiška začala nosem dělat tak, že jí smrdím, a já si říkám: „Dobře, tak tady nemám místo, i tady vadím každému, jako vždycky, tak dobře...“ a šel jsem nahoru na Kalvárii.

Vzhledem k tomu, že díky Bohu deset let léčím úspěšně lidi – děkuji za tu moc nahoru, tak jsem takový psychosomatický člověk a tato situace pro mě byla hodně citlivá. Myslel jsem, že mi pukne srdce, proto ta návštěva Svaté země. Byl jsem tam celou noc, četl jsem si ta evangelia, zpytoval jsem svědomí. Klečel jsem tam před Golgotou, díval se na své ruce a říkal: „Ježíši, to není možné, jak já Tě můžu prosit o milost, když jsme ti tak ublížili, to ani já sám nemůžu cítit, i když jsem citlivý člověk, jaká to byla bolest za naše hříchy.“ V ten okamžik, najednou, jako kdyby vedle mě stál, říká: „Tak to zkus.“ Tak jsem to zkusil a začaly mi najednou téct slzy. Tak mi najednou zacelil tu ránu v srdci, protože by mi jinak opravdu puklo, sáhl mi do něj a vzal tu bolest.

Ráno, když bratři, jak Arméni, tak pravoslavní a františkáni, zpívali chorály a vítali nový den, tak mě bratr ještě vzal na první mši. Tu mají v takových katakombách pod Božím hrobem a tam jsem poprvé zažil mši jako takovou, milosrdenství, bylo to něco krásného.

Vrátil jsem se zpět sem do České republiky, ale ještě jsem stále nebyl schopný jít cestou křesťanství a ještě stále ze mě byl muslim. Ale slíbil jsem františkánům, že se za rok vrátím znovu i se svými dvěma dětmi. Díky Bohu se mi to povedlo, vrátil jsem se za rok zpátky a bratr, který se mi stal duchovním učitelem (toho moc pozdravuji takto na dálku a moc jemu i vám děkuji, že tady můžu být), se mě zeptal, jestli mám v Praze někoho křesťanského, a já mu říkám: „Mám tady známé sestřičky.“ A on mi přichystal takové překvapení, že se s nimi spojil přes Skype a poprosil je, zda by pro mě připravili nějakého duchovního, až se vrátím.

Rozloučil jsem se, sedli jsme do letadla, vypnul jsem telefon, protože v letadle se nesmí telefonovat, a sotva dosedáme na letišti v Ruzyni, tak zapínám telefon a tam se objevilo, že už mám svého kněze, že to bude člověk, který mě bude připravovat na křest. A do roka, díky Bohu, jsem mohl přijít k Ježíši. A to milosrdenství se promítá teď do mého povolání v léčení lidí, protože v období islámu jsem byl opravdu takový rázný, striktní člověk a s Ježíšem přišlo milosrdenství.

-J-

Sobotní mši sv. předsedal Mons. Henryk Hoser SAC, arcibiskup varšavsko-pražský

Ministranti v průvodu během sobotní mše svaté

VERONIKA
POUTNICE

Pouť k Božímu milosrdenství

svědectví

Pěkný večer, já bych vám ráda řekla svědectví poutnice k Božímu milosrdenství. Bude to hlavně mé svědectví, ale přišli mě podpořit i další poutníci, zkušení poutníci, já vám je představím, oni pak třeba k mému svědectví ještě něco doplní. Začnu od otce Tomáše, hlavního organizátora poutě, potom paní Maruška Zadinová s maminkou Maruškou, Alča, vedle ní Evča, Pavla, teta Olina a Jirka.

Vlastně celý pozemský život je takové putování za milosrdným Pánem a s Ním a před pěti lety jsem objevila výbornou školu tohoto putování, a sice právě Pěší pouť k Božímu milosrdenství, která se koná každé léto z různých míst České republiky s cílem právě tady, ve Slavkovicích. Cesta stále vpřed, prožívání společenství s Pánem i s druhými, čas vhodně rozdělený mezi modlitbu, práci a odpočinek, to jsou věci, které by měly utvářet náš každodenní život a které jsem nezažila prožívané lépe a celistvěji nikde jinde než právě tady na pouti. A tím se vytváří ty nejlepší podmínky pro to, aby Pán mohl působit.

V čele pouti jde vždy poutník s křížem a s obrazem milosrdného Ježíše a není snad poutníka, který by nezakoušel, že putuje nejenom za Božím milosrdenstvím, ale současně s ním. Boží milosrdenství je na pouti přítomno takřka hmatatelně. Na prvním místě se projevuje skrze každodenní slavení eucharistie, kterou na pouti slavíme nejraději hned zrána, protože je to vrchol celého dne, a když jsme už ráno na vrcholu, tak potom jdeme už jenom z kopce. Je to objev otce Tomáše, který má ale univerzální platnost i mimo pouť. Kdykoliv během putování je také možnost přistoupit

ke svátosti smíření a Boží milosrdenství zakoušíme obzvlášť silně skrze své spolupoutníky a lidi, které při své pouti setkáváme. Každý z nás poutníků se tak nějak přirozeně stává jak vykonavatelem, tak příjemcem skutků milosrdenství. Když vezmu skutky duchovního milosrdenství, jak je uvádí katechismus: učit, radit, těšit, posilovat, odpouštět, trpělivě vše snášet, modlit se za živé i mrtvé, i skutky tělesného milosrdenství: obléci nahého, nasytit hladového, přijmout pocestného, to jsou věci, které jsou běžnou součástí každého poutního dne, kdy se modlíme, sdílíme, navzájem povzbuzujeme, posloucháme promluvy kněží, snášíme těžkosti putování, pomáháme si v našich tělesných potřebách, přijímáme přístřeší u dobrých lidí a na oplátku je pak neseme dál ve svých modlitbách. Často totiž nocujeme v rodinách farníků, kteří nám otvírají nejenom svá obydlí, ale také svá srdce, a vzájemná obdarování bývají často velká. Mezi samotnými poutníky, i když jsou různých povah, věku, povolání a před pár dny se třeba ještě vůbec neznali, se velmi rychle vytváří přátelská, až skoro rodinná atmosféra; společné putování k Božímu milosrdenství totiž neuvěřitelně spojuje.

Boží milosrdná láska k nám promlouvá také skrze krásy přírody, kterou procházíme, ať už je to proudem z Prahy, z Fulneku nebo z Hodonína, nejsilněji asi při každodenní půlhodině ticha. Promlouvá k nám také často skrz očividně protekční počasí, kdy třeba i několik dní po sobě všude kolem prší, jenom poutníci jdou suchou nohou. Boží milosrdenství zakoušíme také skrze vyslechnutí osobních úmyslů, se kterými každý poutník putuje, přičemž největší zázraky se odehrávají v lidských srdcích, jako vnitřní obrácení, obdržení milosti k odpuštění a podobně. O některých z nich jsou poutníci vedeni Duchem Svatým podávat svědectví ostatním poutníkům. Modlitbou Korunky k Božímu milosrdenství, růžence nebo breviáře vyprošujeme Boží milosrdenství nejenom nám, našim blízkým a těm, které na své pouti setkáváme, ale všem potřebným a zemi, kterou procházíme. Nezapomínáme ani na Boží chválu a díky za Boží milosrdenství, které nám už Pán prokázal, a to hlavně zpěvem za doprovodu nástrojů všeho druhu – podle toho, jací hudebníci se v tom či onom proudu zrovna sejdou, a to vše i za chůze.

Takového obzvlášť velkého a všem zjevného zázraku Božího milosrdenství jsme byli svědky v závěru loňské poutě v souvislosti s našimi dvěma již dlouholetými poutníky Danielem a Martou. Věděli jsme o nich, že pochází z různých míst České republiky, a považovali je za staré známé nebo za nějaké vzdálenější příbuzné, a až na začátku loňské pouti nám Daniel, který je mezi poutníky známý jako obzvláště horlivý svědek Božího milosrdenství, objasnil, jak to s nimi je ve skutečnosti – a s jejich svolením to můžu zprostředkovat i vám. Daniel s Martou ještě jako nevěřící byli před

28 lety civilně sezdáni, narodily se jim dvě děti, ale před jedenácti lety se nechali rozvést a odstěhovali se každý na jiné místo. Vzápětí poté Daniel uvěřil a celých osm let se modlil za svou, tehdy již bývalou, manželku Martu, až i jí vyprosil dar obrácení. Marta byla před třemi lety po své první pouti k Božímu milosrdenství pokřtěna a loni v závěru poutě tady ve Slavkovicích, už za přítomnosti všech proudů poutě, si udělili svátost manželství. Svatební oděv, kterému týdenní putování v krosně nijak neuškodilo, jim hezky ladir k poutnickým sandálům, dva poutníci šli za svědky a ostatní během poutě obstarali svatební dary a přání. Byla to opravdu krásná poutnická svatba.

Co bych tak řekla na závěr? Člověk na pouti osobně prožívá, že je milován milosrdným Bohem a nesen společenstvím církve. Učí se být vnímavější na četné a pestré projevy Božího milosrdenství, jak se mu lépe otvírat, a kdo Boží milosrdenství zakouší, ten pak i touží na něj odpovídat, s ním spolupracovat a dávat o něm svědectví druhým lidem, takže pouť je takovou dobrou vychovatelkou apoštolů Božího milosrdenství. Pouť má podtitul „Pro ty, kdo potřebují Boží milosrdenství“ – tak bych jménem svým i všech tady přítomných poutníků ráda pozvala všechny, kdo cítí, že potřebují Boží milosrdenství, aby proměňovalo jejich životy, na letos již šestý ročník poutě. Letos můžete vybírat dokonce ze tří směrů.

Veronika

Otec Tomáš vítá poutníky svčcenou vodou u vchodu do kostela ve Slavkovicích

Kongresu se také zúčastnily sestry Kongregace sester Matky Božího milosrdenství ze Dvora Králové

Sobotní program ukončila pobožnost k Duchu Svatému s ohněm Božího milosrdenství

SESTRY PALLOTINKY

Tvoříme jednu velkou pallotinskou rodinu, která je přítomná na všech kontinentech

svědectví

Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!

Moji milí, na začátku našeho setkání se chceme společně pomodlit. Zazpívejme společně jednoduchý latinský kánon Laudate omnes gentes, který mnozí z nás znají, a tak se společně pomodlíme:

Laudate, omnes gentes
Laudate Dominum
Laudate, omnes gentes
Laudate Dominum.

Přijď k nám, Pane Ježíši, přijď k nám, Duchu Svatý Utěšiteli, přijď Ty, který osvěcuješ lidská srdce a rozum.
Pomoz nám pochopit tajemství Božího milosrdenství.
Dej nám pocítit milost Božího milosrdenství v našem životě.
Dej nám milost setkání s milosrdným Ježíšem, abychom byli schopní z hloubi srdce říci: Ježíši, důvěřuji Ti.
Dej nám, ať se cítíme jako milované děti celé Svaté Trojice.
Dej nám pocítit, jak nám Otec, Duch Svatý a Syn Boží říkájí s láskou naše jméno.
Prosíme, přijď, Duchu Svatý, proměň tento čas a dej, ať si tuto milost odnese do našich životů.
Ať jsme svědky milosrdenství, ať jsme nástroji Tvé lásky, ať jsme pro ostatní jako dotek Boží lásky.

A teď se společně pomodlíme modlitbu Páně – Otče náš, s vírou, že se v našem životě naplní Ježíšův příslib, že nám pošle Ducha Utěšitele a že On nás naučí všemu a připomene nám vše, co řekl Ježíš. Otče náš...

Drazí, já a moje spolusestry vás srdečně vítáme. Přijely jsme k vám z Itálie a Polska, ale všechny jsme Polky. Sestra Elžběta přijela z Říma, kde pracuje jako zdravotní sestra, a podělí se s námi o své zkušenosti z nemocnice. Sestra Beata pracuje jako zdravotní sestra a pedagožka v dětském domově na jihu Polska, v Rudniku nad Sanem. Já jsem sestra Danuta a pracuji v Hnězdně u Poznani, kde se starám o kandidátky do naší kongregace a pracuji s postulankami.

Pro začátek bych vám ráda řekla něco o naší kongregaci. Máme zde prezentaci a uvidíte i fotografie. Jsme mezinárodní kongregace. Naše polská provincie vznikla v roce 1934. Vše však začalo v Římě, u našeho zakladatele sv. Vincence Pallottiho, který je pro všechny pallotiny společným otcem. Sv. Vincenc Pallotti toužil udělat vše pro vymýcení hříchu a pro větší Boží slávu. A pro dosažení tohoto cíle se rozhodl uvést do života všechny možné formy apoštolátu. První pallotinky vznikly v Římě. A my v Polsku máme tyto aktivity: vedeme dětský domov v Rudniku, je to jediný náš pallotinský dětský domov v Polsku, pracujeme také v mateřských školách a ve Varšavě vedeme vlastní mateřskou školu, pracujeme s postiženými a mentálně postiženými (v Pomořanech).

Sekáváme se s nemocnými v jejich domovech, v hospicích a nemocnicích. Učíme náboženství na školách. Vedeme pastorační skupiny ve farnostech, schole, připravujeme ke svátostem, pracujeme ve farních úřadech a v některých biskupských úřadech.

Pracujeme i na misiích, konkrétně naše sestry pracují v afrických zemích: Rwanda, Kongo a Kamerun. V ostatních zemích pracují sestry z jiných národních kongregací, jako v JAR nebo Tanzanii. Všechny si říkáme misionářky, i když ne všechny cestujeme do Afriky a pracujeme na misiích. Ale každá z nás se cítí být misionářkou katolického apoštolátu. Tedy každá z nás, nezávisle na tom, kde pracuje, touží po tom, být misionářkou a zapalovat světlo apoštolátu.

Vraťme se k misiím: ve Rvandě máme už mnoho rodilých afrických sester s věčnými sliby, které už samostaně vedou naše misie. V Kamerunu, v naší nejmladší africké misii, vedou sestry školy, školky, zdravotní střediska, navštěvují nemocné, pomáhají chudým a starým lidem. Tam jsou staří lidé často ponecháni sami sobě a žijí na okraji společnosti.

O misiích můžeme hovořit dlouho, ale nemáme dnes moc času, proto teď jen rychle zmíním i naše misie směrem na východ: máme jedno středisko v Rusku na Sibiři, v Jekatěrinburgu, na Ukrajině a Bělorusku. Tam naše sestry učí náboženství, navštěvují nemocné a chudé, pracují ve farnostech, v charitách, organizují prázdninové tábory a vedou různá setkání pro děti a mládež. Je třeba říci, že na mnohých místech děti, mládež a dospělí velice rádi přijímají novou evangelizaci. Ne všude zatím naše sestry mohou působit veřejně, zvláště v Bělorusku, kde politický systém stále není příznivý.

Ještě chci zmínit další velmi důležitý aspekt našeho povolání. Když sv. Vincenc zakládal naši duchovní rodinu, přál si, aby všichni pracovali společně: kněží a bratři pallotini, sestry a laici, kteří také cítí apoštolské povolání. Byl jedním z prvních, který řekl, že každý pokřtěný je povolán být Ježíšovým učedníkem a hlásat evangelium a že nikdo z nás není osvobozený od této apoštolské povinnosti. Každý z nás může patřit k tomu duchovnímu společenství. Někteří dokonce skládají zvláštní, slavnostní apoštolský slib – že v čemkoliv, co budou v životě dělat, budou apoštolové. A s těmi všemi tvoříme jednu velkou pallotinskou rodinu, která je přítomná na všech kontinentech. Zveme k tomu i vás: pokud by si někdo z vás přál patřit k naší apoštolské jednotě, ať se přihlásí našim otcům pallotinům – ti vědí, jak to udělat, je to jednoduché a možné pro každého.

Teď předávám slovo našim sestrám.

Pozdrav Pán Bůh, jmenuji se sestra Elžběta a pracuji v Římě v nemocnici.

Chci vám říci, že je to pro mě zvláštní zkušenost – protože nemusím nikam jezdit na misie, ale v mé nemocnici potkávám prakticky celý svět. Je to pro

mě zkušenost především s Božím milosrdenstvím, protože se jedná o setkání s člověkem, který je Ježíšem zvláštním způsobem milovaný. Svědectví je také základem toho, co jako sestra dělám – protože potkávám lidi z celého světa, různých náboženství, věřící a nevěřící.

Potkávám třeba lidi, kteří jsou bohatí, kterým ale jejich bohatství nestačí, aby si zajistili lásku svých nejbližších. Chci říci, že chudobou, která je nejvíce rozšířena, je samota. Jsou lidé, které doprovázíme během jejich umírání, u jejichž umírání jsme přítomní a jsme tam přítomné místo jejich rodiny. Máme i takové pacienty, které záchranná služba přiváží z ulice, kde bydlí v nějakých kartonových příbytcích. Jsou to většinou oběti různých špatných životních voleb, nějakých vlastních neřestí.

Začínáme od toho, že je prostě umyjeme. Mohla bych o tom povídat opravdu dlouho. Myslím, že láska nemůže existovat bez těla, láska musí být vtělená, a pak už mluvíme o milosrdenství. Zkušenost z mé práce mi říká, že člověku nemůžeme pomoci bez toho, abychom se pošpinili, bez osobní angažovanosti, na dálku. Láska prostě není možná na bezpečnou vzdálenost. Velmi často nám totiž lidé pomoc ztěžují, brání se jí, a my pak musíme riskovat.

Ještě můj osobní postřeh, že milosrdenství je charismatem Ducha Svatého, který On hojně v církvi rozdává. Ráda bych vám teď přečetla krátký úryvek od Sv. otce Františka, který jednou přirovnal Ježíše k sestře – ošetřovatelce: „Bůh se zapletl do našeho života skrze Ježíše, který léčí naše zranění. Léčí naše zranění postupně, svými vlastními rukama. Bůh se angažuje, plete se do naší nouze. Blíží se k našim zraněním a uzdravuje je svými vlastními rukama. A aby měl ty ruce, tak proto se stal člověkem. Toto je vlastně osobní Ježíšova práce. Člověk zhřešil a také Člověk přichází, aby člověka uzdravil. Toto je blízkost. Bůh neuskutečňuje spásu pomocí nějakého zákona či dekretu. Bůh přináší spásu velice jemně: zachraňuje nás svým dotekem. Skrze svůj život pro nás.“

Ještě na konec se s vámi podělím o to, co mi jednou řekl jeden z pacientů: „Sestřičko, já bych velice rád pocítil něhu tvých dlaní.“

Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!

Jmenuji se Beata a pallotinkou jsem 20 let.

Aktuálně bydlím v našem pallotinském domově, který je dětským domovem a jmenuje se Dům Dítěte Ježíše. V našem domě je soška, která k nám byla přivezena z Říma, kde byla požehnána. A je to tedy Ježíšův dům. A stejně tak i my prožíváme naši přítomnost zde – říkáme, že jsme zde kvůli Ježíšovi, že to je Jeho dům. A cokoliv děláme, je pro Něj.

Je nás tam 5 sester a 30 dětí. Děti, které jsou k nám poslané, jsou z různých důvodů odebrané svým rodičům. Je to smutné, co teď říkám, ale v Polsku je 98 % případů, kdy jsou děti odebrány rodičům, způsobeno alkoholismem rodičů. Nejedná se o sirotky, jedná se o sociální problém. Jako sestry, které provozují dětský domov, si nemůžeme vybírat, o umístění dítěte do našeho domova rozhoduje soudce a státní autority. A my věříme, že je zde přítomná i Boží Prozřetelnost.

Děti, které k nám přijdou, jsou velice raněné, aktuálně prožívající traumatické události. Ty rány, které u nich vidíme, jsou psychické, duchovní, ale i tělesné. Děti trpí různými problémy, které mají reálný dopad na jejich vývoj. Některé z těchto dětí se i narodily s vývojovými vadami, ale tyto děti nebyly léčené ve svém domácím prostředí. Závislost rodičů a jejich další neřesti, jako třeba užívání drog, byly důležitější než vlastní děti a jejich zdravotní problémy. Naše děti potřebují všestrannou a odbornou pomoc. Prvními věcmi, které napomáhají dětem k uzdravení, jsou láska, trpělivost, klid a radost – to znamená vše, co chybělo u nich doma, v jejich dosavadních životech.

Každého dne se spolu s našimi dětmi ráno a večer modlíme. Učíme je, kdo je Pán Bůh. A ony ve svém utrpení křičí a ptají se: kde byl Bůh, když mě zraňovali. Tyto děti byly zraňovány svými blízkými, těmi, kteří měli za povinnost mít tyto děti rádi a chránit je. Pro každého člověka jsou slova máma a táta svatá a my našim dětem nemůžeme říct, že to vše bylo způsobeno jejich blízkými. Velice jemně s nimi hovoříme a prosíme Boha, aby je uzdravil, aby se jich dotkl a vyléčil je.

Připravujeme naše děti ke svátostem, jako je křest, svaté přijímání, svatá zpověď. Jsme pro ně matkami, kamarádkami, sestrami a pomáháme v jejich těžkých věcech. Staráme se o to, ce je pro ně nejlepší. Každý den v 15.00 odpoledne poklekáme a prosíme o milosrdenství. Zranění těchto dětí jsou prakticky neléčitelná. Jen Boží milost je může uzdravit.

Uvedu jen malý příklad, který vám dá obraz o našem životě: náš domov byl otevřen v roce 2000 a jako jedna z prvních se k nám dostala malá holčička, která byla zneužívána vlastním otcem. Byla nucená k různým věcem a byla tak zraněná, že neměla vůli dál žít. Několikrát si chtěla vzít život. Její játra už nefungovala, dívka byla v tak těžkém stavu, že byla lékaři připravována k transplantaci jater.

My jsme se moc modlily a prosily jsme o záchranu jejího života, prosily jsme všechny, koho jsme znaly, aby se modlili spolu s námi. Dokonce jsme požádaly kněze – exorcistu, aby se s námi modlil, protože na té holčičce byly znát i síla a důsledky hříchu, v jehož prostředí žila. To vše trvalo několik let. Kromě jiného jsme tuto holčičku vzaly spolu s ostatními dětmi na pouť k Panně Marii Čenstochovské. Tam ta dívka obdržela milost odpuštění svému otci za to vše, co jí provedl. A pak teprve začalo uzdravování těla, protože uzdravení je proces. A pak krok za krokem získala tato dívka chuť k životu. Vystudovala dobrou školu, vdala se, má 2 děti a dnes je šťastnou maminkou. Pro nás je to vše zázrak, Boží zázrak.

Řekla jsem vám to vše velmi stručně, ale byly tam ještě další, mnohé situace a znaky, kdy ona přicházela k nám a hovořila o tom, co se s ní dělo. Nejde o tom všem dnes podrobně vyprávět – doufám, že jste to pochopili. Mnohé děti v naší péči jsou v takovém stavu, jak jsem popsala výše. Jen modlitba a víra v Boha, víra a dotek Božího milosrdenství nám dávají síly se k těm dětem vracet. Vracet se k nim, být s nimi a spolu s nimi říkat: Ježíši, důvěřuji Ti.

Ráda bych vám velice srdečně poděkovala za vaši pozornost. Děkuje také Bohu a otcům pallotinům, že jsme tady s vámi mohly být. A prosíme vás o modlitbu za to, aby bylo více sester pallotinek a svatých povolání. A moc bychom si přály, aby bylo co nejvíce povolání také odsud, z Čech. A jistě nejvíce to záleží na vás a na vašich modlitbách. Když Boží prozřetelnost tomu bude přát, pak takové společenství sester pallotinek vznikne i zde. Jak vidíte, stále není dost lidí, kteří vycházejí k ostatním s Božím milosrdenstvím, s dobrotou a pomáhají. Stále i v naší pallotinské rodině tito lidé chybí. Ještě jednou děkujeme, s Pánem Bohem.

Kongres ukončila mše svatá se zasvěcením Božímu milosrdenství, které předsedal Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký a metropolita moravský za účasti kard. Miloslava Vlka

Na závěr kongresu
se věřící zasvětili
Božímu milosrdenství

MODLITBA ZASVĚCENÍ BOŽÍMU MILOSRDENSTVÍ

*Touto modlitbou
zasvětil Jan Pavel II. svět
Božímu milosrdenství.*

Bože, milosrdný Otče,
který zjevuješ svou lásku
ve svém Synu, Ježíši Kristu,
a vyléváš ji na nás
v Utěšiteli Duchu Svatém,
Tobě dnes svěřujeme
osud světa
i každého člověka.

Skoľ se nad námi hříšnými,
uzdrav naši slabost,
přemož všechno zlo
a dej všem obyvatelům země
poznat Tvé milosrdenství,
aby v Tobě, trojjediný Bože,
vždy nacházeli
zdroj naděje.

Věčný Otče,
pro bolestné utrpení
a zmrtvýchvstání svého Syna
buď milosrdný k nám
i k celému světu.
Amen.

Hudební soubor během slavnostních obřadů ve Slavkovicích

Věřící během nedělní mše svaté

POUTNÍ KOSTEL BOŽÍHO MILOSRDENSTVÍ A SV. SESTRY FAUSTYNY VE SLAVKOVICÍCH

Bohoslužby:

Pátek	15.00 Hodina milosrdenství (adorace, Korunka k Božímu milosrdenství) 16.00 mše svatá
Sobota	17.00 mše svatá 14.00–17.00 možnost svátosti smíření
Neděle	10.30, 17.00 mše svatá 14.00–17.00 možnost svátosti smíření

Křížová cesta: po celý rok každý pátek 15.00–16.00 hod.
(mimo dobu velikonoční)

Cesta světla: v době velikonoční – neděle od 16.00 hod.

Svátost smíření: sobota a neděle 14.00–17.00 hod.

Každoroční hlavní poutě:

- Svátek Božího milosrdenství (první neděle po Velikonočích)
- Pout' ke sv. Faustyně (neděle nejbližší 5. říjnu)
- Poutě třetí sobotu v měsíci (mše svatá v 17.00 hod.)

Nabízíme duchovní obnovu (exercicie) o Božím milosrdenství pro farnosti

Více informací získáte na tel.: 566 502 855
nebo na adrese: info@slavkovice.cz

Otcové pallotini

Kruh vzájemné modlitby za Boží milosrdenství

„Řekni hříšníkům, že na ně stále čekám,
naslouchám úderům jejich srdce,
kdy bude bít pro mě.“

(Den. 1728)

- „Kniha milosrdenství“ (KM) je neformálním sdružením věřících, kteří cítí potřebu modlit se vzájemně za Boží milosrdenství pro sebe, pro církve v Čechách a na Moravě i pro celý svět.
- V současné době se připojilo k vzájemné modlitbě už přes 1600 osob.
- Každý pátek od 16.00 hod. je v kostele Božího milosrdenství ve Slavkovicích sloužena mše svatá za všechny členy.
- Spojujícím, viditelným symbolem členů „KM“ je malý křížek, který obdrží každý, kdo bude zapsán do „KM“, a který pomocí dvou paprsků tvoří symbol srdce připomíná Ježíšovo srdce plné lásky a milosrdenství.
- Pokud máte zájem stát se členem KM, požádejte o přihlášku na adrese: Otcové pallotini, Jámy 71, 592 32, e-mailem: info@knihamilosrdenstvi.cz, nebo na tel. č.: 566 502 855, 774 521 531.

Více informací o Knize milosrdenství můžete najít na:
www.knihamilosrdenstvi.cz

Pěší pouť k Božímu milosrdenství pro ty, kdo potřebují Boží milosrdenství

Od roku 2009 putujeme každý rok v červenci českou a moravskou zemí do Slavkovic u Nového Města na Moravě, do poutního kostela Božího milosrdenství a sv. Faustyny. V současné době putujeme ve třech proudech: z Prahy, Fulneku a Hodonína. Toto týdenní putování směřuje především „k Božímu milosrdenství“, k objevování dobrého Boha, jeho působení v našem životě. Společná cesta učí pokoře, důvěře a vzájemné lásce; učí přijímat a prokazovat milosrdenství.

Po pouti si v dopisech navzájem předáváme své zážitky a svědectví. V roce 2015 poutník Václav napsal: „Když jsem vás pozoroval na začátku poutě, viděl jsem většinou vaše starosti a těžkosti, se kterými jsme všichni přijeli. Každý další den jsem však mohl na tvářích sledovat, jak Bůh a jeho milosrdenství dokáže proměňovat a uzdravovat naše zranění a bolesti, která jsme v životě obdrželi. A tak jsem místo Krista trpícího ve vašich zraněných srdcích na počátku pouti nemohl přehlédnout Krista Zmrtvýchvstalého, zářícího na vašich tvářích na konci pouti. Radost a pokoj Krista oslaveného, které z vašich tváří vyzařovaly, byly nepřehlédnutelné, nakažlivé a neodolatelné a já si toho v míře vrchovatě užíval. Těžko to lze slovy vyjádřit, bylo a je to něco nezapomenutelného.“

Toto svědectví dobře vystihuje, proč neustále zveme ke společnému putování se slovy, že je **pro ty, kdo potřebují Boží milosrdenství**. Zveme ke společné modlitbě breviáře, růžence, Korunky, ke zpěvu, k zamyšlení nad Božím slovem, k poslouchání přednášek a následně sdílení toho, jak se Bůh dotýká našeho srdce. To všechno za pochodu krásnou českou krajinou. Není to jen o chůzi, ale také o zastavení. Zastavujeme se při setkávání s Pánem v eucharistii, se sebou navzájem během odpočinku, společného jídla, a také s dobrodinci během pouti, kteří nás ve farnostech přijímají pod svou střechu a zahrnují nás svou péčí.

Zveme i tebe: **pojď s námi na Pěší pouť za Božím milosrdenstvím.**

o. pallotini a poutníci

Veškeré informace včetně přihlašovacího formuláře: www.pout.cz.
Další informace na tel.: 739 002 737, 566 502 856, 566 502 857

Společnost katolického apoštolátu Otcové pallotini

www.pallotini.cz

Jsme společenstvím kněží a bratří. Název „pallotini“ pochází od našeho zakladatele sv. Vincence Pallottiho (1795–1850). Pracujeme v 41 zemích světa, působíme ve farnostech a na poutních místech, provozujeme své školy, nemocnice, hospice, věnujeme se dětem, mládeži, starším lidem, osamělým matkám, narkomanům, pracujeme v armádě a ve věznicích, hlásáme evangelium na misiích, máme své tiskárny, vydáváme knihy a časopisy, máme rádi všechno, co pomáhá hlásat Ježíšovo evangelium.

Pokud chcete získat více informací, napište nebo zavolejte:

Otcové pallotini: **Jámy 71, 592 32 Jámy, tel.: 566 502 855**

Fulnek, Kostelní 111, 742 45 Fulnek, tel.: 556 740 122

Apoštol Božího milosrdenství

časopis o důvěře
v Boží milosrdenství

www.apostol.cz

Nabízíme obrázky milosrdného Ježíše s modlitbou zasvěcení Božímu milosrdenství a „Korunkou“

Obrázky si můžete objednat na tel. 566 502 850, 774 521 531, e-mailem: objednavky@apostol.cz. Při objednávání sdělte, které číslo obrázku a jaké množství si přejete poslat. Velikost obrázků: 75x155mm. Balení je po 100 ks. Cena není stanovena – dobrovolný dar pošlete na účet č.: 35-6219210237/0100.

1 / původní obraz z Vilna **2** / obraz používaný v „Apoštole“ **3** / obraz ze Slavkovic